ŞEHİR KÜLTÜR SANAT
NİSAN 2017 SAYI: 4
Ücretsizdir
Yerel Süreli Yayın
ISSN: 2548-0081
E-ISSN: 2564-7113

İMTİYAZ SAHİBİ
Kayseri Büyükşehir Belediyesi adına
Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri
Hüseyin BEYHAN

GENEL YAYIN DANIŞMANI
Yusuf YERLİ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Dursun ÇİÇEK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Salih ÖZGÖNCÜ

YAYIN KURULU
Ahmet Selman AKYURT
Prof. Dr. Celalettin ÇELİK
Dursun ÇİÇEK
Fehmi GÜNDÜZ
Mustafa İBAKORKMAZ
Dr. Faruk KARAARSLAN
Ayşe ÖNDER
Salih ÖZGÖNCÜ
Mehmet SARIÇİÇEK
Osman YALÇIN
Yusuf YERLİ
İlyas YILDIRIM

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Ahmet Deniz DOĞAN

GÖRSEL YÖNETMEN
Ali SARAÇOĞLU

KAPAK FOTOĞRAFI
Sürahi / Selçuklu Uygarlığı Müzesi

İLETİŞİM
Milli Mücadele Müzesi
Tacettin Veli Mah. İnönü Bulvarı No.72
38050 Melikgazi / KAYSERİ
t: (0352) 220 70 50 - 90
sehir38@kayseri.bel.tr
www.kayseri.bel.tr

şehir
kültür sanat

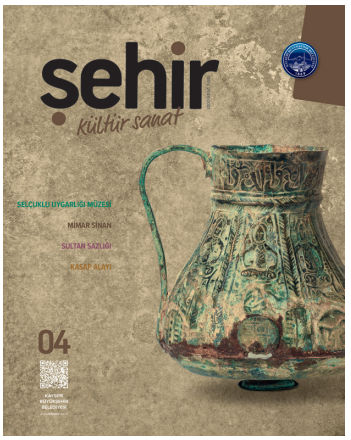

YAPIM
bilge tasarım atölyesi

Sahabiye Mahallesi Ahmet Paşa Caddesi
Adalet İş Merkezi No: 23 Kat: 2/8
Kocasinan - Kayseri
t: +90 352 221 16 16
f: +90 352 221 16 11
bilgi@bilgegrafik.com

BASKI
SALMAT BASIM
Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1
İskitler / Altındağ ANKARA
t: +90 312 341 10 20 (pbx)
f: +90 312 341 30 50
info@salmatbasim.com
Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere çoğaltılma hakları yalnızca Kayseri Büyükşehir Belediyesi'ne aittir. Yazılı izin olmadıkça makul alıntılar dışında bir kısmının ya da tamamının çoğaltılması yasaktır. Yayımlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

▲ Günel Güldağı

başkandan...

Şehir'imizden tüm dostlara merhabalar. Daha canlı, daha diri, daha hareketli bir Şehir'le karşınızdayız.

Şehir dergimiz Mart sayısında Çanakkale Zaferi'ni ele almıştı. Bu zaferde yer alan Kayserililer hakkında dokümanter bilgiler vermişti. Şehir dergimiz Nisan sayısında ise Kayseri Kasap Alayı'nı gündemine alıyor. Geçtiğimiz yıl Kût'ül-Amâre zaferimizin yüzüncü yıl dönümünü tüm Türkiye olarak kutlamıştık. Bu kutlamalarda Kayseri Kasap Alayı gündeme gelmiyordu. Yıllar önce Hüseyin Cömert hocamızın, 1954 yılında Kayseri'de yayımlanan İstiklal isimli yerel gazetemizden hareketle gündeme getirdiği Kayseri Kasap Alayı'nı gündeme taşımıştık. Zincidere Hava İndirme Tugayı'nda gerçekleştirdiğimiz bir törenle Kayseri Kasap Alayı'nın Kût'ül-Amâre zaferindeki katkısını ilk kez yüksek sesle duyurmaya çalışmıştık. Geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanımız Kût'ül-Amâre zaferinin filminin yapılacağını duyurdu. Bu filmin ana konularından biri muhtemelen Kayseri'mizi de yakından ilgilendiren Kasap Alayı olacaktır. Söz konusu filmin yapım sürecinde Kayseri'mizin ve Kayserililerimizin özel emeği olacağını şimdiden belirtelim.

Şehir'imizin dördüncü sayısına kısaca bir göz atacak olursak... Kapak dosyamız Selçuklu Uygarlığı Müzesi.. Bir Selçuklu şehri olan Kayserimizin en sembol mekânlarından biri olan Şifahiye Medresesi, anlamına uygun olarak bir kültür ve sanat merkezine dönüştürüldü. Müze Müdürümüz Fehmi Gündüz sizler için dünden bugüne Şifahiye Medresesi'nin hikâyesini ve Selçuklu Uygarlığı Müzesi'ni anlattı. Her sayımızda Kayseri'nin sembol isimlerini özenle seçtiğimizi ve sizlere farklı açılardan yansıttığımızı fark etmişsinizdir. Bu sayımızda Kayseri'mizi İstanbul'a ve dünyaya taşıyan Mimar Sinan'ı, hocamız Şerife Tali yazdı. Doğa bölümünde bu ay Sultan Sazlığı var. Kuş Cenneti olarak da bilinen Sultan Sazlığı'nı editörümüz Dursun Çiçek yazdı ve fotoğrafladı. Bu sayımızda Kayserimizin mekânları bağlamında iki dosyamız var. Mehmet Savruk'un Gülük Mahallesi, Abdullah Ayata'nın Mimar Sinan Parkı yazısını keyifle okuyacaksınız. Seyyahların ve Gezginlerin Kayseri'si bölümünde bu ay Gertrude Bell'in anıları var. Osman Gerçek'in üslubu ile sizi yüz yıl önceki Kayseri'ye götüreceğiz. Klasik Türk musikimizin üstatlarından önemli bir sanatkâr Melihat Gülses Kayserimizi ziyaret etti. Melihat Gülses ile yapılan söyleşi sanat, kültür ve Kayseri ekseninde sanatkâr gözüyle hayata bakmanın zevkini yaşatıyor. Şehrin Yüzleri son yüzyılımızda Kayserimizle özdeşleşen insanlarımızı yâd etmeye devam ediyor. Geçen aylarda kaybettiğimiz yazarımız, fikir ve düşünce insanımız Rahmetli Ahmet Kaplan'ı Halit Erkiletlioğlu'nun kaleminden okuyacaksınız. Artık Kayseri denilince akla, müzeler, kütüphaneler ve dolayısıyla kültür geliyor. Biz Kayserimize Okuyan Şehir derken bu bilinçle konuşuyor, bu şuurla söylüyoruz. Okuyan Şehir bölümümüzde Kayseri'nin en köklü kitabevlerinden Kıvılcım Kitabevi'ne girecek, kitap kokulu bir anlatım bulacaksınız. Faruk Karaarslan'ın Kültür Yolu, Mustafa İbakorkmaz'ın Kanatsız Kuşlar Şehri dosyaları Kayseri kültür ve sanatı ile ilgili birisi mekân diğeri metin bağlamında önemli yazılar.

Kısa adı BÜSAM olan Kayseri Büyükşehir Stratejik Araştırmalar Merkezimizin tanıtımını yaptık. Bu merkez bünyesinde faaliyet yapacak olan Şehir Akademi'ye yine Mart ayında start verdik. Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu hocamızın açılış dersi ile başlayan Akademi programımız yoğun bir ilgi ve yüksek bir beğeni ile ilim yolculuğuna devam ediyor. Şehir Akademi Kayseri'de yokluğu hissedilen bir alanı şenlendirmiş oluyor. Yine Mart ayı bizim açımızdan Düşünen Şehir isimli yarı akademik dergimizin dünyaya teşrif ettiği ay oldu. BÜSAM bünyesinde organize edilen Düşünen Şehir dergimiz hem ismi ile, hem de içeriği ile dikkatleri ilk sayıdan itibaren üzerine çekmiş bulunuyor. BÜSAM bu faaliyetlerine ek olarak saha araştırmalarına da başlamış bulunuyor. İlk araştırma Kayseri'deki Suriyeli mülteciler üzerine olacak. BÜSAM aynı zamanda şehrimizin değerlerini derleyip toplamak gibi önemli bir misyonu da yerine getirmeye çalışıyor. Kayseri'nin sözlü tarihini tespit etmek üzere bir dizi söyleşiler gerçekleştiriyor; şehrimizin dününe, bugününe tanıklık etmiş olan insanlarımızın kapılarını çalıyoruz. Bu konuda hemşehrilerimizin katkılarını bekliyoruz. Bizim ulaşamadığımız ama bu şehir hakkında gözlemleri, tespitleri ve belgeleri olanların BÜSAM'la temasa geçmelerini bekliyoruz.

Kayseri'yi kültür ve sanat ekseninde görmek ve göstermenin bilinciyle Mayıs sayımızın heyecanını şimdiden yaşıyoruz. Yepyeni ve kitap kokulu Şehir'lerde buluşmak dileğiyle..

Mustafa ÇELİK
Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı

içindekiler...

KAPAK DOSYASI

Selçuklu Uygarlığı Müzesi

Fehmi Gündüz

6

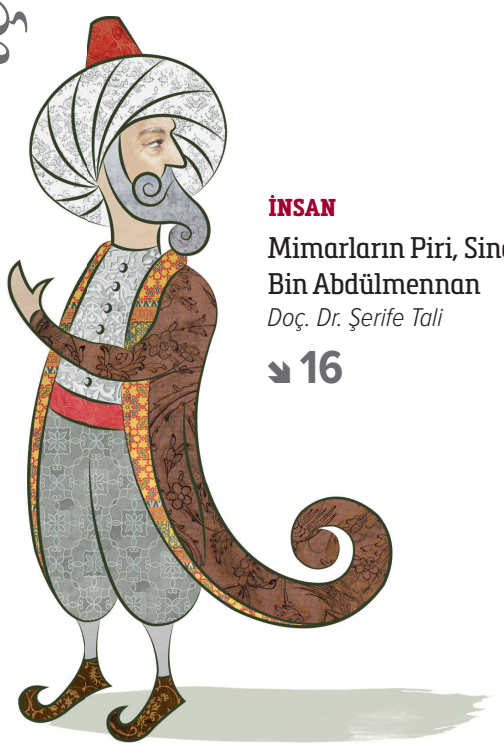

İNSAN

Mimarların Piri, Sinan
Bin Abdülmennan

Doç. Dr. Şerife Tali

16

DOĞA

Sultan Sazlığı

Dursun Çiçek

26

MAHALLE

Gülük Mahallesi

Mehmet Savruk

34

MEKÂN

Tarihe Köprüler
Kurmak: Kültür Yolları

Dr. Faruk Karaarslan

38

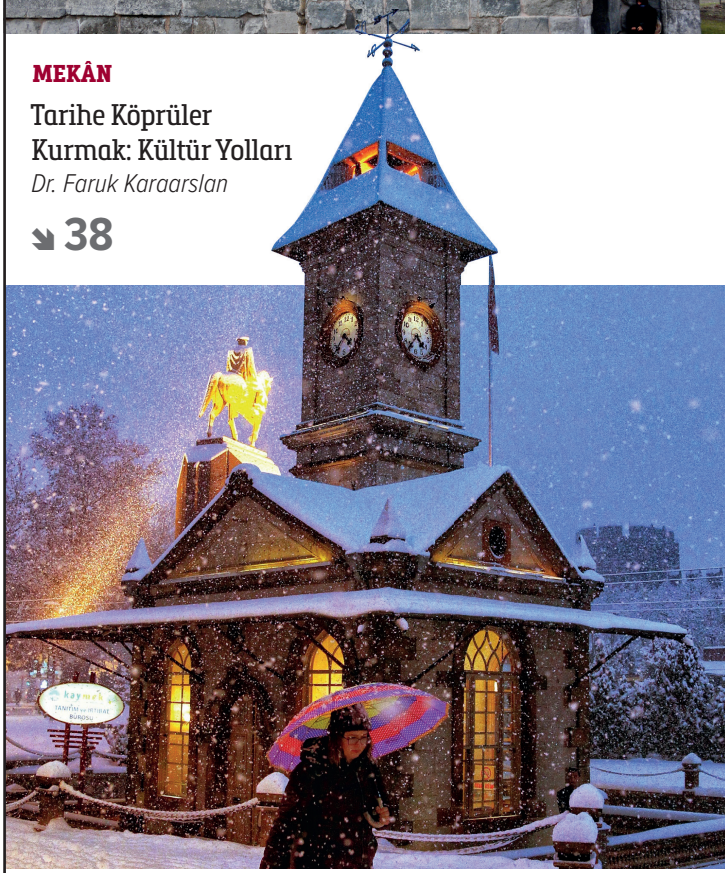

ŞEHRİN YÜZLERİ

Ahmet Kaplan'a
Tahassür

Halit Erkiletlioğlu

44

TARİH

Kayseri Kasap Alayı

Hüseyin Cömert

48

OKUYAN ŞEHİR

Kıvılcım Kitabevi

Alper Asım

56

SÖYLEŞİ

Melihat Gülses

Şehir Kültür Sanat

60

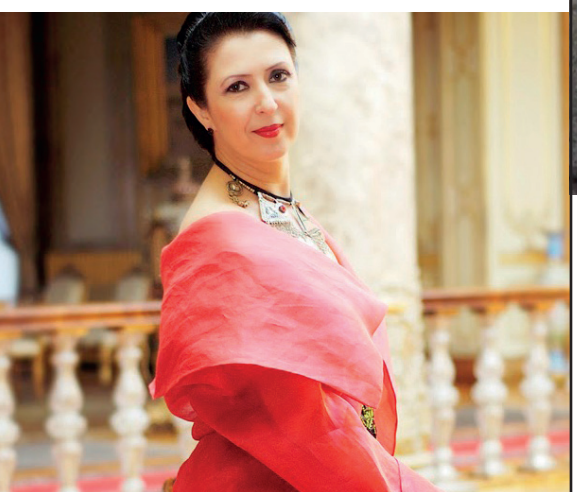

GEZİ

110 Yıl Önce Kayseri ve Gertrude Bell

Osman Gerçek

68

MEKÂN

Mimarsinan Parkı

Abdullah Ayata

72

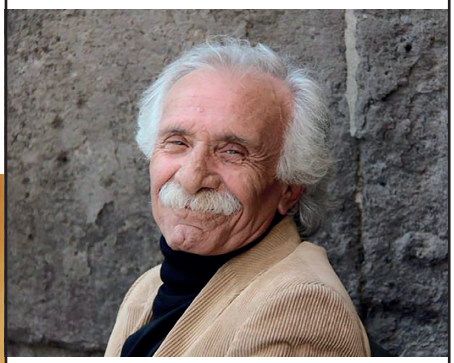

KİTABİYAT

Kanatsız Kuşlar Şehri Küllerinden Doğar mı?

Mustafa İbakorkmaz

76

ŞEHİR VE EKONOMİ

Inspramed Dünyaya Hayat Veriyor

Şehir Kültür Sanat

78

SOFRA

Yaprak Sarma

Şehir Kültür Sanat

80

KÜLTÜRDEN

Kültür Sanat Haberleri

82

ZEKA KÖŞESİ

Kelime Avı

Bulmaca

Sudoku

94

ETKİNLİKLER

Nisan 2017 Kültür Sanat Etkinlikleri

96

Kayseri Gevher Nesibe Dârü'ş-şifası ve Tıp Medresesi

Selçuklu Uygarlığı Müzesi

Fehmi Gündüz

Kayseri'nin Hacı İkiz Mahallesi'nde (Bugünkü adıyla Gevher Nesibe Mahallesi) yan yana iki binadan oluşan medrese, Gevher Nesibe Şifahiyesi, Kayseri Dârü'ş-şifası, Şifa Hatun Medresesi, Kayseri Maristanı, Dârü'ş-şifa Medresesi, Çifte Medrese, Gıyasiye, Kayseri Tıbbiyesi gibi farklı isimlerle anılmaktadır. Anadolu Selçuklular döneminde Gevher Nesibe hanımın vasiyeti üzerine yaptırılmıştır. Melike İsmetüddin Gevher Nesibe Hatun 1204 yılında verem hastalığına yakalanarak Kayseri'de vefat etmiştir. 1204'te hastane kısmının inşaatını başlanmış, 1206'da ise hizmete açılmıştır.

Şifahiyenin kurucusu İsmetüddin Gevher Nesibe Sultan, Anadolu Selçuklu sultanı II. Kılıçarslan'ın on bir evladından tek kız olanıdır. Doğum yılı bilinmemekle birlikte ince hastalıktan[1] öldüğü tahmin edilen Gevher Nesibe Hatun'un hayatı halk arasında dilden dile aktarılarak bu günlere gelmiştir. Rivayetlerin ilkine göre sarayın Başsipahisine âşık olmuş, onunla evlenmek istemiştir. Ancak bu evliliğe Gevher Nesibe Hatun'un ağabeyi, Anadolu Selçuklu Sultanı I. Gıyasseddin Keyhüsrev razı olmamış, Saray Başsipahisini yanına çağırarak kendisini bir savaşa göndereceğini galip olarak dönerse kendisine çok değerli kıymet biçemediği kardeşini vereceğini söylemiş. Bunun üzerine Sipahi savaşa gider ve savaşta ağır yaralanır ve bir süre sonra da sipahiden şehit olduğu haberi

1 **İnce hastalık**: Verem

▲ Şamdan

gelir. Bu haberi duyan Gevher Nesibe Sultan üzüntüsünden hastalanır, ölüm döşeğindeyken ağabeyi Gıyaseddin yanına gelir af diler ve içi kan ağlayarak son isteğini sorar, Gevher Nesibe: "Ben devasız bir derde düştüm, kurtulmama imkân yok. Hiçbir hekim derdime çare bulamadı, ben artık ahiret yolcusuyum. Son isteğim benim malvarlığımla benim adıma bir dârü'ş-şifa yaptır. Bu dârü'ş-şifada bir yandan dertlilere şifa verilirken bir yandan da devası olmayan dertlere hem kılıç yarasına hem de gönül yarasına şifa aransın. Bu dârü'ş-şifada ünlü hekimler ve cerrahlar yetişsin. Burada hiç kimseden bir kuruş para alınmasın. Burası benim adıma bir vakıf olsun." der ve hayata gözlerini yumar. Ağabeyi kardeşinden kalanların üzerine bir o kadar da kendisi koyar ve 1206 tarihinde bu külliye hizmete girer. Şifahiye'de, Gevher Nesibe Sultan'ın vasiyeti üzerine tedavi gören hastalardan ücret alınmaz.

▲ Pişmiş Toprak Tabak

Günümüzden 810 yıl öncesinde Anadolu'da akıl hastalarının tedavi edildiği, Müslim-Gayrımüslim ayrımı yapılmadan ve kimseden ücret talep edilmeden herkesin tedavi gördüğü, Tıp eğitimi dahi verilen, hastalıkları ilmi yöntemlerle tedavi eden bir hastane halka hizmet vermekteydi.

İkinci rivayete göre bir ara cepheden o kadar çok yaralı gelir ki sarayın koridorları revire döner. Gazilerin çoğu hekim yüzü göremeden acılar içinde şehit düşmüştür. Elbiseleri ile defnedilirler. Bu acı tabloyu gören Gevher Nesibe Sultan, sabahlara kadar uyuyamaz, üzüntüden kahrolur. Saray koridorlarında; "Neden derde deva hekimlerimiz yok, bin derde deva bulan tabiplerimiz nerede?" diyerek kendini hırpalar. Anadolu Selçuklu Sultanı Gıyaseddin Keyhüsrev'in huzuruna çıkarak ne kadar takısı varsa hepsini ağabeyinin ayaklarının yanına bırakır, saraydaki durumu sesindeki titrek ve üzgün bir ifadeyle anlatarak "Ağabey ben bir şifahane yaptırmak istiyorum" der. Gıyaseddin Keyhüsrev çok duygulanır, kardeşinin bıraktığı mücevherlerin üzerine binlerce altın ekleyerek, Anadolu'nun en kapsamlı şifahanesinin yapılması emrini verir. Şifahane, dönem ve kış şartları dikkate alındığında iki sene gibi kısa bir sürede ivedilikle tamamlanarak hizmete girer.

Avrupa'da 500 yıl öncesinde akıl hastaları türlü işkencelere maruz bırakılarak (İngiltere Bedlam Hastanesi'nde olduğu gibi) ilmî olmayan gerekçelerle, çoğu zaman diri diri yakılarak öldürülürken; günümüzden 810 yıl öncesinde Anadolu'da akıl hastalarının tedavi edildiği, Müslim-Gayrımüslim ayrımı yapılmadan ve kimseden ücret talep edilmeden herkesin tedavi gördüğü, tıp eğitimi dahi verilen, hastalıkları ilmi yöntemlerle tedavi eden bir hastane halka hizmet vermekteydi. Akıl hastaları aydınlık hücrelerde ağırlanır, özel dehlizlerden su, kuş ve müzik sesleri yollanır ve hastalıkları tedavi edilirdi.

▲ Metal Kandil

Türklerde akıl hastalıklarının ilk defa müzikle tedavilerinin Selçuklular devrinde Gevher Nesibe Şifahanesi'nde başlatıldığı bilinmektedir.

Türklerde akıl hastalıklarının ilk defa müzikle tedavilerinin Selçuklular devrinde Gevher Nesibe Şifahanesi'nde başlatıldığı gerçeği, tarihçiler tarafından ortaya çıkarılmıştır. Bununla birlikte araştırma kazılarında kapı altlıklarından çıkan su künkleri (Selçuklu Müzesi'nde Sergilenmektedir) hamamdaki sıcak suların aynı zamanda ısınmak için de kullanıldığını göstermektedir.

Mimarisine bakıldığında, dört eyvanlı plan şeması iki bölümde de uygulanan günümüze kadar ulaşan tek ve en eski yapı örneğidir. Avrupa'da bu tip ikiz yapıların mimari örnekleri 1334 Floransa'da ve 1457 Milano'da yapılmıştır.

BİR MEDENİYET TEKRAR CANLANIYOR: SELÇUKLU MÜZESİ

21 Şubat 2014 yılında Kayseri Büyükşehir bünyesinde, Mimar Sinan Parkı içerisindeki Gevher Nesibe Medresesi, Selçuklu Uygarlığı Müzesi ismiyle açılmış ve Şubat 2017 tarihine kadar 300 bin ziyaretçi ağırlamıştır. İçerisinde Medrese, Şifahane, Bimarhane (akıl hastaları bölümü) Mescidi ve Hamamı bulunan yapı, 2,800 m²'lik bir külliye olarak Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine -1890 yılına- kadar hizmet vermiştir. Taç kapısının üzerindeki iki satırlık Arapça kitabesinde;

"Kılıçarslan'ın oğlu, dinin ve dünyanın koruyucusu büyük Sultan Keyhüsrev zamanında "zamanı daim olsun" Kılıçarslan'ın kızı, din ve dünyanın ismeti Melike Gevher Nesibe'nin "Allah sizin için onu razı kılsın" vasiyeti üzerine 602 "1205-1206" yılında bu hastanenin inşasına ittifak etti." ifadesi geçmektedir.

Medrese'nin doğusunda Gevher Nesibe Hatun'un kümbeti bulunmaktadır. Kümbet; iki katlı, sekizgen planlı, piramidal külah ile örtülüdür. Kümbetin külahının hemen altında taş üzeri kabartma yazı ile Besmele ve Bakara Suresinin 255. ayeti olan "Ayet'el

▲ Amulet

▲ Metal Süs Eşyası

▲ Altın Sikke

▲ Kemer Tokası

■ Gevher Nesibe Medresesi, dört eyvanlı plan şeması iki bölümde de uygulanan günümüze kadar ulaşan tek ve en eski yapı örneğidir. Avrupa'da bu tip ikiz yapıların mimari örnekleri 1334 Floransa'da ve 1457 Milano'da yapılmıştır.

Kürsi" bulunmaktadır. Tarihçiler bu ayetin sonunda bulunan ve özellikle eklendiği belirtilen ***"Lâ ikrâhe fi'd din*** / dinde zorlama yoktur" ifadesi yer almaktadır. Bu söz ile bu dârüşşifada her hangi bir din, mezhep, kadın-erkek, zengin-fakir, Müslim-Gayrimüslim ayrımı yapılmaksızın eşit muamele edildiğinin ispatı olarak gösterilmektedir. Yapılan onarımlar sırasında bulunan kemiklerden Gevher Nesibe Hatun'un mezarının burada olduğu büyük oranda doğrulanmıştır. Evlenemeden genç yaşta vefat eden Gevher Nesibe Hatun'un bu mezarını sembolize eden küçük bir mezar, Kümbetin alt kısmına yapılmıştır.

■ İçerisinde Medrese, Şifahane, Bimarhane Mescid ve Hamamı bulunan yapı, 2,800 m²'lik bir külliye olarak Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar hizmet vermiştir.

Selçuklu Medeniyetinin en nadide

eserlerinden olan Gevher Nesibe "Çifte Medrese" günümüze kadar bazı tadilat ve onarımlar görmüştür. İlk onarımı 1669 yılında Vakıf Mütevellisi İsmail Efendi tarafından başlatılmış ancak vefat etmesi sebebiyle Mimar Ömer Beşe tarafından tamamlanmışsa da esaslı tadilat 1899 yılında yapılmıştır.

Şifahanenin Taç Kapısı 1942 yılında Maarif Vekilliği, 1955-1956'da ise yine "Milli Eğitim Bakanlığı" tarafından

onarılmıştır. 1960 yılında Müzeler ve Eski Eserler Genel Müdürlüğü bünyesinde röleve bürosunda "Anadolu Selçuklu Mimari Anıtları üzerine çalışmaları kapsamında" Arkeolog Mahmut Akok yönetiminde Selçuklu mimarisine uygun şekilde onarımları yaptırılmıştır. Ne yazık ki bu onarımlar esnasında yapının %65 oranında varlığını yitirdiği tespit edilmiştir. 1969 yılında Hacettepe Üniversitesi'nin bir kolu olarak hizmete açılmış Prof. Dr. Süheyl Ünver, Prof. Dr. Ali Saim Ülgen, Prof. Dr. Ayşe Afet İnan ve Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk'un gayretleri ile tamir edilmiştir.

1980 yılında ise Erciyes Üniversitesi öğretim üyeleri Prof. Dr. Ahmet Hulusi Köker ile Prof. Dr. Hüseyin Sipahioğlu'nun uğraşları sonucunda onarılarak 1982 tarihinde Tıp Tarihi Müzesi olarak hizmete açılmıştır. 1991 tarihinde bazı ilavelerde bulunulmuş 2006 ve 2007 yıllarında Erciyes Üniversitesi ve Vakıflar Kayseri Bölge Müdürlüğü bünyesinde daha detaylı çalışmalar yapılmıştır. 2010 yılında Kayseri Büyükşehir Belediyesi ve Vakıflar Kayseri Bölge Müdürlüğü arasında imzalanan protokol ile "Selçuklu Uygarlığı Müzesi"ne dönüştürülmek üzere 10 yıllığına kiralanmıştır. Kayseri Büyükşehir Belediyesince 4 yıllık çatı elektrik teşhir tanzim ve eser projeleri sonucunda 21 Şubat 2014 tarihinde hizmete açılmıştır.

Uzmanlar tarafından yapılan kontrolde 2,800 m²'lik alanın neredeyse tamamında akmalar ve rutubet mevcuttu. Elektrik aksamının ise tamamı beyaz elektrik kanalları ile duvarlardan geçmekte, hem tarihi yapıya zarar vermekte hem de yapının doğal dokusunu bozmakta idi. Yer uygulaması ise parke ve camdan oluşmakta bu da zemindeki taşın nefes almasını önlemekte, nemlenmesine ve yosun tutmasına sebep olmaktaydı.

İlk olarak yapıyı kurtarmak adına çatıdaki akmaları önlemek üzere detaylı bir çalışma yapıldı. Çatının kurşunla kaplanmasına karar verildi. Elektrik tesisatının tamamı çatıda yükseltilmiş ahşap içerisinden geçirilerek EMT demir profiller ile odalara aktarıldı. Bu ahşap kaplamanın üzerine kurşun kaplatılarak akma önlenmiş oldu. Böylece hem akmalar önlenmiş hem de elektrik sisteminden oluşan görüntü kirliliği ortadan kalkmıştır. Daha sonra teşhir ve tanzim çalışmaları sonuçlanmış ve 579 eser ve 75 sikke ile önemli bir Selçuklu dönemi envanteri uzman personel tarafından incelenerek müze teşhirine dâhil edilmiştir. Selçuklu Dönemini kapsayan ve bir senaryo dâhilinde sergilenen bu eserler içerisinde pişmiş topraktan; tabaklar, çanaklar, kaseler, kandiller, maşrapalar, çömlekler, vazolar, koku kapları, cam eşyalar, taş ve mermerden mezar taşları, metal eserler ise; taslar, kaplar, kaseler, kazanlar, lengerler, havanlar, kandiller,

Selçuklu Müzesi'nde; etkivizyon, hologram, etkileşimli masa, mimari eserler inceleme sistemi, sanal kıyafet, sihirli duvar, ilaç yapımı, animasyonlar, geçmişten günümüze eser inceleme sistemleri, etkileşimli harita ve zaman çizelgesi gibi birçok dijital uygulama mevcuttur.

buhurdanlar, şamdanlar, yağdanlıklar, tepsiler, testiler, sürahiler, ağırlıklar, kilitler, tutamaklar, kemer tokaları, amuletler, aynalar, bilezikler, yüzükler, zihgirler (okçu yüzükleri), figürinler, objeler ve sikkeler sergilenmektedir. Bununla birlikte Arkeoloji Müzesi'nden 75 eser ve 90 sikke sergiye dâhil edilmiştir. Hiç vakit kaybetmeden süreli sergilere de ağırlık verilmiştir. Kayseri'de Ticaret "Kültepe'den Selçuklu'ya Anadolu'da Ticaret", "Terazi Ağırlıkları ve Tartı Aletleri" olmak üzere iki büyük süreli sergide toplamda 600'e yakın eser sergilenmektedir. Bu eserler tartı ve ağırlık malzemeleri olup M.Ö. 3000 ile M.S. 1300 yılları arasını kapsamaktadır. Selçuklu Müzesi'nde; etkivizyon, hologram, etkileşimli masa, mimari eserler inceleme sistemi, sanal kıyafet, sihirli duvar, ilaç yapımı, animasyonlar, geçmişten günümüze eser inceleme sistemleri, etkileşimli harita ve zaman çizelgesi gibi birçok dijital uygulama mevcuttur. Müzede 1 adet açık kafeterya, 1 adet müze mağazası ve çocuk eğitim faaliyetlerinin yapıldığı 1 adet atölye ve eğitim sınıfı da vardır.

Müze pazartesi günleri ve dini bayramların ilk günleri dışındaki tüm günler açıktır. Müzede 1 yönetici, 1 sanat tarihçisi, 1 eğitmen, 2 rehber, 4 güvenlik, 1 temizlik personeli, 1 teknik personel, 1 müze mağazası personeli hizmet vermektedir. ■

Mimarların Piri, Sinan Bin Abdülmennan

Kayserili Mimar Sinan

Doç. Dr. Şerife Tali
Ordu Üniversitesi Öğretim Üyesi

Abdülmennan oğlu Sinan, Kayseri Sancağının Ağırnas Köyü'nde dünyaya gelmiştir. Sinan'ın bıraktığı eserleri dışında hayatı ve kişiliği hakkında fazla bilgi mevcut değildir. Doğum tarihi kesin olarak bilinmeyen ustanın Süleymaniye Külliyesi içerisinde bulunan türbesi üzerinde yer alan kitabede, ölüm tarihi 966 H./1588 M. dir. Kitabede "100 artuk ömr sürdü âkıbet kıldı vefat" ibaresi dolayısıyla, Sinan'ın 1492-1494 yılları arasında doğmuş olabileceği kabul edilmektedir. Sinan, Kayseri'den Yavuz Sultan Selim zamanında 1512-1513 yıllarında devşirilerek Yeniçeri Ocağı'na alınmıştır. O dönemde Rumeli'ye ek olarak Anadolu'dan da devşirmeler alınmaya başlanmıştır. Devşirmeler, özellikle sanat bilenler, bekâr olanlar veya öksüz yetimler arasından sağlıklı, boylu boslu, zeki ve yetenekli çocuklar arasından seçilmekteydi. Çocukluk veya delikanlılık dönemlerine denk gelen devşirme zamanında Sinan, dülgerliği isteyerek inşaatlarda çalışmıştır. Kendisi bu

▲ Kurşunlu Cami

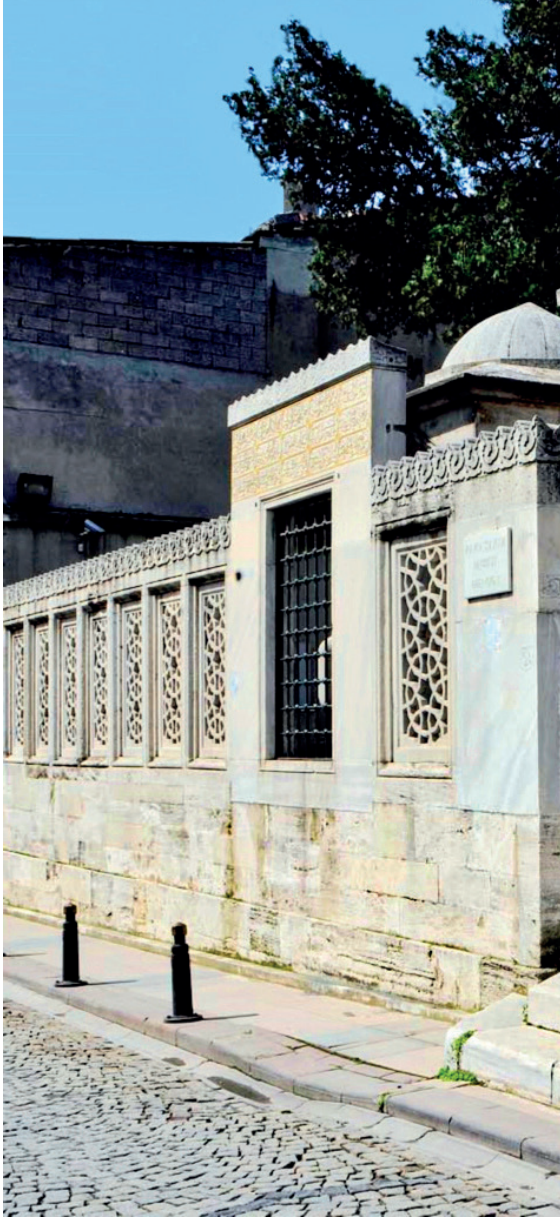

dönemi "tıpkı bir pergelin sabit ayağı gibi kararlı oldum" ve "pergelin gezen ayağı gibi başka diyarları gezmeye özendim" şeklinde ifade etmiştir. Kanuni Sultan Süleyman zamanında bir yeniçeri olarak Belgrad Sefer-i Hümayuna (1521) sonra sıra ile Rodos (1522), Mohaç (1526), Viyana (1529), Irakeyn (1534), Korfu ve Pulya (1537), Boğdan Seferine (1538) katılmıştır. Rodos ile Mohaç seferleri arasında "atlısekbanlığa", Mohaç'tan sonra "yayabaşı", Viyana Seferinde "zemberekçibaşı", Irakeyn Seferi dönüşünde ise "hasekiliğe" yükselmiştir. Irakeyn Seferi sırasında keşif için Van Gölü'nü geçmek için üç kadırga inşa etmiş ve kendi kullandığı kadırgalarla karşıya geçip düşmanla ilgili bilgiler toplamıştır.

◄ Mimar Sinan'ın Türbesi

taşla konuşan deha olarak anılacak olan Sinan'ın bu sanatı çocukluktan itibaren bildiği ve bu işle uğraştığı da düşünülmektedir. Bayezid Cami'nin mimarı Hayreddin'den de dersler aldığı belirtilen Sinan'ın en önemli eserlerini şüphesiz mimarbaşılığa atandıktan sonra vermiştir.

Mimar Sinan, Osmanlı Devleti'nde Mimarbaşı Acem Alisi'nin ölümü üzerine 1538'de Sadrazam Lütfü Paşa tarafından mimarbaşılığa getirilmiştir. Baş Mimar olarak göreve başlayan Sinan, bu görevini elli yıl boyunca hiç kesintisiz, ölünceye kadar devam ettirmiştir. Osmanlı Devletinde bu görevi süresince Kanuni Sultan Süleyman'a yirmi sekiz yıl, II. Selim'e sekiz yıl ve III. Murad'a on dört yıl hizmet etmiştir. Osmanlı Klasik mimarisinin zirvesi Sinan Çağı'nda yaşanmış ve Sinan dünya sanat tarihine hem Osmanlı mimarisini hem de kendi adını altın harflerle yazdırmıştır. Sinan'ın mimarlığa hangi tarihte başlayarak, mimarbaşılığı sırasında meydana getirdiği ölümsüz eserlerini ve yapıların listelerini, Sinan'la ilgili XVI. yüzyılda yazılan yedi adet yazma eserde bulabilmekteyiz. Bunlardan ilki, Risalet ül-Mi'mariye'dir; bu eser bitmemiş yarım kalmış bir denemedir. Diğer üç yazma, Sinan'la ilgili sınırlı konuları ele alan yapıtlardır. Dayızâde Mustafa Efendi'nin kaleme aldığı Selimiye adlı monografide Edirne Selimiye Camii anlatılmaktadır. Şair Eyyubî'nin, Padişahname adlı eserinde de Kanuni Sultan Süleyman zamanında Sinan'a yaptırılan su yolları ve su yapıları özetlenmektedir. Yazarı saptanamayan Adsız Risale'de ise Sinan'ın inşa ettiği hamamlar tanıtılmaktadır. Tezkiret ül-Bünyan (bina ettiklerinin tezkeresi), Tezkiret ül-Ebniye (bina olunanların tezkeresi) ve Tuhfet ül-Mimarin isimli yazmalar ise doğrudan Sinan'ın hayatına ve yaptığı eserlere ait bilgileri içermektedir. İlk iki tezkere Nakkaş-Şair Sa-i Mustafa

Çocukluk veya delikanlılık dönemlerine denk gelen devşirme zamanında Sinan, dülgerliği isteyerek inşaatlarda çalışmıştır. Kendisi bu dönemi "tıpkı bir pergelin sabit ayağı gibi kararlı oldum" ve "pergelin gezen ayağı gibi başka diyarları gezmeye özendim" şeklinde ifade etmiştir.

Bu seferler sırasında mühendislik alanındaki başarılarını ortaya koyabilmiştir. Boğdan Seferinde ise Prut Nehri üzerinde on üç günde güçlü ve yüksek bir köprü inşa ederek büyük bir şöhret kazanmıştır. Dülgerlik sanatı ile başlayan hayatı yapı ustalığına dönüşmüş sonrasında ise köprü, kale ve ele geçirilen kentlerde onardığı eserlerle mimarlıktaki bilgi ve tecrübesini artırmıştır. Doğup büyüdüğü şehirde Erciyes Dağı'nın püskürttüğü lavlarla taş ve taş işçiliği Selçuklulardan itibaren Kayseri'de bir sanat olarak icra edilmektedir. İlerde

Çelebi (öl.1595) tarafından yazılmış, son eser ise Âsârî'nin (öl.1620)'dir. Tezkiret ül-Bünyan ve Tezkiret ül-Ebniye Sinan'ın son yıllarında onun açıklamaları doğrultusunda kendi ağzından Sa-i Mustafa Çelebi'ye yazdırılmıştır. Son eser ise Sinan'ın ölümünden sonra derlemeler yapılarak tamamlanmıştır. Bu yazmalarda Sinan'a ait eserler gruplara ayrılarak listelenmiş ve yapılar kayıt altına alınmıştır. Tezkiret ül-Bünyan ve Tezkiret ül-Ebniye de bilgiler birbirine çok yakın iken Tuhfet ül-Mimarin bu iki esere göre bilgi açısından daha uzaktır.

Koca Sinan, Osmanlı İmparatorluğu'nun gücünü, kudretini, zenginliğini mimariye aksettiren bir dahidir. Osmanlı klasik üslubunu şekillendiren Sinan'ın getirdiği yenilikler, uyguladığı teknikler, mimaride ekol olmuş kullandığı ısıtma, aydınlatma ve akustikte keşfettiği metotları günümüzde çözülebildiği kadarıyla modern mimariye rehberlik etmiştir.

Bu yazmalardan anlaşıldığı kadarıyla Sinan, 477 yapıyı tasarlamış, yapıların tasarımını denetlemiş, yapıları inşa etmiş veya bu yapıları onarmıştır.

Üç kıtayı donattığı tüm eserlerinde akılcı çözümlerle mükemmeli yakalayan Sinan'ın hayatı çıraklık, kalfalık ve ustalık olarak üç dönemde incelenmektedir. Müstakil yapıların yanı sıra daha çok büyük külliyeler tasarlayıp inşa eden Sinan, bu eserleri arasında İstanbul Şehzade Mehmet Külliyesi (1543-1548) çıraklık eseri, İstanbul Süleymaniye Külliyesi (1557) kalfalık eseri ve Edirne II. Selim Külliyesini (1575) ise ustalık eseri olarak belirtmiştir. Akıl almaz gizemleri barındıran abidevi eserlerinin her birinin ibret verici yapım hikâyeleri de kısmen kayıtlıdır. Çıraklık eseri, Şehzade Külliyesi, Kanuni'nin hastalanarak ölen oğlu Mehmet için Sinan'a inşa ettirilmiştir. Genç yaşta vefat eden Mehmet için yapılan bu eserde Şehzade'nin temeli ebced hesabı ile "Bismillah ve Sinan" hesabı üzerine kurulmuştur. Şehzade Mehmet Türbesi en renkli Sinan türbelerindendir. Merkezi planda ele alınan camide, Bismillah'a tekabül eden sayı ve sayının katları kullanılmıştır. Kanuni, bu külliyenin tamamlanmasından sonra Sinan'ı İstanbul'un çektiği su sıkıntısını çözmesi için görevlendirmiştir. Bu sorunu çözecek tek kişi olarak: "Kanuni Sultan Süleyman, Sinan'a: "Mimarbaşı, halkımız su ihtiyacı içinde. Bir at yükü suya çok miktar akçe ödüyorlar. Acaba halkımızın bu su ihtiyacını karşılamak için bir şeyler düşünmez misiniz?"- Mimarbaşı: "Sultanım siz müsaade buyurun, ben İstanbul'un çevresini bir dolaşayım, dışarıda mevcut suları İstanbul'a getirmenin mümkün olup olmadığını inceleyeyim ve sonra size bir cevap vereyim" der. Ve Sinan, Çekmece'den başlayarak kıyıları dolaşır, Beşiktaş'a kadar İstanbul'un kıyılarında, dereleri, akan suları tespit eder. Bu suların önü örüldüğü, baraj yapıldığı takdirde nereden nereye kemer yapılarak İstanbul'a getirilebilir, bunun günlerce hesabını yapar ve Kanuni'nin huzuruna çıkar. Sultan "Mimarbaşı, İstanbul'a su getirmek mümkün müdür?" Mimarbaşının cevabı: "Sultanım, mümkündür. Ancak çok ağır bir şartı vardır.""Nedir o mimarbaşı?" "Sultanım, altın dolu keseleri uç uca dizmek şartıyla ancak

▲ Mimar Sinan ve Kayseri Kurşunlu Cami / Ali Saraçoğlu

İstanbul'a su gelebilir."Kanuni'nin cevabı ise şu olur: "Mimarbaşı sen İstanbul'a su getirmenin mümkün olup olmadığını söyle. Eğer mümkünse ben keseleri uç uca değil, yan yana dizmeye razıyım" der. Ve Kırk Çeşme su yolları yapılmaya başlanır."

XVI. yy. Osmanlı Devleti'nde; Kanuni Sultan Süleyman, Süleymaniye Külliyesi ve Mimar Sinan, döneme isimlerini kalın harflerle yazdırmışlardır. "Kanuni bir gece rüyasında Hz. Peygamberi görür ve kendi adına yaptıracağı külliye ile ilgili işaretleri, caminin yerinin neresi olacağına dair bazı bilgileri peygamberden

▲ Mimar Sinan'ın doğduğu evin eski hali

Mimarlığının yanı sıra, iyi bir mühendis, iyi bir matematikçi, iyi bir şehir planlayıcısı, topografyayı çok iyi kullanan, büyük bir ustadır, Sinan. Geniş bir coğrafyaya yayılan Osmanlı İmparatorluğunun her açıdan güçlü olduğu bir dönemde hizmet veren mimar, özellikle başkent İstanbul ve Edirne'de en önemli şaheserlerini vermiştir.

öğrenir. Büyük bir heyecanla uyanır ve salâvat getirir sonra ilk işi külliyeyi yaptırması gereken alana giderek mimarbaşı Sinan'ı derhal yanına çağırtmak olmuştur. Sultan, olayı Sinan'a heyecanla anlatmasına karşın mimarın bu bilgilerden haberdar olduğu kanısına varır. Mimara, hayırdır mimarbaşı konu ile ilgili haberdar mısınız? der. Sinan mütevazı bir şekilde Sultan'a cevap verir; Hünkârım sizin gördüğünüz rüyada ben de sizin arkanızda idim diye cevap verir. Sultan bunun üzerine daha da mutlu olur". Böylelikle Süleymaniye Külliyesinin temelleri Ebussu'd Efendinin temele taşı koyması ile inşasına başlanmıştır. Külliye bir düzlem üzerine kademe kademe yerleştirilmiş 20 parçadan oluşan yapılarla, önemli bir şehir planına sahiptir. Yedi yıl gibi kısa bir sürede tamamlanan İstanbul'un en önemli şaheseri, Süleymaniye Külliyesi ve özellikle cami kullanılan malzemesi, 27 m. çapında ve 52 m. yükseklikteki kubbesi, avlusundaki su köşkü ile Sinan'ın önemli keşifleri ve gizemleri ile dolu bir eserdir. Tasavvuf inancında kubbe

ile Sinan "vahdette kesret, kesrette vahdet" birliğine ulaşmıştır. Sembolik olarak birliği vurgulayan bu eserin temeli üç yıl bekletilmiş ve sonra yapılmaya başlanmıştır. Zamanla, Sultan'a kubbe düşmek üzere, Sinan bu eseri yapamayacak dedikoduları ulaşmıştır. Sultan ani olarak baskına giderek Sinan'a eseri bitirmesi için uyarıda bulunmuştur. Sinan ise Sultan'a camiyi iki ayda tamamlayacağını belirtince yanında çalışanların bunun imkânsız olacağını Sinan'ın cinnet geçirdiğini düşünmüşler, fakat iki ayın sonunda cami tamamlanmış ve kapısı kapanmıştır. Sinan elinde caminin kilidi ile huzura çıkmıştır. Kanuni, caminin ibadete açılması şerefini gayretinden dolayı Sinan'a bahşetmek istemiş, fakat Sinan bu şerefi büyük emeklerle caminin hatlarını yazarken âmâ (kör) olan Karahisari'ye vermesini istemiştir". Süleymaniye'nin altmış dört çömlek yerleştirilen yüksek kubbesi, kandillerden çıkan islerin düzenli hava akımı sayesinde bir oda da toplanması ve en kaliteli mürekkeplerin buradan elde edilmesi, 300 devekuşu yumurtası ile harimde örümceklenmeyi önlemesi, Karahisari'nin muhteşem hatları ve renkli camlar, taşıyıcı özelliği kalmayan perde duvarlar, avlunun kenarına yerleştirilen önde 2'şer geride 3'er şerefeli minareler, yine hanedana ve baniye yapılan atıflarla, sembolik gizemlere sahiptir. Izgara sistemi üzerine oturan caminin ve diğer külliye yapılarında kullanılan mimarlık bilgisinin o dönemde ulaşılamayacağı kanısı ise hala devam etmektedir. Her eserinde kendini aşan mimar bu külliyesinden sonra "ser mimârân-ı cihan-ı mühendishân-ı devran" olarak adlandırılmıştır. Böyle bir esere imzasını koymayan Sinan ustalık eserim dediği Edirne Selimiye Külliyesi ile İslam mimarisine ve kubbe olgusuna son noktayı koymuştur. "II. Selim'in Kıbrıs fethedilirse büyük bir cami inşa ettireceği vadi vardır. Kıbrıs fethedilir fakat Sultan sözünü unutmuştur. Bir gece peygamberi rüyasında görür ve Edirne'ye bu camiyi

▲ Kurşunlu Cami

yaptırması için uyarılır. Sultan uyanır ve Lalası Mustafa'ya rüyasını anlatır onunda bundan haberdar olduğunu öğrenir ve devrin Baş mimarı Süleymaniye gibi şaheseri İstanbul'a armağan eden Sinan çağırılır. Sultan, Sinan'a öyle bir eser inşa eyle ki bu Cihanda eşi benzeri olmaya ve bu dünya var oldukça cami hep dimdik ayakta ola der". Sinan bu külliyeye başladığında 84 yaşlarındadır. Kavak Meydanı adı verilen yerde eserin yapımına karar verilmiştir. Burada lale bahçesi olan birinin yerini vermek istememesi üzerine huzursuzluklar başlar ve Sinan tarafından kişinin caminin duvarına bir lale motifi işlenmesi isteği üzerine bu sıkıntı giderilmiştir. Sinan verdiği sözü müezzin mahfilinin ayağına ters bir lale işleyerek yerine getirmiştir. 1569'da yapımına başlanan külliye 1575 yılında tamamlanmıştır. Edirne Selimiye Cami kubbesi, Hıristiyan dünyasının yüz akı Ayasofya ile girdiği yarışı kazanmıştır. 31.50 m. çapındaki kubbe 44 m. yüksekliğe sekiz istinatlı bir altyapı üzerine başarılı bir şekilde oturtulmuştur. Osmanlı cami mimarisinin vahdet-i vücûd düşüncesine göre cemaati tek büyük bir kubbe altındaki merkezde toplamayı başarmıştır. Günde 14 bin işçinin çalıştığı bu eserin kubbesi ile matematik ve fizik kuralları alt üst olmuş, kubbenin dört yanında 71 m. yükseklikte ve içerisinde üç farklı merdivenle ulaşılan yolları ve kubbenin altına çekilen müezzin mahfili ile Sinan dehası İslam sanatına aşılmazlığı kazandırmıştır. Edirne'ye nereden girilirse girilsin bu cami güçlü silueti ile gelenleri karşılamaktadır. Bu dünya durdukça da var olmaya devam edecek olan cami ile ilgili "Akıllara ziyan bu kubbe ile "Devlet-i İslâmiye'de bina olunmamıştır deyü, taifei nasâranın (Hıristiyanlar) mimar geçinenleri, Müslümanlara galebimiz vardır derlermiş, ol kadar kubbe durdurmak gayet müşkildir dedikleri bu hakirin kalbinde bir azim ukde olup kalmış idi. Mezkûr cami binasında himmet edip bi avnillah saye i Sultan Selim Han'da izhar-ı kudret edip, bu kubbenin Ayasofya kubbesinden 6 zira kaddin ve 4 zira derinliğin ziyade eyledim (Mimar Sinan)" ibaresini kullanmıştır.

Koca Sinan, Osmanlı İmparatorluğu'nun gücünü, kudretini, zenginliğini mimariye aksettiren bir dahidir. Osmanlı klasik üslubunu şekillendiren Sinan'ın getirdiği yenilikler, uyguladığı teknikler, mimaride ekol olmuş kullandığı ısıtma, aydınlatma ve akustikte keşfettiği metotları günümüzde çözülebildiği kadarıyla modern mimariye rehberlik etmiştir. Bir ömre o kadar eseri nasıl sığdırdı bilinmez ama Osmanlı sanatını dünya sanat tarihi içerisinde zirveye taşımış ve etkileri ile dünya mimarisini değiştirmiştir. Mimarlar ocağından değil askerlikten gelen Sinan, Doğu ve Batıyı gezerek buradaki yapılaşmayı çok iyi incelemiş bilgi birikimi ile harmanladığı yenilikleri Osmanlı mimarisi için verdiği eserlerde en üst düzeyde uygulamıştır. Bilgi ve deneyimini estetikle birleştiren mimar kendine has üslubunda asla taklide düşmemiştir. Mimarlığının yanı sıra, iyi bir mühendis, iyi bir matematikçi, iyi bir şehir planlayıcısı, topografyayı çok iyi kullanan, büyük bir ustadır, Sinan. Geniş bir coğrafyaya yayılan Osmanlı İmparatorluğunun her açıdan güçlü olduğu bir dönemde hizmet veren mimar, özellikle başkent İstanbul ve Edirne'de en önemli şaheserlerini vermiştir. Bu yapılarda meydana getirdiği mimarlık ve mühendisliğinin yanı sıra ortaya koyduğu bazı çözümler ise şimdiki teknolojiye rağmen hala aşılabilmiş değildir. Osmanlı Döneminde mimarların devlet protokolünde çok önemli yer tutmadığı bilinmesine rağmen Sinan üç büyük hükümdara ve çok sayıda saray erkânına yapılar tasarlamış, külliyeler inşa etmiş, suyolları yaparak özellikle İstanbul'u susuz bırakmamıştır.

Yapıları, sıcak su ile alttan ısıtma, kubbeye yerleştirdiği çömlekleri nargile ile kontrol ettiği akustik, üstten güneş gibi dağılan aydınlatma, kandilden çıkan islerin bir merkezde toplanması, ince kalem gibi bir minare gövdesinde birbirini görmeden üç ayrı yolla şerefelere çıkılabilmesi, ızgara sistemi ile oturttuğu temellerin dokuz ve üstü şiddetteki depreme dayanabilmesi, minarelerin beş derece yanlara eğilebilmesi, hesapladığı ölçülerde kullandığı ebced hesabında 45, 66, 92 gibi "Âdem-Allah-Muhammed" lafızlarına denk gelmesi ve bismillah kalıbı ile bütün ölçümlerin başlaması, 400-500

yıl ilerisi için yaptığı eserlerin onarımı için yapıların belirli bölmelerinde bıraktığı el yazma notları, matematik ve fizik bilimlerini alt üst eden zekâsı, Edirne Selimiye'nin gökyüzüne asılı İslam sanatındaki en büyük kubbesi, imkânsızı inançla başaran Sinan'ın mütevazı türbesi ise onun hayatının en anlamlı özetidir aslında. O dönemin güçlü, kuvvetli mimarı İslam mimarisine aşılmazlığı bahşeden usta, Süleymaniye Külliyesi içerisinde caminin kuzeyinde bir sokağa cephe veren sebilin arkasındaki sade türbesi, onun mütevazılığine ve özellikle dünyanın faniliğine yaptığı vurgusudur. Bir dua yolunuz Süleymaniye'ye düşerse, maalesef kafatasına bile sahip çıkamadığımız bu ecdadımızın, Sinan'ın türbesini mutlaka ziyaret ederek ona bir Fatiha okumanız dileğiyle… ■

"Yıkmak insanlara yapmak gibi kıymet mi verir?
Onu en çulpa herifler de, emin ol becerir
Sade sen gösteriver "işte budur kubbe!" diye
Ama gel kaldıralım dedin mi? Heyhât o zaman
Bir Süleyman daha lazım yeniden, bir de Sinan!"

Mehmet Akif ERSOY

▲ **Kurşunlu Cami'nin havadan görünümü**

penceresi bulunan bu türbenin kitabesi günümüz Türkçesi ile şu şekildedir: "Ey dünya denilen sarayda bir iki günlüğüne mekân tutan insan! Dünya, bir sükûn ve emniyet yeri değildir. Kanuni Sultan Süleyman'a mimar olan bu seçkin, mert kişi, öyle bir cami yaptı ki sanki cennettin bir alameti gibidir o. Padişahın emriyle suyolları açmaya özen gösterdi. Hızır (A.S) gibi yetişerek hayat kaynağı olan suyu bu âleme akıttı. 400'den fazla mescit, seksen yerde cami inşa ederek çok izzetli bir iş yaptı. 100 yaşından fazla ömür sürdü ama nihayet o da vefat etti. Allah onun yattığı yeri cennet bahçesi kılsın. Ölüm tarihini Sai Çelebi dua ederek söyledi. Bu zamanda, (Hicri 996, Miladi 1588 yılında) dünyadan mimarların piri, üstadı olan Sinan da geçti. Tüm gençler ve yaşlılar ruhu için birer Fatiha ihsan etsinler". Eğer bir gün

SEÇİLMİŞ KAYNAKÇA

- Abdullah KURAN, **Mimar Sinan**, İstanbul, 1986;
- Reha GÜNAY, **Sinan'ın İstanbul'u**, İstanbul, 2006;
- Oktay ASLANAPA, **Osmanlı Devri Mimarisi**, İstanbul, 1985;
- Metin SÖZEN vd., **Türk Mimarisinin Gelişimi ve Mimar Sinan**, İstanbul, 1975;
- Doğan KUBAN, **Osmanlı Mimarisi**, İstanbul, 2016.

sultan
sazlığı

Dursun Çiçek

Erciyes yalnızca bir dağ değildir. Bunu Erciyes'i anladıkça bilirsiniz. Erciyes ekseninde bakmak, bilmek, anlamak, görmek göreli kavramlar ve hallerdir. Dolayısıyla Erciyes'i dağa indirgemek gören ve bilen için zorların zorudur. Bunu zirvesine çıkan mı bilir diye bir soru sorarak derinleştirmeye çalışabilirsiniz. Lakin Erciyes'i zirvesine çıkan da mana olarak bilmez. Erciyes'i onun içine giren, onda kendini bulan ve bilen bilir. Onu anlamak için dağın ne olduğunu bilmek, dağın ne olduğunu bilmek için de fıtratı bilmek gerekir. Bir dağ suretten ibaret olsaydı, bunca türkü, bunca bozlak olmazdı. Bu efsaneler, bu hikâyeler, bu masallar anlatılmazdı. Mesele sureti anlayabilmekte, mesele sureti mekânla birlikte idrak edebilmekte.

Kayseri'de yaşadığımı bilenler hala Kayseri'de mi yaşıyorsun dediklerinde verdiğim cevap genelde 30 yıldır aynıdır: Evet, Erciyes'in eteğinde oturuyorum. Aslında bizimkisi Erciyes'in eteğine tutunmak. Anlamımızı bir dağın eteğinde bulmak ve onu tanımlamaya çalışmak. Ben hep Erciyes'in eteğinde yaşadım.

Nasıl bir şehir anlamını dağ ile bulur ve bilirse bir insan da anlamını dağ ve şehirle bulur ve bilir. Dağın eteğindeki şehirlerin belki de şansı bu. Zaten Erciyes'in zirvesine çıktıysanız ve oradan 360 derece etrafınızda dönerek gözünüzün görebildiği mekâna baktıysanız dağın önce suret olarak ne olduğunu sonra da anlam olarak neye tekabül ettiğini anlarsınız.

▲ Nebi Sultan Türbesi

▲ Sazlıkta hasat zamanı

Sultan Sazlığı, Popüler ismi ile kuş cenneti olarak bilinir. İsimlerin anlamı daralttığının ve geçici olduğunun en önemli göstergesi de bu olsa gerek. Sadece kuş cenneti mi Sultan Sazlığı? Mesela oksijen cenneti deseniz, meyve cenneti olarak tanımlasanız, insan cenneti olarak niteleseniz yanılır mısınız? Asla yanılmazsınız.

Strabon boşuna demiyor, onun zirvesine çıktığınızda hem Akdeniz'i hem Karadeniz'i görürsünüz diye..

Bir dağın eteği o dağın tecellisidir.. Sultan Sazlığı da tıpkı Kayseri gibi Erciyes'in tecellisi.. Erciyes'i bilmeden onu, onu bilmeden de Erciyes'i anlamak olmaz. Popüler ismi ile kuş cenneti olarak bilinir. İsimlerin anlamı daralttığının ve geçici olduğunun en önemli göstergesi

de bu olsa gerek. Sadece kuş cenneti mi Sultan Sazlığı? Mesela oksijen cenneti deseniz, meyve cenneti olarak tanımlasanız, insan cenneti olarak niteleseniz yanılır mısınız? Asla yanılmazsınız.

Adını bir Veli'den alır. Veli'siz ve Deli'siz dağ olmaz. Ya da başka deyişle dağın hakikatini en iyi Veliler ve Deliler anlar. Sindelhöyük'ü geçtikten

sonra Sazlığa giden yolda sol taraftaki türbede yatan kişinin Sultan Nebi veya halk arasındaki deyimiyle Nebi Sultan olduğunu söylerler. Dinler tarihçilerinin az da olsa Sultan Nebi ile ilgili bazı bilgiler verdiğini belirtelim.

"Türbe Kayseri ili Develi ilçesi Sindelhöyük Kasabası, Yağızlı mesiresindedir. Türbede, Dede, iki oğlu ve eşleri yatmaktadır. Kimin tarafından yapıldığı bilinmeyen türbe 1292 yılında yaptırılmış ve 1719 yılında tamir görmüştür. Türbe sade yığma taştan yapılmıştır. Türbe bir Kabristan'ın içerisinde inşaa edilmiştir. Ramazan 1125 / Eylül 1713 târihli bir belgeye bakılırsa, Nebi Dede bu köyde medfûn idi. Hacı Bektâş-ı Velî'nin Kayseri'den Ürgüp'e giderken Sineson adlı bir köye uğradığı, burada oturan Hıristiyan halka kerâmet gösterdiği *Vilâyet-Nâme*'de anlatılmaktadır. Menâkıbnâme'de anlatılan köy, Develi'den uzakta bir yerde gösterilmekle birlikte, Osmanlı döneminde Develi'ye tâbi Sindelhöyük olmalıdır. Öyle ise, Nebi Dede Zâviyesi de Anadolu Selçukluları zamanında inşâ edilmiş bir Bektaşî zâviyesidir. Nebi Dede Zâviyesi, belgelerde bazen "*Şeyh Nebi*" bâzen de "*Abdü'n-Nebi Dede Zâviyesi*" olarak geçmektedir. Bunların

hepsi, Nebi Dede Zâviyesi'nin belgelere yansıyan farklı ifâde şekilleri olmalıdır. Nebi Dede Zâviyesi'nin tevliyet ve meşîhatı, Nebi Dede'nin evlâdına meşrûta idi. Osmanlı'nın sonlarına kadar evlâttan olanların buraya mütevelli, zâviyedâr ve nâzır olarak atandığına dâir birçok kayıt bulunmaktadır. Nebi Dede'nin, kerametleri görülmüş bir çoban olduğuna inanıldığı için ziyaret edilmektedir. Evvelce burada mum yakılmakta çaput bağlanılmakta idi. Bidat olduğu izah edilerek zamanla bu tür uygulamaların önüne geçilmiştir. Halkta ki bir inanca göre Nebi Dede beyaz bir elbise giymiş olarak zaman zaman halka abdest alırken görülmektedir. Türbe kendi haline terkedilmiş olup, bakımsızdır. Temizliğini bölge halkı yapmaktadır. Erciyes'in arkasındaki Sultan Sazlığı ismini Nebi Sultan'dan almaktadır."

Sultan Sazlığı Yeşilhisar-Develi ilçeleri sınırları içerisinde. Bir ucu Yahyalı, diğer ucu İncesu'ya kadar uzanır. Gezmeye gittiğinizde iki önemli güzergâh var. Bir tanesi Develi güzergâhı diyebileceğimiz Sindelhöyük girişi. Diğeri ise Yeşilhisar güzergâhı diyeceğimiz Ovaçiftliği girişi. Her iki güzergâhta da son dönemde yapılmış gezi yolları ve kuş gözleme kuleleri insanların çevreyi tanımalarına önemli bir katkı sağlıyor. Artık bölge insanı da Sultan Sazlığı'nın öneminin farkında. Daha önce açılan bilinçsiz su kuyuları dolayısıyla gerçekleşen tahribat hem bu sürecin durması hem de bölgeye yeni su kaynakları sağlanması ile gideriliyor.

Sultan Sazlığı'nın tatlı ve tuzlu su ekosistemini bir arada barındıran ve nadir bir sulak alan olması, Avrupa Konseyi tarafından nesli tehlike altında olduğu belirlenen global tehdit altındaki türler başta olmak üzere 130,000 civarında su kuşunun bu alanda bulunması ve toplam olarak da 301 kuş türüne sahip olması nedeniyle 1994 yılında 17,200 Hektar'lık alan RAMSAR Alanı olarak ilan edilmiştir. 27.02.2006 tarih ve 2006/10122 sayılı kararı ile Sultan Sazlığı'nın koruma statüsü 2873 sayılı Milli Parklar Kanuna göre Milli Park olarak değiştirilmiş ve 17 Mart 2006 tarih ve 26111 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak 24,523 Hektar alan Sultan Sazlığı Milli Parkı olarak ilan edilmiştir.

Sultan Sazlığı, İç Anadolu step eko-sistemi içerisinde kapalı bir havzada yer alan hem milli hem de uluslararası öneme sahip bir Sulak alandır. Sultan Sazlığı'ndaki sulak alan eko-sisteminin nadir olarak bir arada bulunan tatlı ve tuzlu su eko-sistemini bünyesinde barındırması ise bu alanın ekolojik önemini daha da artırmaktadır. Tatlı ve tuzlu su eko-sisteminin etrafında ise tuzcul çayır ve meralar hâkimdir. Birden fazla eko-sistemin bir arada bulunması ise bu alandaki biyolojik çeşitliliğin zenginleşmesindeki en önemli faktörlerden birisini oluşturmaktadır.

Alanı besleyen başlıca akarsular Yahyalı, Yeşilhisar ve Dündarlı dereleri ile Develi Çayı ve Ağcaşar yakınlarından çıkan su sayılabilir. İlkbaharda yağışların artmasıyla birlikte bol su alan Sultan Sazlığı genişlemekte ve belli bir yüksekliğe ulaşmasıyla da kuzeyindeki *Yırtnak* mevkiinden Yay Gölüne boşalmaktadır. Havzanın kuzey bölümünde yer alan su rejimi düzgün olan Soysallı ve Çayırözü pınarları Yay

Tabiat insana direniyor her şeye rağmen.. Tıpkı Soysallı, Sindelhöyük, Ovaçiftliği göletleri gibi. Sultan Sazlığı'nın toprağı, bağı, meraları gibi.. Sultan Sazlığı'nın gölleri, toprağı, pınarları hala motor seslerine inat baharla birlikte kuş sesleri ile başlıyor güne..

gölüne doğru yayılarak Kepir sazlıklarını oluşturmakta; bu sazlıklardan da Yay gölüne sulama mevsimi dışında tatlı su geçişi olmaktadır. Sazlıklardaki suların yükselerek Yay gölüne geçmesi kendi başına fazla üretken olmayan bu eko-sistemi organik madde yönünden zenginleştirmektedir. Bu durum, alanda kalabalık kuş topluluklarının beslenmesine imkân sağlamaktadır.

Sultan Sazlığı'nın farklı ekosistem ve habitatları bir arada sahip olması, birçok fauna (hayvan) türüne üreme, konaklama ve beslenme imkanı sunmaktadır. Fauna zenginliği içerisinde Kuş türlerinin Sultan Sazlığı için ayrı bir önemi bulunmaktadır. Çünkü Sultan Sazlığı, her yıl Afrika-Avrupa-Asya arasında göç eden göçmen kuşlar tarafından kullanılan ve ülkemizden geçen iki önemli ana kuş göç yolunun kesişim noktasında bulunmasının yanında sahip olduğu ekosistem çeşitliliği ile kuşlar için farklı kuluçka, beslenme, üreme, konaklama ve sığınma yeri sağlaması sebebiyle fauna içerisinde en zengin tür çeşitliliğine sahip kuşlardır.

Yine kaynakların verdiği bilgiye göre Sultan Sazlığı barındırdığı kuş varlığı ile Avrupa ve Ortadoğu'nun en önemli sulak alanlarından biridir. Yoğun saz ve bitki örtüsüyle kaplı, besin maddesi bakımından oldukça zengin tatlı su ekosistemi; tatlı su eko-sistemi ile ekolojik olarak ilişkili tuzlu su eko-sistemi farklı ekolojik istekleri olan değişik türde, çok sayıda kuşun beslenmesi, barınması, konaklanması ve kuluçkaya yatması yönünden olağanüstü değerlere sahip ideal ortamlar oluşturmuştur. Anadolu yarımadası üzerinde birleşen, Afrika, Asya ve Avrupa kıtaları arasında süregelen iki kuşgöç yolu üzerinde bulunması, Kuş varlığı yönünden Türkiye'nin en önemli sulak alanlarından Tuz gölü, Seyfe Gölü ve Ereğli sazlıkları ile ılıman iklim koşullarına sahip Akdeniz kıyı sulak alanlarına yakın olması, Sultan Sazlığı'na kuşlar için vazgeçilmez bir sulak alan olma özelliği sağlamaktadır. Bölgede 301 kuş türü tespit edilmiştir. Bunlardan 69 tür düzenli olarak, 18 tür ise olağan dışı hallerde burada kışlamakta veya göç sırasında uğramaktadır. Kuluçkaya yatan tür sayısı 119 dur.

Sultan Sazlığı, nesli tehlike altında olan küçük karabatak, dikkuyruk ve yaz ördeği'nin ülkemizdeki önemli üreme alanından biridir. Alanda kuluçkaya yatan diğer önemli kuş türleri, alaca balıkçıl, kaşıkçı, bayağı aynak, boz ördek, kılıçgaga, macar ördeği, pasbaş patka,

akça cılıbıt, büyük cılıbıt, bataklık kırlangıcı, mahmuzlu kız kuşu, gülen sumru, küçük sumru, bıyıklı sumru, bahri, küçük balaban, boz kaz, çamurcun, yeşilbaş, çıkrıkçın, elmabaş patka, sakarmeke, sumru, bağırtlak ve ak kuyruklu kız kuşu, karabaş martı, ince gagalı martı ve uzunbacakdır. Flamingo bölgede düzensiz olarak üremektedir. En son 1970 yılında Yay Gölü'ndeki adalarda 1,500 çift civarında kuluçkaya yattığı bilinmektedir. Göç mevsiminde bazı kuş toplulukları büyük sayılara ulaşmaktadır. Kuşların toplanma dönemi olan Eylül ve Ekim aylarında toplam kuş miktarı yarım milyonu aşmaktadır. 9-11 Eylül 1997 tarihlerinde Yay Gölü'nde 185,000 civarında flamingo sayılmıştır. Bu rakam bugüne kadar alanda bir defada gözlenen en yüksek sayıdır.

Dolayısıyla böyle bir güzelliğin ve zenginliğin bilincinde olan insan anlayabilir ancak dağı ve tabiatı. Son dönemlerde bölgede yapılan fotoğraf safarileri bölgenin tanıtılmasına önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Ancak bununla birlikte içinde yaşadığımız dönemin en büyük belası olan bilinçsiz piknik kültürünün çevreyi kirletme riski de mevcuttur. Tabiatı fıtratını, yaratılışını idrak eden insan anlar. Bir insanın medeniyet tasavvuru mekânla olan ilişkisinde tezahür eder. Modern kentlerde mekanik bir tutuma alışmış bir insanın toprağa ve doğal mekânlara kavuştuğunda buraları kirletmesi aslında çok da paradoksal değil. Çünkü toprağı toprak kokan insan bilir.

Gezdiğimiz köylerdeki duvarlara yapıştırılmış tezeklerin değil de ortalığa saçılmış pet şişelerin, çikolata kaplarının ve plastik poşetlerin nasıl koktuğunu ancak böylesi doğal ortamlarda anlayabilirsiniz. Buraları gezdiğiniz zaman hala insana olan umudunuzu yitirmiyorsunuz. Çünkü insan hala Adem'den kalma ve Ademoğlu. Paylaşmayı biliyor, yoldaşlığı biliyor. Emine teyze, Meryem teyze, Ayşe teyze, Adem abi, Mehmet amca.. Hepsi toprak kokulu, geniş gönüllü insanlar.. Sizi bir Tanrı misafiri gibi karşılayıp evlerinde mutlaka bir ikramda bulunmak istiyorlar. Bırakın ikramı hatta size peynir, yoğurt, süt, bazlama, çörek

gibi hediyeler bile veriyorlar. Şehirdeki menfaat ilişkilerinin yerini buralarda insani ilişkiler alıyor. Bazıları bunu anlayamıyorlar veya yanlış anlıyorlar. Onların bir beklenti amacıyla böyle bir şey yaptıkları yanılgısına düşüyorlar. Nitekim bu yanlış anlamanın nedeni de zaten modern kentlerin insanın fıtratını bozması değil mi?

İnsan, tabiattaki fıtriliği anlayamadığı içindir ki, ona uyumlu olmak yerine, hükmetmeye çalışıyor. Tabiatı kendini sonsuza götürücü bir vasıta olarak görmek yerine "kendi nefsini" ebedileştirmek isteyerek tükettiğinin

Modern kentlerde mekanik bir tutuma alışmış bir insanın toprağa ve doğal mekânlara kavuştuğunda buraları kirletmesi aslında çok da paradoksal değil. Çünkü toprağı toprak kokan insan bilir.

farkına bile varamıyor. İçinde yaşadığı zaman ve mekanda, bir nokta kadar "varlığı" ve "esamesi" olmayan insan, sonsuza ulaşmak yerine, kendini varoluş gayesinden saptırarak, anlamsızlaştırdığının, tükettiğinin farkında bile değildir.. Âlem bir seyir makamıysa (yani ayna) insan kendini bu aynada seyredebildiğinde anlamını fark edebilirdi. Oysa insan kendini, geçici olan tenini ebedileştirerek seyir gâh (ayna) yaparak "tanrılığa" soyundu. Biz duygusunu yitirerek, ben dedi, eşya ve hadiselere "biz" penceresinden değil, "benlik" penceresinden baktı. Her şey "rasyonelleşirken" öznelleşti. Ebedi ve ezeli olan hiçbir duygu, kavram, nazar, değer yargısı kalmadı. Aşk ve sevgi duygusunu kaybeden bir insanın varoluşsal anlamını, tabiatı, vecdi, yaşadığı hayatı anlayabilmesi mümkün değildir. Bunun içindir ki günümüz insanı, aşkı tecrübi bir şey zanneder. Oysa aşk öncelikle insanın özünde vardır ve doğal olarak da insanın özünde, ruhunda, gönlünde hissedilmelidir. Gönülde değil de nefiste hissedileni aşk sanır insan. Tensel duygu ve hislerini aşk zannederek, modernitenin kendine gösterdiğini, sunduğunu, yaşattığını görmeyi ve hissetmeyi görmek ve hissetmek olarak kabul eder. Oysa modernite, hakikatin üstünü örterek, prototipi olan insana sadece göstermek istediğini gösterir. Çünkü onun zaman ve mekânı, var olanın bizzat kendisi değil, onun sınırlayıp, tanımlayıp, kurgulayıp gösterdiğidir. Bunun tabii sonucu olarak modern insan da duyguları, hisleri, hayalleri, eşya ve hadiseleri anlama ve algılama biçimi kurgulanan, kendi dışında belirlenen varlıktan başka bir şey değildir. Dolayısıyla hissettiği kendisine hissetmesi için dayatılan, sevdiği sevmesi için önüne konan ve tanımlanandır. Böyle bir insanın hakikati bırakın anlamayı, hissedebilmesi ve sorgulayabilmesi imkânsızdır.

Tabiat insana direniyor her şeye rağmen.. Tıpkı Soysallı, Sindelhöyük, Ovaçiftliği göletleri gibi. Sultan Sazlığı'nın toprağı, bağı, meraları gibi.. Sultan Sazlığı'nın gölleri, toprağı, pınarları hala motor seslerine inat baharla birlikte kuş sesleri ile başlıyor güne.. Erciyes'in can verdiği bu topraklar, sazlıkların arasında dolaşırken, baharda bağ bellerken ve yazın hasadını toplarken yine türküler çığıran insanının sesini bekliyor.. ■

Gülük Mahallesi

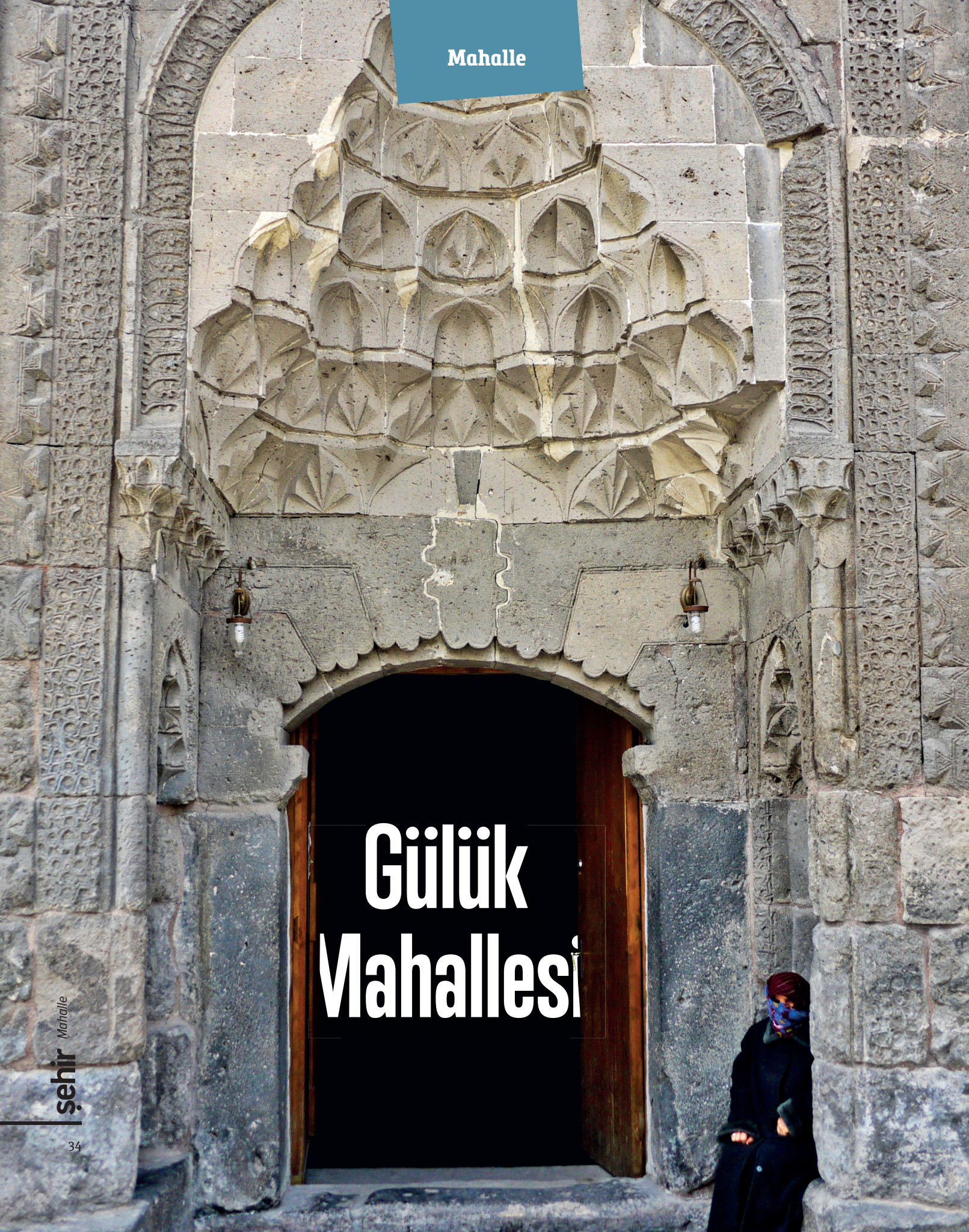

1960'lı yıllarda, ağzına arpa torbası takılı atları ile müşteri bekleyen süslü faytonlar ayrı bir manzara oluştururdu. Soğuk kış günlerinde, bu arpa torbalarından yere düşen ya da atların tersinde bulunan arpalar için Sivas Oteli'nin güvercinleri, guruplar halinde buralara üşüşürler, karlı kış gününde atlarla birlikte çok güzel görüntüler oluştururlardı.

Mehmet Savruk

Gülük Mahallesi ki, o zamanki Kayseri'nin en mutena birkaç mahallelerinden biri. Geride Çifteönü Mahallesi ile birlikte daha birkaç büyük mahallenin birleşerek tek bir yol üzerinde, Düvenönü'ne kadar devam eden bir cadde ve bu cadde üzerinde bulunan evimiz, Sivas Oteli'nin hemen arkasında, Gülük Camisi ile Düvenönü arasında yer alırdı. Düvenönü ile bu caddenin kesiştiği noktada dizi dizi sebze meyve satıcıları, hemen arkasında fayton durağı bulunurdu. 1960'lı yıllarda, ağzına arpa torbası takılı atları ile müşteri bekleyen süslü faytonlar ayrı bir manzara oluştururdu. Soğuk kış günlerinde, bu arpa torbalarından yere düşen ya da atların tersinde bulunan arpalar için Sivas Oteli'nin güvercinleri, guruplar halinde buralara üşüşürler, karlı kış gününde atlarla birlikte çok güzel görüntüler oluştururlardı.

Mahallenin, boğazında "kuşlastik" diye adlandırdığımız "sapan" takılı afacan çocukları, bu mahallenin en önemli unsurlarıydı. Önde liderleri, grup halinde mahallede gezerler, arpa taneleri arayan güvercinleri görür görmez, hemen, boğazında asılı duran sapanlarını çıkarırlar, sanki silahlarına mermi sürüyormuş gibi, önceden özenle seçerek topladıkları taşları, sapanlarının kayış bölümüne koyarak, hedefindeki güvercinlere isabet ettirmeye çalışırlardı.

▲ Gülük Cami

Sapan taşlarının isabet edip yaraladıkları güvercinler, uçamayıp, yerde kanlar içinde çırpınırken, kuşu vuran çocuk, hızla koşup, kuşu yerden alır, kuşun gövde ile kafa kısmını iki eli arasında çekip kopartır, kuşu, akan kanlarıyla birlikte ceketinin arasına saklayıp vakit kaybetmeden, çok seri bir hareketle oradan uzaklaşmaya çalışırdı.

En büyük korkuları, Sivas Oteli'nin sahipleri tarafından yakalanmak, ellerinden en kıymetli silahlarının alınarak ve ayrıca dövülerek cezalandırılmaktı. Bu riskten dolayı, burada avlanmak, benim gibi diğer sıradan mahalle çocukları için pek de kolay bir iş değildi. Otel sahipleri tarafından yakalanıp, ondan dayak yiyen çocuklar ise, gün boyunca topladıkları taşları, evlerinin çatısında, sanki bir cephane oluşturuyor gibi biriktirir, hava kararır kararmaz, çatıya çıkarak, ellerindeki sapanlarla, otel pencerelerini hedef alıp, otelin o tarafa bakan tüm camlarını, otel sahibinin "Allah rızası için yeter, sizde Allah korkusu yok mu?" şeklindeki yakarışları içerisinde hep birlikte kırarlardı.

Mahallede, içlerinde benden 2 yaş küçük rahmetli kardeşimin de bulunduğu bu çocuklar, 5-6 kişilik grup oluştururlar, müşteri bulup hareket eden faytonların arkasına asılarak, yolculuğa başlarlar,

bir müddet bu kaçak yolculuktan sonra, fark edildiklerinde arabacının can yakıcı kırbaçlarının hedefi olurlardı. O zaman, kış günlerine tesadüf eden Ramazan ayında, evden "teravih namazına gidiyorum" diyerek ayrılırlar, ıslıklarla anlaşarak bir yerde toplanıp, o gün akşam yapacakları eylemleri kararlaştırıp, derhal yürürlüğe geçirirlerdi. Gündüz temin ettikleri ince telleri, özenle daire şekline getirir, mantar tabancalarında kullanılan mantarları, ayrı ayrı bu tellere takıp, huşu içerisinde kılınan uzun teravih namazının ortalarında, imamın "Allahu Ekber" diyerek secdeye gittiği anda, en ön saflara ve özellikle de imamın civarına fırlatırlardı. Büyük bir gürültü ile patlayan mantar seslerinden, cemaat neye uğradığına şaşırır, bazıları namazını bozarak çocukları dövmek için peşlerine düşüp onları kovalardı.

▲ Tarihi Gülük Hamamı

kış mevsiminin geçip, yaz gelmesini istemezlerdi.

Gülük Mahallesi, Otel sokak, aynı zamanda bisiklet kiraya veren dükkânların çok olduğu bir sokaktı. Yarım saati 25 kuruştan bisiklet kiralayan, özellikle de civar köylerden gelen çocuklar, burada, düşe kalka bisiklet kullanmayı öğrenirlerdi. Mahallenin

Evet, gerçekler içerisinde rüyalar, rüyalar içerisinde de gerçekler. Böyle bir mahalleydi Gülük Mahallesi. Daracık sokaklardaki fayton seslerinin yerinde yeller esmektedir şimdi.

Çocukluğumuzda, kışlar mı uzun geçerdi, çok mu kar yağardı yoksa bugünkü gibi Belediyenin imkânları mı yoktu? bilmiyorum ama, bildiğim, Aralık ayının ortalarından, Mart ayının sonlarına kadar mahalle aralarından kar yığınları iç eksik olmazdı. O kadar ki, dar sokak aralarında, sokağın iki tarafında bulunun evlerin toprak damlarının da kürenmesi ile kar yüksekliği giderek artar, sezon boyu hiçbir araç bu sokaktan geçemediği gibi, insanlar da zar zor sokaklarda yürüyebilirlerdi. Bir müddet geçtikten sonra, yağan karlar buza dönüşür, sanki beton dökmüş gibi sokak aralarında sert zeminler oluşurdu. Bu durum ise, en çok çocukların işine yarar, kızaklarla kaymak için, bu ekâbir grubu, bisiklet kiralayan çocuklara yaklaşır "bisiklet sürmeyi öğreteyim" diyerek ellerinden bisikleti alıp, hemen hemen yarım saatin tamamını kendileri kullanırdı. Bazen bisikletle birlikte uzun bir süre gözden kaybolur, bu yüzden de bisiklet kiralayan dükkân sahipleri ile aralarında kavgaya varan münakaşalar cereyan ederdi. Bisikletçinin dövmek için bunları kovalamasını veya kötü söz söylemesini kendilerine yediremeyen bu grup, bisikletçiden intikam için yeni yeni kararlar alırlardı. Üşenmeden 5-10 cm ebadında kare şeklinde tahtalar hazırlayıp, ortalarına çiviler çakarlar, tahta kısmı toprak altına gelecek şekilde kamufle edip, acemi, yeni bisiklet öğrenenlerin geçeceği yerlere sıralı bir şekilde geceden dizerlerdi. Bisikletle bu yoldan geçen acemi sürücüler, bisikletin lastik tekerlerine tahtaların yapıştığını fark etmeden, bisikleti sürmeye çalışırlar, bunda da başarılı olamaz, biraz sonra bisikletten düşerlerdi. Geriden bu manzarayı keyifle seyrederek büyük bir zevk alan gruba bu olgu, çok büyük bir neşe kaynağı olurdu. Tabi durumu hemen anlayıp, peşlerine düşen bisikletçinin hışmından kurtulabilirlerse.

İfade ettiğim gibi, evimiz cadde üzerinde, diğer evlere nazaran daha

yeni, üstelik caddeye bakardı. Rahmetli babaannem, bizde kalır, onu ziyarete gelen eş dost, uzak yakın akrabalarla evimiz dolar taşardı. Rahmetli annem, akşam, babam işten gelinceye kadar, bu misafirlere hizmet eder, misafirlere karşı hep güler yüzle karşılık verir, asla yüksünmezdi. Babaannemin ısrarı ile akşam yemeğe kalıp, gece geç saatlere kadar oturan misafirlerimiz de olurdu. Evimiz, birçok mahalleyi birleştiren bir cadde üzerinde olduğu için, sabah akın akın işine giden insanlar, sanki resmigeçit gibi evimizin önünden geçerler,

▲ Gülük Hamamı

hele hele Ramazan günleri akşam top atılmadan az önce, bu resmigeçidin özel bir anlamı olurdu. Ellerinde sıcak Ramazan pideleri, hızlı hızlı yürüyüp evine, iftara yetişmek isteyen insanların telaşı, bizim caddeye ayrı bir güzellik ve ayrıcalık verirdi. Ne var ki, evimizin bu konumu yüzünden, her gün öğleye doğru, cenaze taşıyan guruplara da tanıklık eder, üzülürdük. Özellikle genç cenazesi bizleri çok etkilerdi. Cenazenin önünde biri, sanki resmigeçitte bayrak taşıyan bayraktar gibi, kırmızı elmalarla donatılmış büyük bir ağaç dalını taşır, arkasında tabut içerisinde cenaze, üzerinde, ölen genç ve de bayan ise gelinliği örtülür. Onun arkasında bir grup insan, öğle namazına yetişmek üzere, İnönü Bulvarı'ndan Cami-i Kebir'e doğru yol alırdı. Cenaze, musalla taşına konarken, elma ile donatılmış ağaç dalını taşıyan şahıs, elindeki dalı, sağa sola sallayarak, üzerindeki elmaları yere düşürür. Orada bulunan fakir fukara bu elmaları toplardı.

Bu olay beni o kadar çok etkilerdi ki, gün aşırı cenaze konvoyu, gece rüyalarıma girerdi. Rüyamda, sükûnet içerisinde ilerleyen cenaze grubunda, tabut kapakları birden iki tarafa açılır, içinden kefeni ile birlikte ceset, canlanır ve aşağıya atlar, o kadar insanın bakışları içinde, herkesi bırakıp, benim peşime düşer. Ben kaçarım, o kovalar, damdan dama geçerim, o da benimle birlikte beni yakalamaya çalışırdı. Kovalamaca uzun sürer. Tam elini üzerime atıp yakalamak üzereyken, ben kendimi damdan aşağıya bırakır, yere doğru çakılmadan, kalbimin çarpıntısından olacak, kan ter içerisinde ve heyecanla uykudan uyanırdım.

Evet, gerçekler içerisinde rüyalar, rüyalar içerisinde de gerçekler. Böyle bir mahalleydi Gülük Mahallesi. Daracık sokaklardaki fayton seslerinin yerinde yeller esmektedir şimdi. Yakın çevremde cereyan eden, bir daha yaşanması mümkün olmayan olaylar ise, çok ilginç, anlatmakla bitmez. Belli ki, hatıralar, yaşlandıkça, kendi kendine zenginleşen bir sermaye olmaktadır insan hayatında. ■

Tarihe Köprüler Kurmak: Kültür Yolları

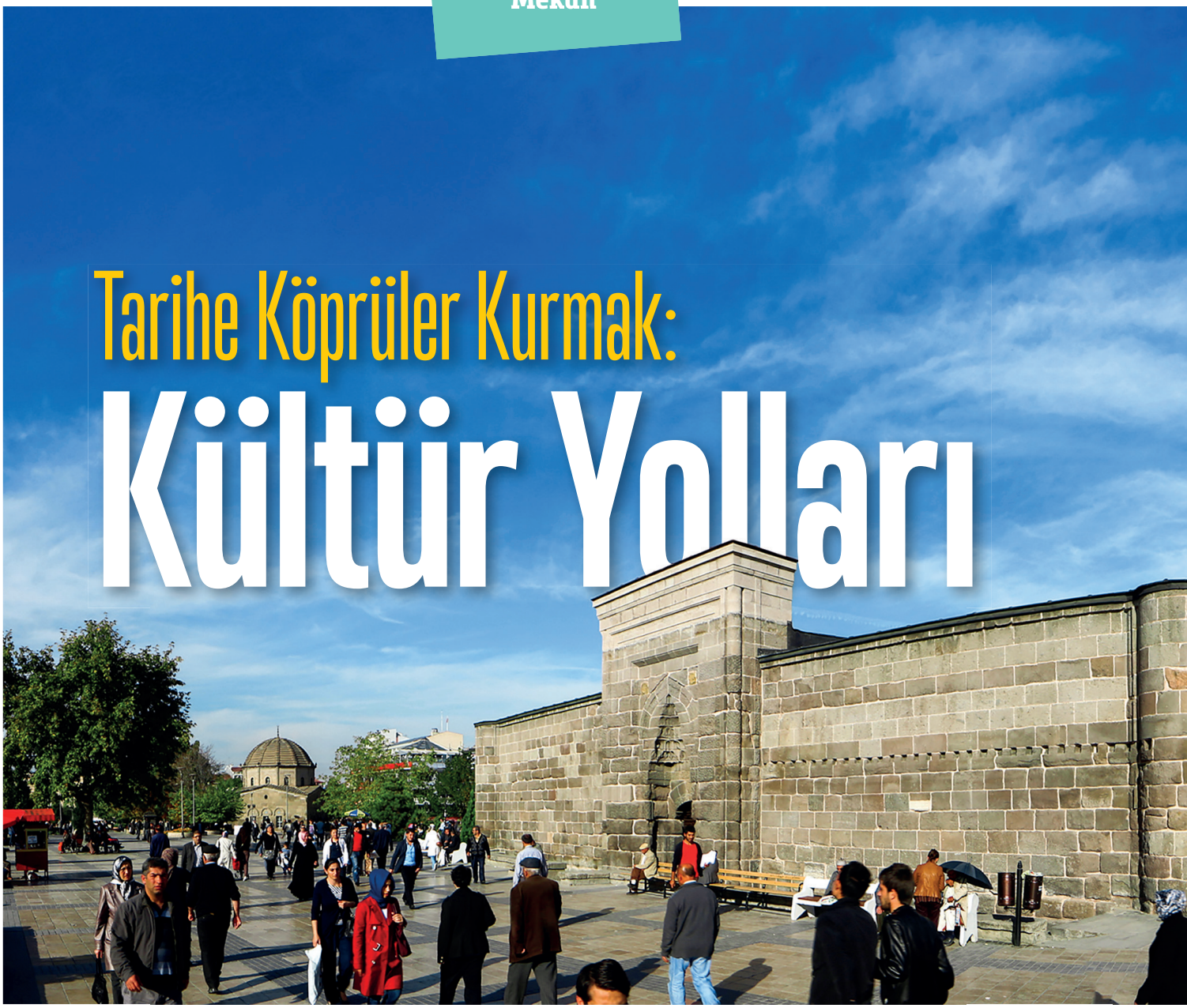

Dr. Faruk Karaarslan
Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

Tarih, insanoğlunun en hayret verici uğraşlarından birisidir. Bir taraftan geçmişte olanlar, artık bitmiştir ve bunların bugün bir olay olarak vuku bulması imkânsızdır. Diğer taraftan bugünü, *bu gün* yapan ve belirleyen geçmişte olanlardır. Bu anlamda tarih mühim bir çelişkiyi taşır ve bu çelişki bizi önemli bir soruyla karşı karşıya bırakır. Toplumlar ve şehirler açısından hayati bir anlam taşıyan bu soru: Tarihe nasıl bir anlam yükleyeceğimiz ve geçmişe nasıl yaklaşacağımızdır.

Eğer geçmişte olup bitene takılır ve şimdiyi ona duyduğumuz özlemden kurtul(a)madan yaşarsak, geçmiş ve dolayısıyla tarih bir nostalji yığınına dönüşüverir. Böyle bir durumda ne bugün ne de gelecek yaşanılır hale gelir. Nostalji ve nostaljiyle birlikte gelen hamaset, bugünü kötülemekten ve hatta lanetlemekten başka bir şeyi taşımaz. Tarih bizler için saplantılar içerisinde yaşamaya dönüşüverir. Umutlarımız tarihin zindanlarına gömülür. Fakat tarihi ve geçmişi bugünü yaşamada ve geleceği kurgulamada yol gösterici olarak düşünmek de mümkündür. Böyle bir durumda tarih, bütün kadim tecrübesini bizlere açar ve sunar. Ulu bir çınar

▲ Hunat Külliyesi ve uzakta görünen Zeynel Abidin Türbesi, Kültür Yolu'nun önemli duraklarından... / Abdullah Koç

gibi önümüzde durur ve yönümüzü bulmamızı sağlar. Her yolumuzu kaybettiğimizde bize kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi, neler yapıp ettiğimizi hatırlatır. Bugünü ve geleceğimizi yaşanılır kılar. Bugünden geçmişe bakmamıza ve tekrar bugüne dönmemize imkân sağlar.

Bahsi geçen iki yaklaşım arasındaki ayrım, ilk bakışta çok net bir ayrım olarak görünebilir. Hatta teoride ve metinde kırmızı çizgilerle farklılaşan bu ayrım çok basit ve niteliksiz de görünebilir. Fakat pratikte, tarih ve geçmişle ilgilendiğimiz andan itibaren, bu ayrımı muhafaza etmek güçtür. Şairin dediği üzere, *kelime manayı boğan bir gömlek olur*.

Bu dünya bir kuyu, havasız çömlek;
Daralıyorum!
Kelime, manayı boğan bir gömlek!
Paralıyorum!
Allah ismi varken lûgat ne demek!
Karalıyorum!
Kapımı, buyursun diye o Melek;
Aralıyorum!

Mana kelimeye sığmaz ve kelimelerdeki ayrımlar varlığını kaybeder. Hal böyle olunca tarih ile ilişkimiz muğlak bir ilişkiye dönüşebilir. Geçmişi anlamak ve oradaki tecrübeye

Geçmiş ile bugün arasındaki en önemli köprüler, tarihsel mekânlardır. Bu mekânların dilini çözmek, taşıdıklarına vakıf olmak; geçmişin bugüne ve geleceğe dair söylediklerini işitmektir. Tarihi tecrübeleri müşahede etmek, tarihin kadim evrenini ve geçmişin inşasını kavrayabilmektir.

▲ Cumhuriyet Meydanı

vakıf olmak için yöneldiğimiz tarih bu günü zapturapt altına alabilir. Kendisini bugüne bütünüyle bir hissiyat olarak taşıyabilir. Bu muğlak ve müphem ilişkiden kurtulmak için tarihe; onu bugüne taşıma arzusundan ziyade, üzerine köprüler inşa edilebilecek bir alan olarak yaklaşmak gerekir. Ancak bu köprüler oradaki tecrübeleri günümüze taşıyabilecektir. Geçmişle gelecek arasındaki yolları oluşturacaktır. Bütünüyle tarihin değil belki ama tarih içinde saklı olan kadim geleneğin, medeniyetin, bilginin bugüne ulaşmasına imkân sağlayacaktır. Esasında bugün ve gelecek için ihtiyaç olan da bundan ötesi değildir.

Geçmiş ile bugün arasındaki en önemli köprüler, tarihsel mekânlardır. Bu mekânların dilini çözmek, taşıdıklarına vakıf olmak; geçmişin bugüne ve geleceğe dair söylediklerini işitmektir. Tarihi tecrübeleri müşahede etmek, tarihin kadim evrenini ve geçmişin inşasını kavrayabilmektir. Dahası tarihi eserlerin varlıklarını hissetmek, tarihin esasında geçmişte olup bitenle ilgili olmadığını, bugün de gündelik hayatımızın bir parçası olarak yaşadığını idrak etmektir. Bundan dolayı şehirlerin, tarihin izlerini taşıması, muhafaza etmesi ve önemsemesi oldukça önemlidir. Zira bir medeniyetin varlığından bahsetmenin en somut yolu, o medeniyetin şehirlere bıraktığı mirasları görebilmektir.

Tarihin izlerini taşıyabilen şehirleri gezmek, görmek, müşahede etmek, bu günden geçmişe doğru kurulan köprülerde seyre dalmaktır. Bu köprülerde seyyah olmaktır. Kimliğin, hafızanın, benliğin, geleneğin, medeniyetin ve daha birçok unsurun bugün ne manaya geldiğini kavramaktır. Onun içindir ki her kadim şehrin geçmiş ile kurduğu köprüler vardır ve şehir kültürünü yaşatmak isteyenler bu köprüleri inşa etmek isteyenlerdir.

KAYSERİ'DE TARİHİN KÖPRÜSÜNDE SEYRE DALMAK

Modern şehirler üzerinden tarihe köprüler inşa etmeyi düşündüğümüz andan itibaren biraz sukut edip, tefekkür etme hali hâsıl olmakta. Acaba biz bugün ecdadın inşa ettiği köprülerde dolaşırken, bizden sonraki nesiller için hangi köprüler inşa ediyoruz? Daha gerçekçi bir soruyla da yüzleşmek gerekirse: Bundan yüzyıl sonra bu topraklarda yaşayanlar, tecrübe ettikleri şehirlerden yola çıkarak, bizlerden hangi medeni-

▲ Saat Kulesi kışları bir başka güzel / Musa Özyürek

yeti inşa etmiş, hangi estetiği ortaya koymuş, hangi geleneği şekillendirmiş; akademisyenler, yöneticiler, mimarlar, mühendisler olarak bahsedecekler?

Kayseri'de, modern yapılar arasında nefes almakta zorlansa da, tarihi eserler sayesinde geçmişin seyrine dalma, geçmişi bir nebze olsun anlama imkânı bulmak mümkün. Kalabalık ve yüksek binalar arasından tarihi eserler bizlere seslenmeye çalışıyor. Son zamanlarda bu sesi görünür kılan belki de Kayseri'de tarihi eserlere dair yapılan en önemli çalışmalardan birisi Kültür Yolu. Tarihe dair seyre çıktığımızda modern yapılar tarafından her daim bölünen seyyahlığımız, Kültür Yolu ile biraz olsun rotasını bulmakta. Tabiri caiz ise bir birini yıllar önce kaybetmiş yarenleri; mekân, kültür, medeniyet dairesinde olmasa da, bir hat üzerinden kavuşturmakta. Belki de kadimin bütüncül dünya görüşünü kavramamıza imkân tanıyacak, tarihin tecrübelerini bu güne taşıyacak yollar inşa etmekte. Onun için ilk bakışta turistler için kullanışlı bir rota olarak görünse de esasında burada yaşayanlar için tarihin izlerini şehirlerinde görebilecekleri bir harita çıkarmakta.

Kayseri sokaklarında dolaşırken, hemen her yerde tarihi eserlere rastgelmeniz mümkündür. Özellikle şehir

▲ Kültür Yolu Haritası tarihe tanıklık etmek isteyenler için bir rehber

merkezinin dört bir tarafı tarihi eserlerle çevrilidir. Ama modern dünyanın kargaşası içinde bu eserler görünürlüğünü ve temsil yeteneğini yitirmiştir. Mahzun kalmıştır. Kültür Yolu çalışması bu görünürlüğün yeniden kazanılması ve tarihin şehirlerde temsil edilmesi açısından oldukça önemli bir ufku temsil etmekte. Merkezdeki tarihi eserleri bir hat üzerinden görmeye imkân tanıyarak bu eserlerin bir birleriyle rabıta kurmasını sağlamakta.

▲ Zeynel Abidin Türbesi / Ahmet Zeki Okur

Gevher Nesibe Külliyesi'nden başlayan Kültür Yolu, Roma'dan Cumhuriyet'e kadar beş farklı medeniyete ait eserleri dolaşmakta. Böylelikle bir kenti kent yapan en önemli unsurları; ötekiyi, bir arada yaşayabilmeyi, farklılıklara saygı duymayı tarihin derinliklerine giderek açık etmekte. Genellikle dış kale surlarında kalan eserleri dolaşan Kültür Yolu kırk farklı durakta seyyahını eserlere ulaştırmakta. Kültür Yolu'nu takip ettiğinizde, tarihin en eski tıp kompleksini hayretle gezdikten sonra, Kurşunlu Camisi'ne uğrar Mimar Sinan ile tarihin köprüsünde karşılaşırsınız. Roma mezarlığına uğrar, bambaşka bir

▲ Gevher Nesibe Medresesi / Selim Altındiş

medeniyetin varlığına tanıklık edersiniz. Sahabiye Medresesi'ne gelir geçmişi omuzlamaya çalışan kitapçıları seyre dalmışken kendinizi bulursunuz. Hunat Külliyesi'nden çaya ve muhabbete davet edilirsiniz. Yoğunburç'a gider Kayseri'nin şair ve yazarlarına selam verirsiniz. Milli Mücadele Müzesi'nde ecdadın sancılarını duyarsınız. Tarihi Kayseri Mahallesine uğrar orada geçmişin gündelik hayatında bir kesit yaşarsınız.

Göklere doğru dikey uzanan şehrin hengâmesinin aksine, insanı şehrin zemininde yatay bir düzlemde dolaşmaya davet eden kültür yolu, aynı zamanda alışveriş merkezlerine, güvenlikli sitelere, gökdelenlere nispeten zamanın farklı aktığı eserlere insanı kavuşturmakta. Mekanik zamana sıkışmış insanı biraz olsun farklı vakitlerde yaşatmakta. Modern zamanın ritmine meydan okuyarak bizi tarihte, tarihin zamanında yaşamaya davet etmekte.

Modern şehirler inşa etme konusunda mahir olduğumuzu söylemek çok mümkün görünmüyor. İki yüz, üç yüz yıl sonra yaşayanlara hangi eseri, medeniyeti, kültürü bırakacağız sorusuna dönecek olursak, gönlümüz mutmain bir şekilde cevap vermek neredeyse imkânsız. Şehirler gün geçtikçe devasa makinelere dönüşmekte. İçinde yaşayanları bir değirmen gibi öğütmekte. İbrahim Tenekeci'nin güzel ifadesiyle İnsanoğlu aya çıktı. Ama üst kattaki komşusuna çıkamadı. Fakat geleceğe dair ümitsiz olmak ta bizim medeniyet dairesinde barınacak bir hal değil. Bunun için tarihe köprüler kurmak, bu köprülerde seyre dalmak, bu köprülerden geçmişin tecrübelerini birikimlerini ayıklayarak taşımak, sadece bu gün için değil gelecek nesiller içinde zaruridir. Bu anlamda Kültür Yolu çalışması yeşeren bir umudu temsil etmekte. Belki turistler için daha işlevsel olan bu çalışma asıl şehir sakinleri için geçmişle sağlıklı irtibat kurmada uyarıcı nitelikte. Sadece her gün yürüdüğümüz yollara biraz daha dikkatli bakmak ve başımızı her tarihi bir esere çevirdiğimizde, geçmişe dair tefekkür etmek yeterli. Zira üzerinde yaşadığımız şehri, sadece bizler muhafaza edebileceğiz ve bundan daha önemlisi üzerinde yaşadığımız şehirleri bizler inşa edeceğiz. ■

▲ Ulu Cami ve Vezirhanı

■ Gevher Nesibe Külliyesi'nden başlayan Kültür Yolu, Roma'dan Cumhuriyet'e kadar beş farklı medeniyete ait eserleri dolaşmakta. Böylelikle bir kenti kent yapan en önemli unsurları; ötekiyi, bir arada yaşayabilmeyi, farklılıklara saygı duymayı tarihin derinliklerine giderek açık etmekte.

Ahmet Kaplan'a Tahassür

Halit Erkiletlioğlu

Eli kalem tutan birileri için belki de ukbâ âlemine göçen bir dostu hakkında yazmak en zor işlerden biri olmalı. Ama ilâhî nizam bu göçleri zaruri kıldığına ve fâni dünyaya gelen her canlı er veya geç bu göç kervanına katılacağına göre; geç gidecek olanın erken gideni hayır duaları ile anması vazgeçilmez bir mükellefiyet haline geliyor.

Ahmet Kaplan'ı 1974'lü yıllarda MHP il yönetim kuruluna girdiği sıralarda tanıdım. Toplantılarda enteresan görüşleri ile dikkatimi çekti. Zaman içinde arkadaşlık ve dostluğumuz ilerledikçe milliyetçi çizgide sağlam bir alt yapıya sahip olduğunu gördüm.

Kızık doğumlu, dar gelirli bir aileden gelen Ahmet Kaplan, orta öğretim

Ahmet Kaplan, pratik zekâlı çok okuyan bu sebeple de güçlü bir kaleme sahip, espriyi seven ve kullanan bir arkadaşımdı.

seviyesinde bir tahsilden sonra Kayseri'de o zamanlar Milliyetçi idealistlerin vazgeçilmez mekânı olan Kültür Derneği'nde faaliyet göstermişti. Mehmet Ateşoğlu gibi derneğin davet ettiği fikir adamları ile yakın ilişkiler kuruyor, böylece kültürünü ve fikir çerçevesini olgunlaştırıyordu.

Bir ara Ankara'da bulunmuş, burada "Kocatepe Cami Yaptırma Derneği" başkanı olan İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun himayesi ile adı geçen dernekte çalışmıştı. İşte bu sıralar da Ankara'da birçok mahfile girmiş çıkmış ve birçok yeni kişi ile tanışmıştı. Kendisine çok yakınlık gösteren Yavuz Bülent Bakiler de bunlardan biri idi.

Ahmet Kaplan, pratik zekâlı çok okuyan bu sebeple de güçlü bir kaleme sahip, espriyi seven ve kullanan bir arkadaşımdı. Kendisi ile Süleyman Sırrı Yücel'in çıkarmak üzere hazırlıklarını yaptığı ama maddî güçlükler yüzünden çıkaramadığı "Gündem Gazetesinin"

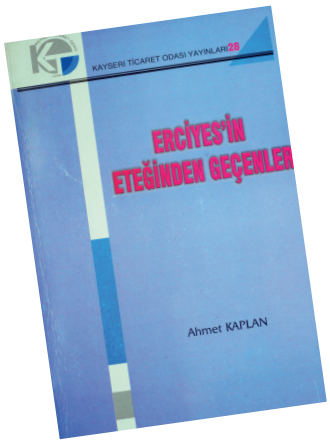

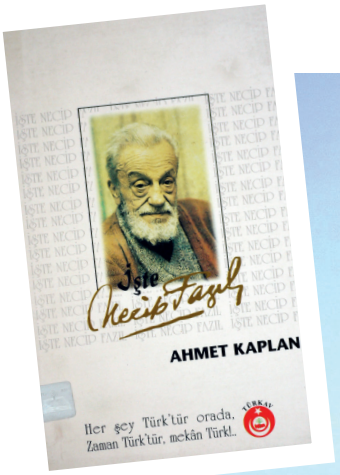

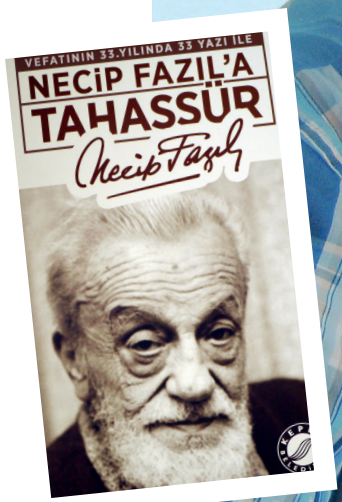

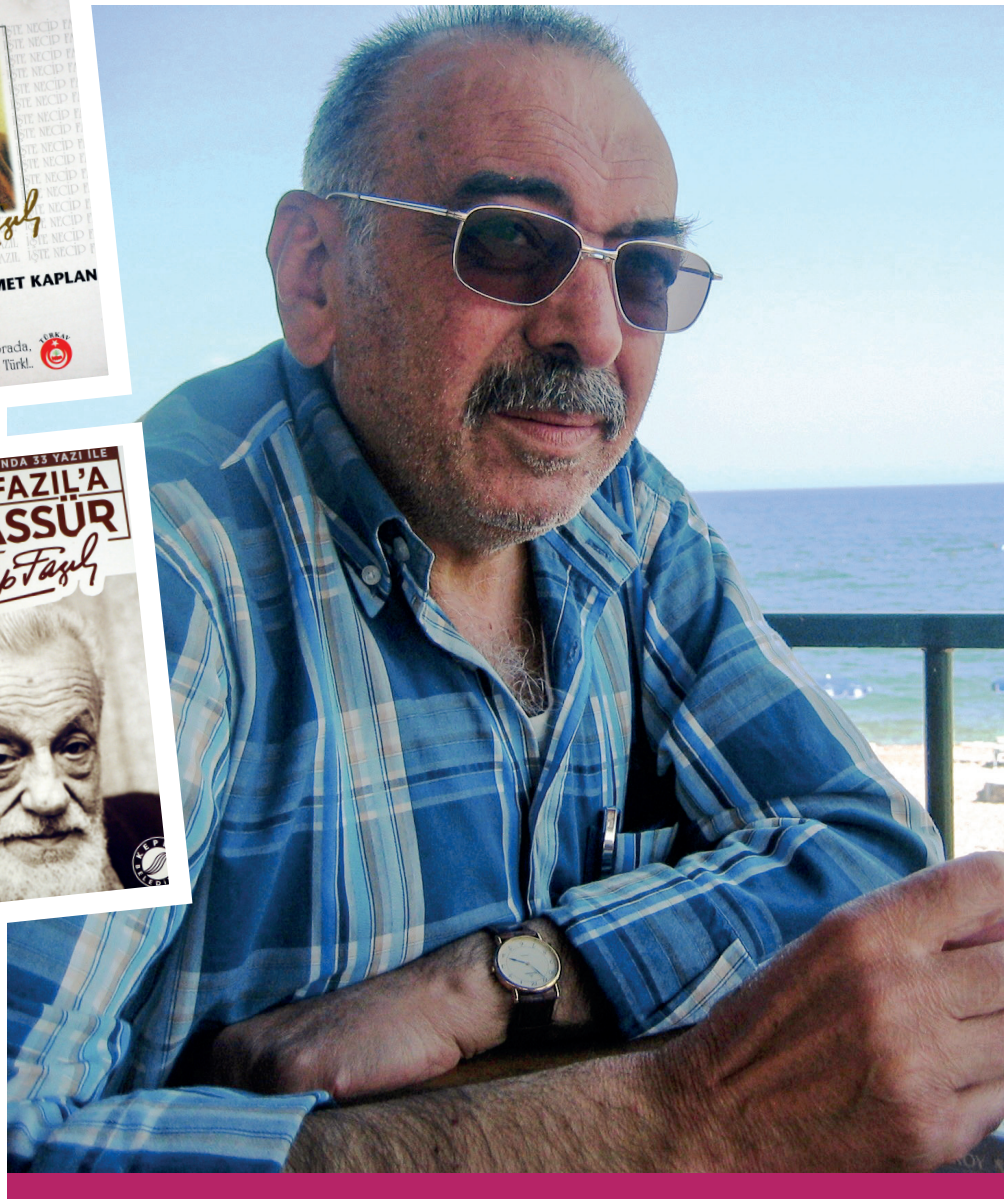

Kılnamaz İşhanı'ndaki idare merkezinde sık sık Mehmet Çayırdağ, Mahmut Fidanil'in de bulunduğu dostlarla bir araya geliyorduk. Bu toplantılar şiir, kültür ve edebiyat ağırlıklı ve bol esprili gayet zevkli bir havada yapılırdı.

Ahmet, hayat tarzı olarak dar imkânlarına rağmen yoğun olarak kullandığı sigara ve çay eşliğinde bohem yaşamaya çalışan asabî bir mizaca sahip olmasına rağmen güzel hitabet ve yazıları ile saygı uyandıran bir yapıya sahipti. Çok güzel birkaç şiiri de vardı. Meselâ gençliğinde yazdığı bir şiirindeki;

"Daldan sürme değil, kökten sürmeyiz
Hak'tan başkasına gönül vermeyiz
Ülkü hedefinde birer mermiyiz
Bizi durduracak yalnız ölümdür"

ifadeleri ile o günkü ideallerini sâde ve veciz bir şekilde anlatıyordu.

İlerleyen senelerde daha ziyade yakınlaştığı Necip Fazıl ve Söğüt mahfili onun "Erciyes'in Eteğinden Geçenler, İşte Necip Fazıl, Necip Fazıl'a Tahassür" gibi eserlerini çıkartmasına vesile oldu.

Bir yandan da gençlik çağından itibaren Devrim, Kültür-Sanat, Erciyes, Toprak, Türk Ocağı, Sel gibi dergilerde yazdığı ve daha ziyade Cemil Meriç ve Necip Fazıl Üstad etkisindeki yazıları zevkle okunmaktaydı.

Sağlık sebepleri ile 1988 yılında yerleştiği Antalya'da da etrafında bir etki alanı oluşturmayı başardı. Ama

"Diyelim ki, Erciyes'e meftun, şiire aşina bir Kayserilisiniz... Bu hasletlerinizi benliğinizde taşıyarak bir gün, kaderinizin çizdiği yol, sizi süresi belirsiz bir gurbete taşısın. Zaman geçtikçe, ruhunuzda hasretin arttığı kara düğümlerin acısını mutlaka hissedersiniz.

son zamanlarına kadar sıla hasreti onda hiç sönmedi. Bu duygularını "Abdullah Satoğlu Armağanı'na yazdığı "Bir Demet Lale" başlıklı makalesinde;

"Diyelim ki, Erciyes'e meftun, şiire aşina bir Kayserilisiniz... Bu hasletlerinizi benliğinizde taşıyarak bir gün, kaderinizin çizdiği yol, sizi süresi belirsiz bir gurbete taşısın. Zaman geçtikçe, ruhunuzda hasretin arttığı kara düğümlerin acısını mutlaka hissedersiniz. Kitle iletişim araçlarının mekanik gücü, sevdiklerinizle aranızdaki mesafeleri ne kadar kısaltırsa kısaltsın, şairin daha önce tespit ettiği hakikat, yıkılması mümkün olmayan bir duvar gibi gönül sarayınızı çoktan ablukaya almıştır. Bu andan itibaren "Ben Gurbette Değilim / Gurbet Benim İçimde " mısralarını terennüm etmeye başlar, Kemalettin Kamu'ya hak verirsiniz.

Evet!.. Gurbettir bunun adı; gurbet!..

Gurbetinizin mevkii, mekânı neresi olursa olsun durum asla değişmez. Ruhunuza atılmış o kara düğüm kolay kolay çözülmez. Gönül sarayınızdaki o abluka kolay kolay kırılmaz!.. İsterseniz dünyanın en güzel köşelerinde gurbet havaları teneffüs ediniz; o zapt edilemez, gem vurulamaz daüssıla her an yüreğinizdedir. Vakıa, bir gurûb vakti Akdeniz'in mavi engin sularına, Beydağlarının adeta eğilerek yeşil buseler kondurduğu Antalya da yaşayınız; bu tabiat harikasının sıcak iklimi dahi, ruhunuza, benliğinize atılmış o kara düğümü çözmeye, eritmeye kâfi gelmez. İşte böyle bir anda meftunu olduğunuz günler imdadınıza yetişir. "Diyerek, samimi bir ifade ile belirtir.

Antalya'da yaşamaya başladığı andan son zamanlara kadar sık sık telefon görüşmelerimiz oluyordu. Kendisini ziyaret etmek istediğimde *"beni bu halde görme* "diyerek bu arzumu geri çevirdi.

Sonuç olarak; Ahmet Kaplan, Ahmet Kaplan'dı. Yani nev-i şahsına münhasır bir dostumdu.

Ey! Kayseri Kızık köyünde doğup ve Antalya ormanlarında uyuyan Ahmet Kaplan; Mekânın cennet olsun İnşallah. ■

44. ALAY
Kayseri Kasap Alayı

Hüseyin Cömert

Osmanlı Devleti'nin Birinci Cihan Harbine girmesinden hemen sonra Irak petrol bölgesini ele geçirmeyi düşünen İngilizler 25 Ekim 1914'de Basra Körfezi'nden Türk topraklarına çıkarma yaptılar. İngiliz kuvvetlerine karşı koyan 38. Türk Tümeni, üstün kuvvetler karşısında savunarak Şattü'l Arab nehri boyunca geri çekildi. İngilizler 21 Kasım 1914'de Basra'yı, 9 Aralık'ta da Fırat-Dicle kavşağında Korna'yı ele geçirdiler. 1914 yılının sonuna doğru Basra Vilayeti tamamıyla elden çıkmış oldu. İngilizlerin General Townshend komutasındaki 6. Tümenleri Kût'ül-Amâre'deki zayıf iki Türk tümenini 28 Eylül 1915 de yenerek Bağdat'a doğru ilerlediler. Türk kuvvetleri Bağdat'ın doğusundaki Selmanpak mevziini tahkim ederek İngilizlerin Bağdat yolunu kestiler.

Irak Cephesinin İngilizler karşısında güçlendirilmesi için Türk Genelkurmayı cepheye kuvvet kaydırmanın yollarını aradı. Birinci Cihan Harbi öncesi 1914 yılının ortalarına kadar karargâhı Kayseri-Zincidere'de bulunan 44. Kayseri Alayı 5. Kolordu'ya bağlı olarak Çanakkale muharebesine iştirak eder. 1915 Temmuz'unda Çanakkale kara muharebelerinin de kazanılmasıyla bu cephedeki ve diğer yerlerdeki birliklerden 51. ve 52. Tümenler teşkil edilerek 18.

Kolordu kurulur. 18. Kolordu önce Ruslar'a karşı 3. Orduyu takviye etmek üzere Türk Kafkas Cephesine gönderilir.[1] 44. Kayseri Alayı da 51. Tümene bağlı olarak bu görevlendirmede yer alır. 18. Kolordu Erzurum civarında vazifesini icra etmeye çalışırken Irak cephe komutanlığının acil yardım istemesi üzerine Bitlis, Diyarbakır, Musul üzerinden geçerek 22 Kasım 1915 sabahı başlayacak olan Selmanpak muharebesine iştirak ettiler. 51. Tümen 44. Alay (2. ve 3. taburlar hariç)[2] 1 Kasım 1915 akşamı Şeyh Muhammed'e ulaştı. 51. Tümen Kût'ül-Amâre yarımadasının kuzeydoğu cephesinde 44. Alayı birinci hat, 7. Alay 44. Alay'ın sol açığında, 9. Alay 44. Alay'ın gerisinde yer aldılar. (6-7 Aralık 1915) 23 Şubat 1916'da 51. ve 52. Tümenler Felahiye grubu komutanlığını oluşturdular. 51. Tümen komutanı Albay Hasan Cemil aynı zamanda Felahiye grup Komutanlığını üzerine aldı.[3]

5 Mart 1916 günü 44. Piyade Alayı İngilizlerin Felahiye'ye taarruzları halinde 52.Tümene yardım maksadıyla Ben-i Temim'e gönderildi.[4] 13 Mart 1916 günü Zemcir muharebesinden iki gün sonra büyük bir kahramanlık gösteren 52. Tümen, bir gün önce Dicle sol sahiline geçen 51. Tümenle yer değiştirmiş ve 52. Tümen Medhi çevresinde ihtiyata alınmıştır. 51. Tümen 7. ve 44. Piyade Alayları savunma mevziinde cephede bulunacaklar. 9. Piyade Alayı 44. Piyade alayının 500 metre gerisinde ihtiyatta olmak üzere tertiplenmiştir.[5] 9 Nisan 1916 günü İngilizlerin 13.Tümeni 243 subay 7,120 er ile saat 4.20 de 3. Felahiye muharebeleri için 38. 39. ve 40. Tugayları birinci safta da taarruza başladılar.[6]

Karanlıktan yararlanarak Felahiye mevziinde asıl muharebe hattında tertiplenmiş bulunan 7. ve 44. Piyade Alayları cephelerine sokulan İngiliz 13. Tümen birliklerini, ancak 600

1 **Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi** Cilt 3 - Irak - İran Cephesi s. 384-385
2 A.g.e., s. 429
3 A.g.e., s. 639
4 A.g.e., s. 642
5 A.g.e., s. 709
6 A.g.e., s. 726-727

NOTLAR

BEN

-1-

"44 üncü Alay,,

MAVİ EL

İngilizlerin uğradıkları dehşet anını, esir düşen General Townshend, Kût'ül-Amâre'den ayrılırken 6. Irak Ordusu Komutanı Halil Kut (Enver Paşa'nın Amcası Halil Paşa) yolladığı mektupta şöyle belirtiyordu: "Kût'ül-Amâre ve Cehennem benim olsaydı, herhalde Kût'ül-Amâre'yi satar Cehennemi muhafaza ederdim".

metre mesafeye geldikleri zaman fark edebildiler. Koşar adımlarla hücuma kalkan İngiliz birlikleri 44. Piyade Alayının siperlerine yaklaşıyorlardı ki, Türk savunma mevzilerinden açılan şiddetli top ve makineli tüfek ateşleri İngiliz tugaylarında şaşkınlık yarattı. İngiliz subaylarının bütün çabalarına rağmen ikinci hat birliklerini tutmak mümkün olamadı ve bu hatlar geri çekilmeye başladı. Bu çekiliş taarruz eden diğer birlikleri de etkilemiştir. Felahiye mevziinin sol kanadını savunan 44. Piyade Alayı siperlerine fazlasıyla yaklaşan İngiliz 38. Tugayına mensup birlikleri, buradaki Türk kuvvetlerine teslim olacaklarını işaret ederek, kahramanca direnen birlik erlerini tereddüde düşürmüşlerdir. Fakat onların bu kısa süreli şaşkınlıklarından yaralanarak hücum eden 44. Türk Piyade Alayı mevziinin sol yanını savunan 9. Piyade Alayı 2. Taburuna mensup bir piyade bölüğünün

siperlerine girmişlerdir. Siperlere giren İngiliz birlikleri ile burada kahraman Türk bölüğü arasında çamurlu hendekler içinde başlayan çarpışma ve boğuşma ortalık ağarıncaya kadar devam etmiştir. Bu yakın boğuşma, yakındaki birliklerce de iyice anlaşılamamış, ancak ortalık aydınlanıp da durum açıklığa kavuşunca derhal civardaki birliklerin yaptıkları hücumlarla, siperlere giren İngiliz'ler yok edilmiş ve siperler tümüyle geri alınmıştır. Türk mevzilerinden açılan ağır makineli tüfek ateşleri o kadar şiddetli ve isabetli olmuştur ki siperler İngiliz ölüleriyle dolmuştur. Buradaki çarpışmada İngilizlerin uğradıkları dehşet anını, esir düşen General Townshend, Kût'ül-Amâre'den ayrılırken 6. Irak Ordusu Komutanı Halil Kut (Enver Paşa'nın Amcası Halil Paşa) yolladığı mektup da şöyle belirtiyordu: "Kût'ül-Amâre ve Cehennem benim olsaydı, herhalde Kût'ül-Amâre'yi satar Cehennemi muhafaza ederdim". demekle açıklamıştır.[7]

4 ay 23 gün süren Kût'ül-Amâre kuşatmasının sonunda İngiliz kuvvetleri 29 Nisan 1916 günü öğleden sonra Türk kuvvetlerine teslim olmuşlardır. 5'i General olmak üzere 277 subay (Towshent de bunlar içinde) 204 Hintli subay, 2,592 İngiliz eri, 6,918 Hintli er 3,248 gayri muharip er olmak üzere 13,309 esir alınmıştır. Ayrıca 40 tahrip edilmiş top, 3 uçak, 2 gemi ve 40 otomobil de teslim alınan eşyalar arasındadır. 44. Alayın buraya kadar olan macerasını Genel Kurmay Askeri Tarih ve stratejik Etüt Başkanı Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi eserinden özetledik. Bundan sonrasını bizzat bu muharebede Tabur komutanı olarak görev alan Tavlusunlu hemşerimiz hukukçu Fuat Erciyes'in hatıralarından takip edelim.[8]

Birinci Dünya Harbi Avrupa ve yakın Şark'ı kaplamış olan ateş, aziz Türkiye'mizin dört bucağında Çanakkale, Erzurum, Suriye ve Irak cephelerinde bütün şiddet ve kanlı dehşetiyle devam ediyor. Biz Irak cephesindeyiz. Korna'da Şattü'l Arab'ın vahşi sahillerinde İngilizlerle başlayan ilk muharebemiz (1331-1915 başı) kıtalarımızın Halep ve Musul'lu erlerden teşekkül etmiş ve harp hazırlığımızın layıkıyla yapılmamış olmasından aleyhimize neticelenmiş ve biz yarı bozgun halinde önce Fırat ve sonra Dicle nehirleri sahalarında ıstırap ve meşakkat dolu harpler ve hadiseler geçirerek (Bağdat) civarında Selmanpak'a kadar gelmiş bulunuyoruz. Peşimizi bırakmayan havadan uçak, nehirden gambotlar ve karadan piyade ve süvari kıtalar ile bizi takip eden İngilizlerin ve bunlardan daha müziç ve daha korkunç olarak çöl sağ ve sol cenahımızdan kumlar içine saklanarak apansız, münferit ve toplu taarruzlarla bize çok ıstırap veren Arapların hücumları ile fazla zayiata uğramış, çok hırpalanmış haldeyiz. Gece toplandığımız Selmanpak'ta ertesi günü, Anayurttan daha evvelce oraya gelmiş olan Türk çocuklarından terekküp eden kıtalarla karşılaşıyoruz. Teçhizat, intizam ve sıhhatli görünüşleriyle bizi hayran bırakan bu Anadolu yavrularından rast geldiğimizin boynuna sarılıyoruz ve Korna'dan Arap efradıyla uğradığımız mağlubiyetlerden kurtulduğumuzun sevinci içindeyiz.

Son gece, sol cenahımızı çevirmek isteyen düşmana karşı o öldürücü müdafaa ve taarruzu yapan da 44. Kayseri Alayı imiş. Bu alay Birinci Dünya Harbinin devamınca girdiği bütün harplerde düşmanı mağlup ederek mutlaka zafer kazanmasının ifadesi olarak (Kasap Alayı) diye de şöhret almıştır.

İkinci günü, Irak Çölü semasında parlak renklerle tanyeri ağarırken İngiliz taarruzu başlıyor. Karşılıklı toplar; ateş ve cehennem kusuyor. Bir müddet sonrada piyade ateşi her tarafı kaplamıştır. Bu kan ve ölüm dolu boğuşma, iki gün iki gece fasılasız devam ediyor. Son gecesi solumuzdan cephe gerisine doğru sarkmaya çalışan düşmanla bir kıtamız arasında müthiş bir mücadele var. Top mitralyöz ve piyade ateşleri içinde süngülerin pırıltısını görüyor ve

7 Adı geçen eser s. 781

8 "Fuat Erciyes 44. Alay"İstiklal gazetesi 28-29 Nisan 1954sayı 532-533

işitiyoruz, iki günden beri bu kan ve ateş cehenneminden sanki korkarak bize aylar kadar uzun gelen bütün geceyi, Batı'nın karanlıklarına gömülü geçirmiş olan güneş, kızıl renkli şuaları ve kan deryası üzerine doğarken düşman cephesinde ateş kesiliyor. Fakat verdiğimiz büyük zayiatın birkaç bine yaklaşan şehit ve yaralıların azameti karşısında öğleye doğru geriye çekilme emri tebliğ ediliyor ve çekilme başlıyor.

Az sonra bir şayia (düşman ricat etmiş geriye dönüyoruz) gerçekten şayia tahakkuk ediyor ve biz iki gün iki gece devam eden kanlı boğuşmanın harap ettiği insanlar, aç yorgun ve bitkin cenuba doğru yürümeye ve kaçan düşmanı takibe koyuluyoruz. Bu takip Kût'ül-Amâre de tahassüs eden General Townshend'ın 35,000 kişilik ordusunu muhasaraya kadar devam ediyor. **Selmanpak muharebesinden sonra anlıyoruz o kanlı harpte İngiliz'ler on bini mütecaviz ölü ve yaralı vermişler. Son gece, sol cenahımızı çevirmek isteyen düşmana karşı o öldürücü müdafaa ve taarruzu yapan da 44. Kayseri Alayı imiş. Bu alay Birinci Dünya Harbinin devamınca girdiği bütün harplerde düşmanı mağlup ederek mutlaka zafer kazanmasının ifadesi olarak (Kasap Alayı) diye de şöhret almıştır.**

Kût'ül-Amâre muhasara edilmiş ve bir müddet sonra, bizim fırkamız, cenuptan mahsurları kurtarmaya gelmekte olan yardımcı İngiliz ordusuna karşı Şeyh Saade gönderilmiştir. Orada onbeş gün kadar siper kazmak ve müdafaa hattı hazırlamakla meşgul oluyoruz. Nihayet İngiliz yardımcı ordusu cephemizde serap dalgaları içinde toplanmaya başlıyor. Birkaç gün hazırlıklarını yaptıktan sonra, bir sabah fecrin yarı solgun ışıkları içinde taarruza geçiyor. Nehrin sol sahilinde de diğer bir fırkamız var ve bizim taburumuz, sol kanadını nehre dayamış halde. Harp olanca dehşet ve şiddet ile kızışıyor ve büyük bir talihsizlik olarak, sağanak halinde yağmur da başlıyor. İlkbahar ve yaz devresinde kızgın ve cehennem halini alan ve 55-60 dereceye kadar suhuneti yükselen çöl kış mevsiminde yağan devamlı yağmurlarla birlikte iliklere işleyen soğuk da yapar.

Harp bir haftadan beri devam ediyor. İki üç gündür gayet acı ve ağır şartlar altındayız. Bu badire içinde durmadan yağan yağmurla su dolan siperlerle sağ cenahımızı saran düşman piyade ve süvarisi siperlere girmeye muvaffak olarak bir alayımızı esir ediyor ve o gece yarısı ricat emri alıyoruz, daha geride cephe kurulacak. Artçı olarak gönderilen taburum, kısmı küllinin çekilmesinden sonra, düşmanla teması muhafaza ederek yeni mevzie doğru çekilmektedir. Günlerden beri devam eden yağmur iliklerimize işlemiş; sırılsıklam soğuktan titriyoruz ve bu hal ile Dicle kenarını takip ederek yürüyor, yürüyoruz. Arapların nehirden su almak için açtıkları arklara, Türkçe ifadesiyle (germe) derler. Böyle bir germeyi geçerken nehir tarafından ve germenin içinde uzunca bir çamur kitlesi gördüm. Kitle, adeta mücessem bir şekil almıştı. Yüzümden akan sular arasında gözüme ilişen bu kitleye doğru yürüdüm, eğildim baktım. Çamur yığının bana yakın olan ucunu ve yanlarını ayağımla biraz açtım. Çamur kitlesi bir insan, bir erdi. Yanımdan geçenlere seslendim, çocuklar burada bir insan var gelin kurtaralım. İki üç er geldi beraberce çamurları ayıkladık, elle tutulacak hale getirdik. Nefesini yokladım, sağdı. Kaldırmak istedik, vücutta hareket imkanı yoktu. Baş tarafından yakaladık; bir okun kütüğü gibi eğilmeden dimdik kaldırdık. Üzerindeki bakiye çamuru döktük. İki kolu

göğsünün üstünde sımsıkı kenetlenmiş ve tüfeği ile bir kazmayı göğsüne basmıştı. Biz uğraşırken, gözleri yarı açılmış ve derin bir kuyu dibinde parlayan zayıf su ziyası gibi göz kapaklarının arasından gözlerini görmüştüm.

— Oğlum hangi Alaydansın? Derinden gelen kesik zayıf bir ses

— 44. Alay

Kolları arasındaki tüfek ve kazmayı istiyorum. O haliyle bırakmıyor; ölümle kucak kucağa gelmişken dahi kollarına toplanan bütün kuvvetiyle göğsündekileri sıkıyor.

— Yavrum, bırak şu göğsündekileri! diye bağırdım.

Dudakları bir şey söylemek ister gibi titredi fakat anlaşılmıyordu. Israrla sordum inilti gibi kırık bir ses

— Üstüme yazılı, üstüme yazılı.

Gözler yaşartan bu ulvi ve milli fazilet karşısında titredim. Arap illerinin vefasız ve hatta düşman bağrında ölümle pençeleşen bu aslan Türk çocuğu o yarı ihtizar halinde bile, milletinin kendisine emanet ettiği tüfeği ve kazmayı, canından daha aziz tutarak korumaya çalışıyordu. Milletine ve onun malına bu bağlılık bu vefa ve sadakat, dünya milletlerinin hangisinde görülmüş? Oradan geçmekte olan tabur küçük ağırlığından bir katırın yükünü diğerlerine taksim ederek bu Türk yavrusunu boşalan hayvana bindirdim ve bir nefer katarak ilerde bulunan alayına gönderdim.

Harp yılları birbirini takip ediyor. Ve Irak cephesi, kahraman Çanakkale'nin bin kahramanlıkla dolu "Kût'ül-Amâre"de mahsur İngilizleri kurtarmaya gelen yeni İngiliz ordusu altı ayı mütecaviz bir zaman gece ve gündüz, durmaksızın, taarruzlar yapıyor. Geride ve "Kût"daki ve cepheden de yeni gelen kurtarıcı düşmanın ateşi arasında mütemadi harpler veren Türk ordusu "Felahiye", "Sabis" ve "Beyti İsa" şehametlerinin, Anadolu yavrularının süngüleriyle tarihe mal ediyor. Dinmeyen cehennem ateşleri ve sayısız süngü boğuşmaları içinde mücadele eden düşman, kahraman Türk'ü siperden sökemiyor, bir adım dahi geri atamıyor. Nihayet top beygirlerini "Kût"daki köpek ve kedileri kesip iaşesini temine uğraşan mahsurlara, kurtarıcılar, tayyarelerle, yiyecek ve cephane taşımaya başlıyor. Fakat bu da kâfi gelmiyor, devam ettirilemiyor. En son büyük bir nehir vapurunun kalın zırhlarla teçhiz ve ağzına kadar yiyecek, giyecek, silah, mühimmat ile doldurarak Türk ordusu hatları arasından "Kût'ül-Amâre"ye göndermeye kalkışıyor. (24 Nisan 1916 günü saat 19.00 da) Fakat bu tarafımızdan (Kendi gelen) adı verilen nimet dolu sefine (Culnar gemisi) de kahraman ordumuzun (üç subay, 12 kişilik mürettebat ve 270 ton yiyecek ile)

Deri etiket üzerine silinmiş alay-tabur bölük yazılarının altında "Hüseyin oğlu Ömer Kayseri" cümlesini gördüm. Gözlerim yaş, kalbim hıçkırıkla doldu.

eline geçti. Artık cephemizin yırtılmasına ve her türlü yardımdan ümidini kesen General (Tümgeneral) Townshend da, kayıtsız şartsız teslim olmaktan başka çare bulamıyor. Harp harikaları, kahramanlıklarıyla dolu olan bu devrenin "Beyti İsa" Harbinde, mensup olduğum tabur, Dicle'nin sağ sahilinde ve kol ordu ihtiyatındadır. Ben hemen 15 saatten beri devam eden düşmanın bir günde 3 defa siperlerimize girip üçünde de süngü ile atılmasına müncer olan müthiş ve kanlı boğuşmanın devamı sırasında cepheden gelen yaralıların toplanması, ilk tedavilerinin temini ve sıhhi bölüğüne sevkleriyle görevliyim. Bu işin yürekler parçalayıcı safha ve sahneleri arasında sedye içinde, bir kahraman yaralımız getirildi, sedyenin bezi, üstündekinin aziz ve mübarek kanıyla Türk bayrağının güzel rengini almış ve kendisi Cennet-i Âlâ'nın kapısına dayanmış bir halde sol kolu ile sağ böğründen birer kurşun yarası almış Türk şan ve şerefi uğruna ne yazık ki yâd eller için-boğaz boğaza geldiği düşmanın bir süngü darbesi ile sol kalçası parçalanmış, hurdahaş hale getirilmiş kendinde değildi. Gözleri karanlıkların derinliklerine gömülmüş ve ruh-u azizi lahuti âlemin nurlu varlığına yönelmiş gibi idi. Doktorumuz muayene etti: "Çok şükür yaşıyor fakat çok ağır" dedi. Yaraları açılıp ilk pansuman yapılırken göğsünde ceketinin düğme deliğine takılı künye etiketini aradım. Deri etiket üzerine silinmiş alay-tabur bölük yazılarının altında "Hüseyin oğlu Ömer Kayseri" cümlesini gördüm. Gözlerim yaş, kalbim hıçkırıkla doldu. Bu aziz ve kahraman hemşerimin, dudakları donduran buz gibi anlına bir hürmet ve takdis busesi kondurdum. Ve bir müddet sonra sıhhiye arabasına koyarak sıhhiye bölüğüne gönderdim.

Yıl 1950 ay Nisan, Çalışma Bakanlığı'nda vazifeliyim, kabri nur olası Reşat Şemseddin Sirer Bakanım ile Kayseri'ye bir seyahat yapmış bulunuyoruz. Vatansever ve hakiki milliyetçi Reşat Bey bir işçi teşkilatı mensuplarıyla konuşma sırasında Komünizme ve onun memleket işçileri arasındaki yıkıcı faaliyetlerine karşı çok hassas ve dikkatli olunmasına temas etmesi üzerine kıymetli vekilime;

— Beyefendi dedim; Birinci Dünya Harbinin Şark mücadele tarihine geçmiş bir Alayı (44. Alay) vardır. Bu Kayseri Alayıdır. Her cephede ve benim bulunduğum Irak Cephesinde harikalı zaferler kazanmış olan bu Alayın adsız ve emsalsiz kahramanları, şu anda karşınızda bulunan gençlerin babalarıdır. Onların bu çocukları da şüphesiz onlar gibi vatansever ve milliyetperverdiler. Bunlardan korkmayınız, bunlara güveniniz. Bu sözler o büyük insanı mütehassıs ve müteheyyiç etti. Gülerek; elbette dedi; Kayseriliden vatan haini çıkar mı? Milli varlığın şeref ve öğünç dolu bu hatıralarının (44. Alay) kahramanlarını yetiştiren Kayserili ana ve babalar fahr ve gurur, Kayseri çocuklarına da iman ve imtisal olmasını dilerim. ■

elmacıoğlu

Kayseri'deki
tüm lezzetlerin buluştuğu mekanlar

ÇARŞI ET LOKANTASI

Millet Caddesi 5
Melikgazi / Kayseri
carsi@elmaciogluiskender.com
Rzv. + 90 (352) 222 69 65

GÜLTEPE ET LOKANTASI

M.K.P. Bulvarı 56
Melikgazi / Kayseri
gultepe@elmaciogluiskender.com
Rzv. + 90 (352) 223 99 99

CADDE EKSPRES

Hunat Mh. Uluğ Sk. 12/A
Melikgazi / Kayseri
cadde@elmaciogluiskender.com
Rzv. + 90 (352) 231 93 24/25

İSTASYON EKSPRES

Gevhernesibe M. İstasyon C. 33/A-1
Kocasinan / Kayseri
istasyon@elmaciogluiskender.com
Rzv. + 90 (352) 221 11 64/65

www.elmaciogluiskender.com

Kıvılcım Kitabevi

Alper Asım

Kıvılcım kelimesini öğrencilik yıllarımda Necip Fazıl'ın İdeolocya Örgüsü kitabının son kısmında bitiş metninde okuduğumda farklı bir anlamda düşünmeye başlamıştım. Necip Fazıl küller arasında parıldayan bir kıvılcımdan söz ederek, o kıvılcım varsa ümidi kaybetmemek gerekiyor diyordu. Bu kavramla daha sonra öğrencilik yıllarımda Kayseri'de karşılaştım. Bir medrese içinde açılan Kitabevinin ismi olarak gördüğümde gülümseyerek o metni hatırladım. Eski bir Medrese binasında bir kitabevi ve adı Kıvılcım.

Kıvılcım'dan söz ediyorsanız sosyal ve kültürel anlamda bir umudu kaybetmemek için çırpınıyorsunuz demektir. Çünkü etraf sıradanlıklarla ve yapaylıklarla doldurulmuş, anlamın içi boşalmıştır. Bunun içindir ki Kıvılcım umuttur. Hayata tutunmayı, tarihten geleceğe ışık olmayı ister. Hele de sözünü ettiğimiz kıvılcım bir kitabevinin ismiyse bu adlandırma tesadüf değildir.

Kitabevine böyle bir isim koyan insan tabii olarak içinde bulunduğu kültürel ve sanatsal halin farkındadır. O kitabı kıvılcım kabul edip, onu okuya okuya, ona kelime kelime, cümle cümle, nokta nokta hohlayarak ateş haline getirme kaygısındadır. Çünkü kitap kıvılcımsa kitabevleri etraflarını aydınlatacak, ısıtacak ışıklardır.

Aydın ve Ayhan.. İsimleri de nur ve ışık ile ilgili. Bizler aydınlanmayı Batılı anlamda kullanmasak da aydın bizde hakikate eren ve onu yansıtan demektir. Ay güzelliği ifade eder. Aydın ve Ayhan Kıvılcım'ın ay ve güneşleriydi bir bakıma. Kitap ışığının sönmemesi için, kitapla tenevvürün bitmemesi için çırpınan iki divane..

Her insan geldiği geleneği damlatır kandiline. Kıvılcım'ın kandiline de Orta Asya'dan Anadolu'ya gelip buraları yurt edinen insanların dertleri, kaygıları damlıyordu. Birbirlerinden meşrepçe farklılıklarına rağmen ortak payda bu toprakların yurt kalma derdiydi. Bir kitap etrafında, sigara dumanlarının halkalarında ve bir sıcak çayın deminde insanlar bilgiyi dertleriyle yoğurur ve

▲ Ahmet Kabaklı Kıvılcım'da

ne yapacaklarını anlatırlardı. Bir yanda Hüseyin Cömert tarihten gelen bilgisel muhayyilesini Kıvılcım'ın taş duvarlarına nakşeder, öbür yanda Hamdi Baktır sigarasını derin derin çekerek, Türk eksenli orijinal sorularını siyasetin girift koridorlarından da geçirerek, Issık Gölden, Çu Nehri'nin diyarından dolaştırarak sohbet masasına atardı. Harun Güngör ve Osman Sel, Orta Asya'nın steplerinden kokular getirirken, öbür köşede Emir Kalkan ile İmdat Avşar yeni hikâyelerinin kahramanlarını bir Neşet Ertaş veya Seyit Çevik bozlağının sedasında konuşurlardı.

Dışarıdan gelen bir Neşet Ertaş türküsü Kıvılcım'ın geleneksel derdine yeni bir hüzün katar, Ziya Yalçın'ın bağlamasına eşlik edecek bir ses, bir nefes aranırdı. Aydın Karakimseli köşesinde bir Horasan dervişi gibi nargilesini çekerken, Yahya Karadavut, Ruhi Akgümüş ve Ali Ekrem Çınar içeride kitap kavgası yaparlardı.

Hani kimler geldi kimler geçti şarkısı hatırlandığında insan doğal olarak geçmişe gider ya; bu anlamda kimler geldi kimler geçti şarkısı kitabevleri için asla geçerli değildir. Çünkü gelirsiniz ama geçemezsiniz. Çünkü bir kitapta bir cümle, bir kelime, bir nokta olduğunuzda siz artık kalanlardan olursunuz. Bu anlamda bizim saydıklarımız gidenler değil kalanlardır.. Tuncer Gülensoy, Nevzat Özkan, İrfan Birol, Muhsin İlyas Subaşı...

Dağlar velisiz kitabevleri delisiz olmaz. Hele bu çağımızda kitap okuyanlara deli gözüyle bakıldığı bir dönemde her kitabevinin de delileri vardır. Hatta kitabevi müdavimleri arasında bile

en delisi kimdir diye mukayeseler yapılır. Aslında kitap okuyan herkes deli. Nitekim tarih boyunca da gerek kendine kitap indirilen Peygamberlere ve gerekse ona muhatap olanlara, ya da kitap için yolculuklar yapanlara her zaman deli gözüyle bakılmamış mıdır? Öyleyse Kıvılcım'ın delisi veya delileri kim? O kadar çok ki sayfalara sığmaz.

Kitabevlerinin ana özelliği bir kitabın tarihi olmalarıdır aynı zamanda. Bir kitap üzerinde konuşulunca, masadan masaya, elden ele dolaşınca anlam kazanır. Bu anlamda bir kitabevinin en büyük şansı bir bahçesinin olmasıdır. Bu anlamda Kıvılcım'ın bahçesi de en az içerideki taş duvarlardan kadar anlamlıdır. Sigara dumanının türkünün sesine karıştığı, bir anlamda kitabın sanatsal ve felsefi yorumunun yapıldığı yer burasıdır.

KAYSERİ
Ortaanadolu'nun güçlü gazetesi
OLAY
13 ŞUBAT 1988 Cumartesi Sayı: 2715 Yıl 8 Fiyatı 100 TL KDV dahil TEL 27671
Kansere yalaçan 1,5 ton talaş karışımı biber imha edildi
KIRMIZI ÖLÜM!..
Kızgın işçi hasmını bıçakla doğradı
«Kıvılcım» bugün açılıyor
İhmalkarlık pahalıya maloldu
Küçük Fatih ölümden döndü

bulamayan da Ayhan'ı veya Aydın Abi'yi övmeye başlar. İşte o zaman seyretmeye başlarsınız bir kitapçı gülüşündeki anlam dolu güzelliği. Akabe'ye giderken

Kıvılcım'dan söz ediyorsanız sosyal ve kültürel anlamda bir umudu kaybetmemek için çırpınıyorsunuz demektir. Çünkü etraf sıradanlıklarla ve yapaylıklarla doldurulmuş, anlamın içi boşalmıştır.

Kitapseverler arasındaki tatlı kavga ve rekabet kitapçılara yansıdığında kitap asıl anlamını bulur. Bir bakıma kitabın menakıbnamesi oluşur. Bu kavgayı da kitapseverler tutuşturur. Kayseri denilince akla elbette iki kitabevi gelir. Birisi konumuz olan Kıvılcım, diğeri de Akabe. Kayseri bakımından kitapsever açısından işin en sevindirici ve güzel yanı iki kitabevi sahiplerinin birbirlerine olan samimi dostluğu ve muhabbetidir. Bunun farkında olan ve her iki kitabevinden de kitap alan kitapseverler tatlı provokasyonlar da yapmaktan geri durmazlar. Kıvılcım'da aradığı kitabı bulamayan hemen Akabe'yi övmeye Esat abinin hikmetlerinden söz etmeye başlar. Akabe'de aradığı kitabı Kıvılcım poşetini, Kıvılcım'a giderken Akabe poşetini taşıdığınızda olay biraz daha farklı boyuta gider. Bu defa ikinci nesil sahipler devreye girer gülümseyerek; abi poşetinizi değiştirelim mi diye.. Yani ne yaparsanız yapın Ayhan ile Esat'ı birbirine düşüremezsiniz. Ertesi gün bakmışsınız ya Akabe'nin köşesinde ya da Kıvılcım'ın bahçesinde baş başa kahvaltı yapıyorlar. Kitap böyle bir şey işte. Rekabeti bile ışık verir, muhabbeti artırır.

Kayseri'de Kıvılcım kitabevi genellikle milliyetçi/Türkçü kimliği ile tanınır ancak bu eksik bir tanımlamadır. Çünkü rasgele baktığınız herhangi bir masada (aynı masada) bir ülkücü, bir İslamcı, bir sosyalist birlikte oturur, gündemi beraber değerlendirir, bir kitap üzerinde uzun uzun konuşur, bazen ironik tartışmalar yaparlar ama asla ve asla nezaketlerini kaybetmezler. Ertesi gün yine aynı masa etrafında bir çayın deminde, bir kitabın halkasında bir araya gelirler. Birbirlerine karşı sıcaklıkları muhabbetlerine yansır. İşte size bir tablo: Hamdi Baktır'ın arabasının plakasındaki HK harfleri üzerine yorum yapılıyor. Hamdi abiye abi bu ne anlama geliyor dendiğinde "hakan" diyor. Aynı masadaki İslamcı hayır "hak" derken sosyalist "halkın kurtuluşu" diyor. Ve sonra çaylar yudumlanarak gülümseniyor. Bu sadece bir örnek. Emir Kalkan ve İmdat Avşar'ın ilahiyatçıları sıkıştırmalarını, Hüseyin Cömert'in Kırşehir ve Elazığ türküleri mukayeselerini, Osman Sel'in heterodoksi eksenli cümlelerini, Harun Güngör'ün Türklük eksenli okumalarını duvarların dili olsa da anlatsa..

Bir gün Ziya Yalçın Neşet Ertaş'tan türküler havalandırıyor, Mayıs ayı muhtemelen, Aydın Karakimseli köşede nargilesini fokurdatıyor, Emir Kalkan Aydın Karasimseli'yi çok sever. Bunu bilen Dursun Çiçek, Emir Kalkan'ın kulağına eğilerek "abi Kıvılcımlar bugün harlanmış alev almış yanıyor" der. O güzel gülüşüyle "abdal oğlan harlanan türküdür, bunlar küle dönmüş, ateşe atsan yanmaz" deyince muhabbet ve türkü ve de Kıvılcım bir başka boyuttadır artık. Muhabbet boyutu.. Rahmetli Emir abi kaç Kıvılcım hikâyesi ile göçtü bu dünyadan kimbilir?

Kayseri'de kitabevlerinin ağırlıklı olarak medreselerde olması da tesadüf olmasa gerektir. Medreseler tarihte nasıl toplumun yetiştirilmesinde onları eğitecek insanları yetiştirdiyse, bugün de aynı fonksiyonu kitaplar vasıtasıyla yapıyor. Dün bu medreselerden kitap yazan âlimler yetişirken bugün de kitap alan, kitap okuyan, âlimler, yazarlar, sanatkârlar, düşünürler, kültür insanları yetişiyor. Kıvılcım bu yanıyla da tarihten gelen bir ışıktır.. ■

Melihat Gülses:

"Sanatçılar, Müziğin Doğru ve Düzgün Yanını Halkımıza Göstermek Zorunda."

■ **Babanız Ahmet Tahir Bey'den ilk müzik eğitiminizi almışsınız. Bu yıllara dair bize neler anlatabilirsiniz?**

● Müziğe gerçekten çok büyük sevgisi olan babam, Akşehir gibi küçücük bir yerde, amatör topluluklara ve aile arasında yapılmış meşklere hem sesi ile hem de kanuni olarak katılan birisiydi.

Biz üç kardeşiz ve üçümüz de gözümüzü açtığımızda müziğin içinde doğduk. Hayatımıza belki de müzikle başladık diyebiliriz. Hatırladığım kadarıyla aşağı yukarı 6 yaşlarında, babamların o meşk ortamlarının içinde ufak ufak mırıldanmalarla, şarkı söylemeye başladım. Çok küçük yaşta, Melahat Pars'ın "**Ben Gamlı Hazan, Sense Bahar, Dinle de Vazgeç**" isimli eserini söylediğimi hatırlıyorum.

Ailelerin bir arada küçük yerlerde buluşarak müzik icra ederek yaptıkları meşklere "**gezek**" denirdi. Ben de o yaşlarda gezeklere katılıp söylemeye başladım. Bu arada babam bankacı olarak görev yapıyordu. Kısa bir süre sonra babamın tayini Gaziantep'e çıktı. Orada 3-4 yıl kaldıktan sonra yine babamın tayini nedeniyle Nevşehir'e geldik. Kayseri'yi oradan da hatırlıyorum.

Sonra aklıma gelen Nevşehir'deki öğretmenim Kuddusi Tecelli. Onu hiç unutmuyorum. Kendisiyle ilkokul yıllarımda halk müziği çalışmaları yaptım. Bu konserde de okuduğumuz "**Eledim Eledim Höllük Eledim**" Kuddusi Hoca'mın bana ilk öğrettiği türküdür. Babamla ben Türk müziği okuyordum ama o öğretmenim sayesinde halk müziği ile de tanışmış oldum. Bağlaması ile bize türkü söylettirdiği gibi kendisi de güzel türkü söylerdi.

Nevşehir'den daha sonra abim Hukuk Fakültesini kazanınca, İstanbul'a taşındık. İstanbul'da Fatih semtinde oturmaya başladık. İlerleyen zamanda konservatuarın kurulduğunu öğrendim. 75-76 yıllarıydı galiba. Ben de eğer müziği ve şarkı söylemeyi bu kadar seviyorsam, bunun eğitimini almam gerektiğini düşünerek konservatuar imtihanlarına girdim. Konservatuarın Şan Yüksek Bölümü'nü bitirdim. Konservatuarda çok önemli ve değerli hocalarla birlikte çalıştım. Alaettin Yavaşça, Bekir Sıdkı Sezgin, Tülin Korman gibi..

■ **Konservatuarla liseyi aynı anda okumuşsunuz. İkisini bir arada nasıl yürüttünüz?**

● Şöyle ki, konservatuarı kazandığımda Fatih Kız Lisesi ikinci sınıfta okuyordum. Babam kendisi de müziğin içerisinde yer alan bir olmasına rağmen benim konservatuara gitmemi, daha doğrusu müzikle uğraşmamı istememişti. Üniversite okuyup başka bir meslek edinmemi arzu etmişti. Şimdi onu çok daha iyi anlıyorum. Ana-babaların çocuklarını korumak amacıyla o dönemdeki sanat ortamının içine sokmak istememeleri çok doğal. Çünkü o yıllarda sanat icra edebileceğiniz radyo, korolar hiçbir şey yok. Müzik, gazino ortamında icra ediliyor. Dolayısıyla liseyi bitirdim ve o bir sene konservatuvar kaydımı dondurdum. Liseyi bitirdikten sonra da konservatuvarda girdiğim bölüm liseyi tekrar okumamı gerektiren bir bölümdü. Bundan dolayı da konservatuvarda ikinci kez lise ve yüksek okul okudum. Çok zorluklar yaşadım tabii ki o dönemlerde ama zorluklar yaşamadan bir şeyler elde

edemiyorsunuz hayatta. Elde etseniz bile elinizden çabuk gidiyor. Saygınlığı zorluklarla mücadele ede ede elde ediyorsunuz. Çünkü zorluklarla kazanmış olduğunuz şeyleri sıkı sıkı tutma ihtiyacı hissediyorsunuz.

Burada Üniversitede, Belediyede, Konservatuarda çok önemli konserler yaptık. Her konserimizde daha çok yakınlaştık birbirimize. Kayseri çok büyük bir gelişme gösteren, çok önemli bir kent.

Konservatuar yıllarınızda, Kayahan'a vokalistlik yaptığınız bir dönem var. O günlerden bahsedebilir misiniz?

Konservatuar yıllarımda, yani Kayahan'ın Eurovision'a gittiği ve çok da tanınmadığı dönemler... İşte ben üç arkadaşımla birlikte bir süre kendisinin vokalistliğini yaptım. Vokalist olduğunuz zaman o dönemlerde dans grubu da oluyordunuz. Onu tanımış olmanın verdiği bir mutluluk var bende. Kayahan'ın tanınmak için ve kendi değerini ülkesine duyurabilmek için yaşadığı heyecanı zaman zaman kendim de yaşamışımdır. Kayahan, bu ülke için çok büyük bir kazanç olan, değerli bir sanatçıdır. Nurlar içinde yatsın. Ne güzel ki biz de bir dönem kendisi ile çalıştık.

Eşinizle de o zamanda mı tanıştınız?

Evet. Eşimle de tanışmam tam da Kayahan'ın Ankara'daki bir çekimine giderken oldu. O günü o kadar net hatırlıyorum ki. Tanışmamız akabinde hemen kısa bir süre içerisinde sözümüz kesilmiş ve sonra da evlenmiştik. "Önce hocam, sonra kocam" oldu mevzusu ise; okuldayken iki sene bizim derslerimize tambur hocası olarak gelmişti. Kendisi de Şan bölümüne devam ediyordu o zaman.

Zor oldu mu?

Yani. Evet tabii ki de.. Biz çok yakın arkadaştık ve hiç böyle evlenmeyi filan düşünmüyorduk. Ben zaten hayatımın o döneminde müzikten başka bir şey düşünmüyordum. Okulda da küçük bir sınıftık zaten.

Birkaç arkadaşım vardı. Necip de onlardan biriydi. Başka sınıftan olmasına rağmen hep birlikte çalışırdık. O tambur çalar, ben şarkı söylerdim. Sonra birden bire böyle bir şey gelişti. 33 seneye yaklaşıyor. Allah bozmasın. Doğru bir şey yaptık ve bu arada iki evladımız oldu. Bir tanesi Neva Gülses. Aslında kendisi bu konser için gelecekti ama maalesef yoğun kar yağışından dolayı ekibimizin bir kısmı ile birlikte yola çıkamadı. Neva, klasik kemençe sanatçısıdır. Bir de oğlum var 21 yaşında, o da sanatın resim yönü ile ilgileniyor.

■ **Pek çok insan size hayran. Peki, sizin hayranlık duyduğunuz yerli ya da yabancı sanatçılar var mı?**

● Var tabii ki. O kadar çok sanatçının etkisinde kaldım ki. Bir kere benim sesimi ilk dinleyen Hamiyet Yüceses'ti. Babamların yaptığı bir meşk sırasında, küçücüktüm ve beni ona dinletmişlerdi. Hamiyet Yüceses, o yaşta bana öyle ihtişamlı gelmişti ki, ondan çok etkilenmiştim. Daha sonraki yıllarda bu sanatçılar takip etmem gereken birer ışık oldu bana. Sevgili hocam Alaettin Yavaşça, okulumda bana ders verirken kâh eğitimci olarak kâh kişiliği ve sanat duruşu ile beni çok etkilemiştir. Kendisi bana sadece sanatçı olmanın değil, insan olmanın da ne kadar önemli olduğunu öğretmiştir. Duruşumuzun bize ve ülkemize katkısının ne kadar önemli olduğunu ondan öğrenmişimdir. Bekir Sıdkı Sezgin de çok önemli bir hocamdır. Onlar benim hayatımda gerçekten çok büyük ışık oldular. Alaettin Bey bugün hayatta; canım hocamın ellerinden öpüyorum, kendisine buradan sağlık diliyorum. Daha sonra Tülin Korman, ilk başlarda da söylediğim gibi Hamiyet Yüceses, Perihan Altındağ Sözeri, Sabite Tur Gülerman, Müzeyyen Senar ve Safiye Ayla. Bu sanatçıların hepsinin bütün şarkılarını edinmiş ve dinlemişimdir. Hepsi arşivimde vardır. Her biri benim için çok önemli. Bugün takip ettiğim yaşayan önemli sanatçılar da var. Hocalarımı saydım ama TRT'de de çok değerli ses sanatçıları var. Onların her biri bir değer bu ülke için. Galiba biraz daha sahip çıkmak gerekiyor.

■ **Peki yabancı müzikle aranız nasıl?**

● Vallahi çok fazla yabancı müzik dinliyorum desem yalan olur. Evimde çocuklarımdan dolayı tabii ki de her türlü müzik kulağıma geliyor ama benim gönlüm, ruhum hep kendi müziğimden yana. Buralardan göçmeden önce arkamızda güzel bir iz bırakabilmek için neler yapabiliriz, neler ortaya koyabiliriz diye eşimle birlikte uğraşıp-didiniyoruz.

■ **Yaptığınız müziğe yabancıların ilgisi nasıl?**

● Müziğimize yabancıların ilgisi çok büyük. Yurt dışında birçok konserlerde bulundum. Birçok yabancı sanatçıyla da birlikte

projeler yaptık. İnanın bizim müziğimize gösterilen ilgiyi tarif etmem çok zor. Büyük bir hayranlıkla izliyorlar. Birçok yabancı müzisyen Türk Müziği'nin neden bu kadar önemli olduğunun farkında. Onlar için farklı bir müzik. Dünyada çok fazla etnik müzik var, bunlar arasında bizim müziğimiz gerçekten büyük önemi olan bir müzik türü. Onu öğrenmek için ülkelerinden kalkıp buralara kadar geliyorlar, dersler alıyorlar. Mesela, Yunanistan'dan benim evime de gelip benden ders almak isteyen Sofia isminde bir sanatçı vardı. Sonra Lübnan'da Devlet Konservatuarı'nda master class dersler yaptık. Selanik'te dersler yaptık.

Yabancılar bizim müziğimizi hayranlıkla öğrenmeye çalışıyorlar. Bizim enstrümanlarımız, bizim makamlarımız, bizim eserlerimiz onlara son derece güzel geliyor. Ne garip ki; kendi insanımıza, kendi müziğimizi anlatmakta daha fazla zorlanıyoruz. Nedense birçoğu kendi değerlerinin peşinde değil. Bunu müziğimizin yok olması veya bitmesi anlamında söylemiyorum. Çünkü bu ülkenin müziğine sahip çıkan çok önemli kurumlar, dernekler, vakıflar var. Bu müziği devam ettiren Devletin kanalları var. Ama birazcık daha fazlasını yapmak, ilgiyi arttırmak gerekiyor.

Yabancılar bizim müziğimizi hayranlıkla öğrenmeye çalışıyorlar. Bizim enstrümanlarımız, bizim makamlarımız, bizim eserlerimiz onlara son derece güzel geliyor. Ne garip ki; kendi insanımıza, kendi müziğimizi anlatmakta daha fazla zorlanıyoruz. Nedense birçoğu kendi değerlerinin peşinde değil.

Sanat hayatınız boyunca değerlerinizi korumak adına birçok iş teklifine direndiniz. Gençlere de örnek olması için biraz bundan bahseder misiniz?

Bunu o kadar çok bunu ifade etmeye çalıştım ki. Tabii insana belli bir yaşta cazip geliyor. Maksim Gazinosu teklifi geldiğinde radyoya yeni girmiştim ve hakikaten maddi olarak zor durumdaydık. Doğru düzgün bir memuriyetimiz yok. Neva'mız yeni doğmuş. İmkânlarımız çok kısıtlı. İnsana yaşadığı sıkıntılı dönemlerde böyle teklifler o kadar cazip geliyor ki. Düşünün ki

bir anda çok büyük paralar, şan ve şöhret... İnsanın başını döndüren şeyler ama o yaşta -30 yaşında bile değilim o yıllarda- benim bunları elimin tersiyle itebilmiş olmam, birçok insanın bunu yapabileceğinin ispatıdır. Niçin elimin tersiyle ittim? Ben neden para ve şöhreti istemeyim? Çünkü biz eğitim alan sanatçılar olarak -ülkemize hizmet etmek gayesiyle- sanatın, müziğin doğru ve düzgün yanını halkımıza göstermek zorundayız. Eğer siz bu tekliflerle yola çıkarsanız, okullarda aldığınız eğitimin gereği olan müzikten vazgeçeceksiniz demektir. Böyle yaparsanız da hem kendinize, hem ülkenize, hem de kültürünüze ihanet etmiş olursunuz. Bizim kültürümüz çok önemli. Bir ülkenin sanatı, kültürü onu ayakta tutan asıl dayanaklardır. Dolayısıyla da devlet kurumları üzerinden ülkeme hizmet etmek benim için daha önemli olmuştur.

■ **Stefan Zweig'ın "Yıldızın Parladığı Anlar" olarak Türkçeye çevrilmiş bir eseri var. Yazar, ünlü sanat ve siyaset insanlarının hayatlarını anlattığı eserinde, belirli dönüm noktalarının altını kalınca çizerek "yıldızın parladığı an" diye vurgulamış. Sizin yıldızınız ne zaman parladı?**

● Herkesin hayatında mihenk taşları vardır. Onlar sizin hayatınızda sizi farklı yollara götüren ışıklar olmuşlardır. Benim mihenk taşlarım ise herhalde öncelikle Çinuçen Tanrıkorur'la tanışmam ve "**Günaydınım, Nar Çiçeğim, Sevdiğim**" şarkısı ile yaptığım çıkış olmuştur. O şarkı ile birlikte Melihat Gülses adı konuşulur olmuştur. İkincisi herhalde Ihlamurlar Altında adlı dizi için **İncesaz**'la birlikte yaptığımız "**Çok Aşığın Var Diyorlar, Yalan de Yeter Bana**" şarkısının da içinde yer aldığı "**Eylül Şarkıları**" CD'si ile olmuştur. Sanırım o zaman daha geniş kitlelere ulaşabildim. Akabinde de zaten "**Beyaz Köpükler**" CD'si çıktı ve devamı geldi. Bu sene de yeni albümlerimiz çıkacak inşallah.

■ **Günümüzde popüler kültürün oluşturduğu bir müzik kirliliği var. Bu konuda neler düşünüyorsunuz? Sizce Türk Müziği nerede yer alıyor?**

● Popüler müzikle bizim bir alakamız olmadı. Ama tabii ki de popüler müzik gerçeği var. Ne kadar uzaklaşmaya çalışsanız da, herkesi avucunun içine almış bir kültür. Bu, her alanda böyle. Yani sadece müzikte değil. Şöyle düşünüyorum: Popüler kültür her yerde, her ülkede, her şekilde var ve popüler dediğiniz bugün olup yarın olmayan anlamına geliyor, ama biz her zaman varız. Bugün işte, "**Çok Aşığın Var Diyorlar**" parçası... Bu CD'yi yapalı tam 16 yıl olmuş ve hâlâ dinleniliyor. '**Günaydınım, Nar Çiçeğim**" CD'leri ise bugün bütün müzik marketlerde satılıyor. "**İstanbul'dan Atina'ya Türküler**" isimli CD'miz benim, "**Tatyos Efendi**" albümümden sonra ilk yaptığım CD'dir. Türkçe ve Rumca İstanbul Türküleri'nin birlikte yer aldığı bu CD'miz hâlâ herkes tarafından dinleniliyor. Bu arada Sayın Cumhurbaşkanımız, Başbakanlığı döneminde o CD'yi özel bir tasarımla devlet hediyesi olarak Yunanistan'a götürmüştür. Yani bunlar çok önemli. Şöyle bir bakarsak, bu dediklerimiz bugün var yarın yok dediğimiz popüler kültürle hiç alakası olmayan örneklerdir. Dolayısıyla biz kendi yolumuzda gidiyoruz.

Tabii Türk Müziği de popüler kültürün içinde yer alıp ve mutlaka ondan çok nemalanıyor; fakat biz yaptıklarımızda bu popüler kültürden uzak durduk ve hep söylediğim gibi popüler sanatçı olma yoluna hiç girmedim. Amacımız kişiliğimizde dikkat ettiğimiz doğru ve düzgün duruşumuzu, yaptığımız müzik ve sanatımızla da gittiğimiz her yere ulaştırmak. Bu taraftan baktığımızda ilerlemek istediğimiz yolda popüler olarak biraz tanınmış olmamızın faydası olabiliyor. Tanındıkça sizler daha güzel şeyleri, daha fazla topluluklara iletebiliyorsunuz ve gösterebiliyorsunuz. Dolayısıyla yine yaptığımız iş her zaman bizi, kültürümüzü ve sanatımızı yansıtan biçimde oldu.

■ **Gençlerle bağınızı hangi albümle kurdunuz?**

● 15 yıl önce eşimle birlikte ilk önce geleneksel müziğimizle ilgili bir takım çalışmalar yaptık. Ardından şöyle düşündük: Evet, bu bizim geleneksel müziğimiz, başımızın tacı, bu uğurda ufak tefek çalışmalarımızı da ortaya koyduk ama bizim artık daha geniş bir kitleyi kendi öz müziklerine yakınlaştırma yolunda adımlar atmamız lazım. Özellikle de gençler çok önemli diye düşündük. Bunun için üniversite konserleri gibi gençlere yönelik birçok çalışmalar yapmaya gayret ettik. Onlar için tabii biraz Batı enstrümanları, biraz daha yeni örnekler, onların anlayabileceği türde yeni eserler oluşturduk. '**Eylül Şarkıları**' ve '**Beyaz Köpükler**' bu yönde yapmış olduğumuz çalışmalardır. Bu eserlerle üniversite gençliği tarafından tanınıp, gençliğe yönelik epey bir yol aldık.

■ **Yeni projelerimiz var dediniz, bize onlardan bahsedebilir misiniz?** *(Burada sözü Necip Gülses alıyor)*

● NECİP GÜLSES: En son Almanya'da bir proje konser yaptık. Proje konserin içeriği şuydu: Avusturya'da doğmuş büyümüş dünya çapında bir şarkı bestekârı olan Schubert ile yine dünya çapında bir şarkı bestekarı olan Şevki Bey'in ortak yönlerini bulup aynı sahnede, bir Alman sanatçı ile birlikte seslendirmek... Melek Hanım[1] ve Alman soprano Anne Katrin Steffens, Schubert ve Şevki Bey'in eserlerini kendi dillerinde okudukları gibi, karşılıklı olarak düet biçiminde de seslendirdiler. Onların klasik enstrümanlarının yanında bizim geleneksel enstrümanlarımız da aynı sahnede yer aldı.

Bugüne kadar çok projeler ürettik. Projelerin hepsini de bir konsept içinde yaptık. Mesela gül ile bülbülün edebiyatta değinilen iletişiminden yola çıkarak, bunu müzik üzerinden düetlerle vurgulayıp, konserler yaptık.

Bir başka projemiz ise, eski Ramazanlarda kurulan semavi kahveleri ile ilgili oldu. Bunlar hep ciddi müzikal projelerdi. Önümüzdeki günlerde de yine bu projelere devam ediyoruz.

Türkî devletlerle ilgili şu an bir araştırma içerisindeyiz. Aynı sahne içerisinde farklı Türk lehçelerinin bir arada olacağı, ortak bir müzik kültürü oluşturmak adına konser hazırlıklarımız var. Repertuar çalışmaları da var. Albüm çalışmalarında konseptli çalışmalar var. Yine bir önümüzdeki günlerde basılacak olan doktor bir bestekârın yıllar önce bestelediği eserlerden oluşan "**Şifa Meltemi**" diye bir albüm geliyor. Bir doktorun ürettiği eserlerin yer alacağı bu albümü biz çok önemsiyoruz. Tozlu raflar arasında kalmış belki ama güzel eserleri ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Daha önce "**Tuna'ya Hasret**" adıyla yaptığımız bir albüm var belki duymuşunuzdur. Şimdi o albümle birlikte yeni bir Rumeli CD'si yaptık. İki albümü birleştirdik. Ama o albümün de çok önemli bir ayrıntısı var ve adını "**Selanik'e Ağıt**" koyduk. Önemi şöyle; Selanik'e Ağıt adlı türkü bir mübadilin yaşadığı acılar dinlenilerek yazıldı. Selanik'ten Yozgat'a yerleşmiş bu mübadilin hikâyesini ben 'Selanik'e Ağıt' adı ile notaya aldım. Bu türkü Selanikliler'in, Balkan savaşlarının olduğu dönemde yaşadıkları zorluklar içerisinde, Türkler'in üçüncü ordusunu yani Ege Ordusu'nu halkın davet etmesini konu ediniyor. Türküde diyor ki: 'Gelin biz burada ölüyoruz, bizi Rumlar öldürüyorlar, Üçüncü Ordu gel yetiş imdadımıza' diye halkın iniltisi ifade eden bir ağıt. Bu ağıtla başlayan CD ayrıca içinde yine hem halk müziğinin hem Türk müziğinin makamsal ve diğer halk müziği türünün de içinde bulunduğu bir albüm yeni basıldı dağıtımına da başlandı. Hiç boşluk olmadan üretmeye devam ediyoruz.

■ **Kayseri sizin için neler çağrıştırıyor?**

● MELİHAT GÜLSES: Kayseri deyince benim aklıma Nevşehir yıllarım geliyor. Çocukluğum geliyor. Öğretmenim Kuddusi Tecelli geliyor. Ve o küçük yaşlarda Kayseri ile ilk tanışmam. Ama tabiî ki de son yıllardaki gelişimimiz hep konserlerle ilgili oldu. Burada Üniversite'de, Belediye'de, Konservatuar'da çok önemli konserler yaptık. Her konserimizde daha çok yakınlaştık birbirimize. Kayseri çok büyük bir gelişme gösteren, çok önemli bir kent. Ve buradaki insanları çok seviyoruz. Hakikaten burada kurduğumuz dostlukların sevgisi yıllardır artarak ilerliyor. İnşallah böyle devam edecek.

■ **Türk Müziği bağlamında Kayseri nasıl? Çalışmalar yeterli mi? Neler yapılabilir?**

● Kayseri müziğe önem veren ve son derece ilgisi olan, onun için sürekli konserler düzenlenen bir şehir. Ben, Belediye Başkanımız Mustafa Çelik'le bir kere bir araya geldim. Ondan önceki dönemlerde de birçok konser yaptık. Yani son derece güzel şeyler yapmaya çalışan bir Belediye ve ilgisi her geçen gün artan bir şehir. Son yıllarda, hiç unutmam bir özel solo konserim için geldiğimde Kayseri'de kuyruklar oluşmuştu. Ekip olarak çok sevinmiş ve çok şaşırmıştık. Her konsere geldiğimde bu ilginin arttığını görüyorum. Önemli olan güzel konseptler içerisinde doğru sanatçılarla halkı buluşturmak. Kayseri'de sanat, müzik yönünde çok büyük gayretler var. Mustafa Çelik Başkan'ımla da inşallah bu artarak devam edecek. ■

1 Necip Bey Melihat Gülses'e **Melek Hanım** diye hitap ediyor

2016 Quality Management
En iyi Yönetilen
İç Anadolu Bölgesi Şehir Oteli

NOVOTEL KAYSERİ

KAYSERİ'DEKİ EVİNİZ

Geniş, ferah ve modern 96 odası ile şehrin kalbinde konaklamak isteyen misafirlerini bekleyen Novotel Kayseri hem iş hem tatil amaçlı seyahatleriniz için en uygun tercih.

Türk ve Dünya mutfağının en leziz örneklerini bulabileceğiniz restaurantı, gün ışığı alan toplantı salonu, sağlık kulübü ve tüm misafirlerine ücretsiz internet bağlantısı ile Novotel Kayseri'de kendinizi iyi hissedeceksiniz.

Yeni Pervane Mahallesi, Kocasinan Bulvarı, Kayseri Sanayi Odası Yanı No: 161/1 38110 Kocasinan, Kayseri/Türkiye
Tel: +90 (352) 207 30 00 Fax: +90 (352) 207 30 10 E-mail: H6904@accor.com
novotel.com | accorhotels.com

ibis Kayseri

İbis Kayseri , misafirlerimizin konaklama ihtiyacını karşılamak için uluslararası ibis standartlarında dizayn edilmiş, modern ve kullanışlı 160 odası, ibis oteller için özel olarak tasarlanan "sweetbed" konforlu yatakları, mini buzdolabı, Plazma TV, kasa, ücretsiz çay&kahve ve ücretsiz kablosuz internet hizmeti ile misafirlerine kusursuz bir hizmeti garanti ediyor.

Yeni Pervane Mahallesi, Kocasinan Bulvarı, Kayseri Sanayi Odası Yanı No: 161/2 38110 Kocasinan, Kayseri/Türkiye
Tel: +90 (352) 207 30 30 Fax: +90 (352) 207 30 40 E-mail: H6905@accor.com
ibis.com | accorhotels.com

110 Yıl Önce Kayseri ve GERTRUDE BELL

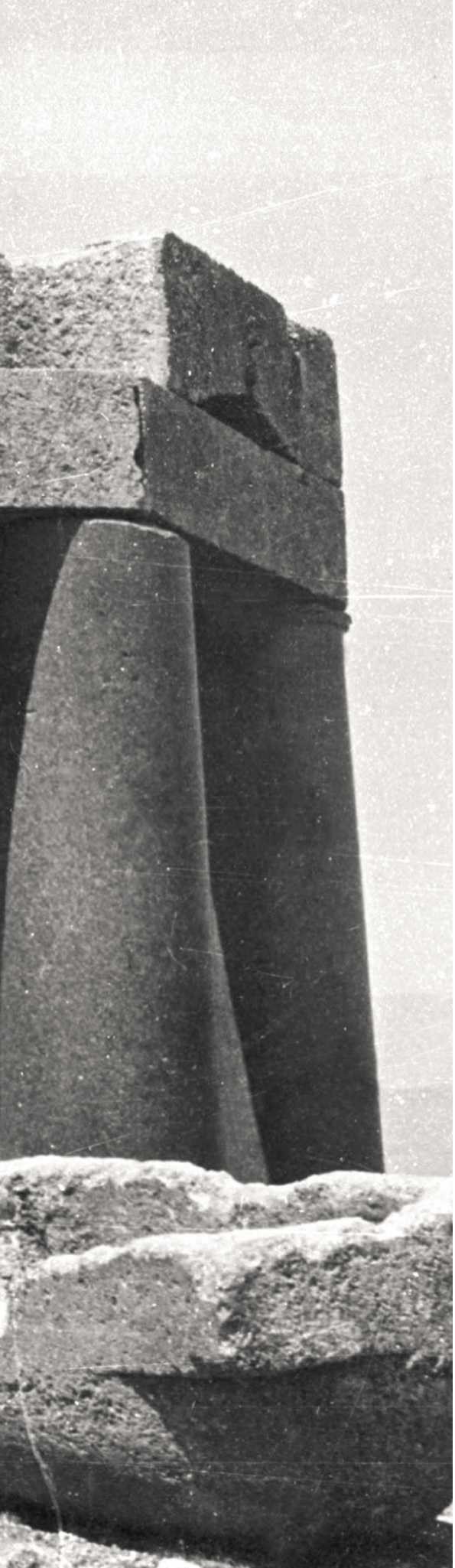

Osman Gerçek

Gertrude Bell, 1868 – 1926 Yılları arasında yaşamış, İngiltere'nin Washington kasabasında doğmuş. Doğduğu İngiltere'de eğitim görmüş, başlangıçta Avrupa ülkelerine yapmış olduğu gezilerden sonra İran ve Osmanlı topraklarına seyahatler yapmış ve 20 Nisan 1905 ve 15-23 Haziran 1909 yıllarında Kayseri'ye de gelmiş olan bir kadın seyyah.

Gertrude Bell, yüzyılın başlarından itibaren, ilgi alanını İslam Coğrafyasına kaydırmış, İstanbul, İran, Bağdat, Kudüs, Kahire hattında en zor şartlar altında kervan ve rehber eşliğinde bu hatta bulunan yerleşim yerlerini adeta adım adım gezmiş.

▲ **Pazaryeri ve insanlar**
▶ **Kayseri'de bir cadde**

Times gazetesi muhabiri olarak, gezmiş olduğu bölgelerde çoğu kez mülkî erkan tarafından konuk edilmiş, bu yerlerin tarihi kalıntılarıyla ve doğasıyla ilgili resimler çekmiştir.

Kendisinin çekmiş olduğu 7,000 resmin yanı sıra, anne babasına yazmış olduğu 1,600 canlı ve detaylı mektup ve tutmuş olduğu günlüğü ile o günlerin çok önemli belgesel birikimini arşivlemiş.

Osmanlı sonrası İslam coğrafyasının sınırlarının oluşumunda, 1921'de Kahire Konferansında Churchill tarafından görevlendirilmiş, Bağdat, Basra, Kahire üçgeninde neredeyse cetvelle çizilen ülke sınırlarının oluşumunda önemli katkıları oldu. Adeta adım adım bildiği, bizim bugünkü cetvelle çizilmiş gibi bir hat üzerinde olan Suriye ve Irak sınırının

◀ **Gertrude Bell**

oluşumunda da muhtemel katkıları (!) yadsınamaz.

Kayseri'ye iki kez tek başına gelen bu İngiliz seyyah kadına, gezilerinde Tomarzalı Fettah eşlik eder ve şehrin mutasarrıfı görüşmek üzere kendisini davet edip, konuk eder.

Şehrimizde bulunan Selçuklu eserleri yanı sıra, özellikle Tomarza, Pınarbaşı başta olmak üzere şehrin çevresindeki kilise ve tapınak kalıntılarını, neredeyse taş taş, sütun sütun fotoğraflayıp, onlar

▲ Kale Kapısı

hakkında günlüğüne ve mektuplarına önemli detayları not etmiş.

Gezmiş olduğu bölgelerde, konjonktür gereği, kendisinin ajan veya misyoner olarak anlaşılmaması için özel gayret sarfetmiş, kendisini ziyaret eden Ermeniler tarafından, 'tahrik' edilmeye çalışılsa da bu topraklarda kendisi için tehlike oluşturabilecek bir tarafgirlik içine girmemiştir.

Özellikle Kayseri'de Ermeniler ve Müslümanlar arasındaki ortak kültürel ve geleneksel miras açısından fark olmadığını vurgulayarak, 'dinlerinin kıymeti konusunda aralarında fark olmadığı' temasını öne çıkarmıştır. Hatıratı ve mektuplarında, 'Ermeni Tahriki'nin başlangıcı, gelişmesi ve Ermeni Çetelerinin silahlanması ve alttan alta yürüttükleri faaliyetlerle ilgili önemli ipuçları var, aynı zamanda.

Arşivinde Kayseri ve yöresine ait

▲ Çifte Medrese

▲ Tomarza'da bir kilise

İngiliz Seyyah, hatıratı ve mektuplarında, gördüğü dağlardan, ovalardan, yaylalardan, ırmaklardan, Erciyes'in doyumsuz manzarasından ve o günkü adlarıyla birçok yerleşim yerinden bahsetmekte.

yüzden fazla tarihi resim bulunuyor. Günlüğüne tarih ve saat kaydı düşen Bell, aynı zamanda azınlıklara ait kurumları da ziyaret edip, bunlarla ilgili notlar da düşer. Talas'ta bulunan Amerikan misyoner kolej ve hastanesini de ziyaret edip, bay ve bayan Dott'un evinde konuk olur. Talas'ın bağları ve Talas'tan Kayseri

▲ Hunat Camisi

manzarasına hayran kalır.

Gertrude Bell, Kayseri'ye 1860'lardan sonra Rus baskısından kaçıp gelen Çerkezler, bunların yaşantıları ve beraberinde getirdikleri teknolojik bilgi ve birikimleri ile ilgili katkılarından ve yazın gelip kışın göçen göçebe Türkmenlerden, Avşarlardan ve bunların 'medenileştirilme' ciheti ile köylerde zorunlu iskana mecbur edilmelerinden ve geleneklerinden de bahsetmekte.

İngiliz Seyyah, hatıratı ve mektuplarında, gördüğü dağlardan, ovalardan, yaylalardan, ırmaklardan, Erciyes'in doyumsuz manzarasından ve o günkü adlarıyla birçok yerleşim yerinden bahsetmekte.

Kayseri, Talas, Pınarbaşı (Aziziye) ve Tomarza gibi merkezlerin yanı sıra, Akdeniz'e uzanan, Tohma ve Euphrates (Fırat) suyundan, Sirkasiyan, Karadağ (Mimarsinan), Büyük Suvagin, Küçük Suvagin Köylerinden; Xians, Kapadokya Ermenileri, Comana, Baş Pagan Ermeni grup ve örgütlenmelerinden, Misyoner kolejleri ile ilgili önemli tarihi ipuçları bulunuyor hatıratında.

Osmanlı Kayseri'sini anlamaya ve tanımaya çalışanlar için, tarihi, coğrafik, kültürel, arkeolojik, antropolojik ve demografik özellikleri ile ilgili hatırı sayılır bilgi ve belgeler içeren, Gertrude Bell'in Kayseri ile ilgili, hatırat ve mektupları 110 yıl öncesinin Kayseri'sini öğrenmek için önemli bir kaynak.■

ALIŞVERİŞLERİNİZİ **RENAULT MEGANE İLE** TAÇLANDIRIYORUZ!

meysuoutlet, sizi hayallerinize kavuşturuyor!

10 Şubat- 14 Mayıs tarihleri arasında meysuoutlet'te aynı gün içerisinde yapacağınız 50 TL ve katları alışverişleriniz ile Renault Megane kazanma şansı yakalayacaksınız.

www.meysuoutlet.com.tr | **326 36 00**

/meysuavm /meysuoutletavm /meysuoutletavm

meysu outlet

"marifet, kaliteyi ucuza almaktır."

Bu kampanya Gülsan Gıda San. Tic. A.Ş. tarafından Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 03.02.2017 tarih ve 24951361-255.01.02/251-947 sayılı izni ile 10.02.2017(Saat:10.00)-14.05.2017(Saat:22.00) tarihleri arasında düzenlenmektedir. Kampanya tarihleri arasında Kayseri ilinde bulunan Meysu Outlet AVYM içindeki mağazalardan (kampanyaya dahil olmayan mağaza ve ürün bilgileri www.meysuoutlet.com.tr internet sitesindedir) aynı gün içinde toplamda 50 TL ve katları tutarında (her 50 TL'ye 1 çekiliş hakkı) alışveriş yaparak kampanya standına fiş/faturalarını ibraz eden müşterilere üzerinde çekilişe katılım no, ad, soyad, adres, telefon ve kampanya bilgilerinin bulunduğu bilgisayar çıktısı verilerek kampanyaya dahil edileceklerdir. İptal edilen alışverişlerin çekiliş hakları da iptal edilecektir. Mali değeri olmayan belgeler geçerli değildir. e-fatura/e-arşiv faturanın görsel olarak ibrazı zorunludur. Fiş/faturanın avm içinde bulunan mağazadan kesilmiş olması zorunludur. Fiş/fatura dışındaki (tahsilat makbuzu, sipariş fişi vb) belgeler geçerli değildir. Katılımcı ismi ile fatura üzerindeki isim aynı olmalıdır. Çekilişte 1 kişi Renault Megane Sedan Joy 1.6 16V 115bg 2017 Model Otomobil (değeri: 61.399,03 TL) ikramiyesi kazanacaktır. Çekiliş, 19.05.2017 tarihinde saat 15.00'da Meysu Outlet Alışveriş ve Yaşam Merkezi'nde gerçekleştirilecektir. Kazanan talihliler 24.05.2017 tarihinde Takvim Gazetesi'nde duyurulacaktır. Gazetede yapılan ilan tebliğ için yeterlidir. Asil ve yedek talihlilere taahhütlü posta yolu ile tebligat yapılacaktır. Asil talihlinin 08.06.2017, yedek talihlinin 23.06.2017 tarihine kadar kimlik, fiş/fatura, bilgisayar çıktısı ve iletişim bilgileri ile info@u2.com.tr mail adresine, 0212 217 41 21 nolu faksa ya da U2 Tanıtım'ın Gülbahar M. Cemal Sururi S. Halim Meriç İş Merk. No:15 D:39 Şişli/İstanbul adresine şahsen başvurmaları ve istenilen belgeleri eksiksiz teslim etmeleri halinde ikramiyelerini almaya hak kazanacaklardır. İkramiye tesliminde fiş/fatura ve bilgisayar çıktısı ibrazı zorunludur. Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu kişilerin ikramiye tesliminde ikametgah tezkeresi ibrazı zorunludur. 18 yaşından küçükler ile Gülsan Gıda San. Tic. A.Ş. çalışanları, Meysu Outlet Alışveriş ve Yaşam Merkezi içerisinde yer alan mağaza sahipleri, yönetici ve çalışanları, teknik, güvenlik, temizlik elemanları ve U2 Tanıtım çalışanları kampanyaya katılamazlar. Katılmış ve kazanmış olsalar bile ikramiyeleri verilmez . Kazanılan hak devredilemez, nakde veya mala çevrilemez. KDV ve ÖTV dışında ikramiye ile ilgili tüm vergiler ve yasal yükümlülükler ve harcamalar talihlilere aittir. Kampanya hakkında detaylı bilgi www.meysuoutlet.com.tr internet sitesindedir.

Mimarsinan

Abdullah Ayata

Güneş ışıkları dağları, tepeleri hızlıca aşıp Kayseri Şehri'nin üzerine ulaşınca önce yüksek binaların tepelerini aydınlatır. Mimarsinan Parkı'na ellerini uzatıp, park içerisindeki ağaçların yapraklarını şefkatlice okşayıp, güney taraftaki Kocasinan'ın heybetli heykelini, "Uyan Sinan, ben geldim. Gündüzü, aydınlığı, canlılığı getirdim," dercesine ritmik dokunuşlarla uyandırır. Sabah serinliğinin mahmurluğunu üzerinden atan Koca Sinan uyanıp etrafı kolaçan etmeye başlar. Tam karşısındaki Kurşunlu Camii'nin güneş ışınlarına nispet edercesine parlayan, etrafa nurdan ışık huzmeleri dağıtan kubbesine gözleri takılır. "İşte bu da benim güzel şehrime hediyem," dercesine gururlanır. Çevresinde bulunan biçimli, akasya, çam, kestane ağaçlarını, "uyanın artık, kendinize çeki-düzen verin, birazdan

görücüleriniz gelecek, dallarınızı, yapraklarınızı gözden geçirin," diyerek uyarır.

Fazla zaman geçmeden park içerisine giren temizlik görevlileri her ağacın, her parke taşın kenarını dikkatlice kontrol ederek, göze hoş görünmeyen çöpleri, atıkları toplamaya başlarlar. Vakit ilerlemeye, hava ısınarak ağaç altlarındaki banklar gölgeler, sığınma, dinlenme yerleri olmaya başlarlar. Bu oturma yerlerinin ilk konukları genellikle çevrede bulunan sağlık merkezlerinde tedavi amaçlı gelmiş olan, şehir dışından gelen insanlardır. Çoğunluğun yüz hatlarında kendine özgü bir telaş ve umutsuzluk vardır. Ya hastanede yatmakta olan bir yakınlarının sağlığına kavuşması veya kendilerine ait bir tahlil sonucunun olumlu çıkması düşüncesindedirler. Kimisi ise, köylerinden, kasabalarından erken saatlerde şehre gelen araçlardan

inerek akşam saatlerinde özentiyle hazırlamış oldukları, temiz giysileri, ev yemeklerini düzenli olarak yerleştirdikleri poşetlerle ziyaret edecekleri hastalara verebilme, onlara sağlık ve esenlik dileyebilmek maksadıyla ziyaret saatinin gelmesini beklemektedirler. Görevlerini tamamladıktan sonra hiç belemeden, Kozaklı, Ürgüp, Pınarbaşı, Develi gibi, ilçelere veya köylerine döneceklerdir. Zira döndüklerinde yarım bıraktıkları işleri kendilerini beklemektedir.

Zaman ilerler, zaman ikindi vaktine doğru yaklaşır. Parkın ağırladığı misafir sayısı artar. Öğle namazından çıkan yaşlılar, emekliler belediyenin tahsis etmiş olduğu çay bahçesinde guruplar oluşturarak kendi aralarında koyu sohbetlere dalarlar. Konuları genellikle yaşadıkları binalarındaki sorunlar, çarşıdaki, pazardaki fiyatlar, hayırsız evlatlarından yakınma ve günlük siyasettir. Sohbet uzadıkça uzar. Onca laftan, sözden sonra hiçbir çözüm önerisi üretmeden masadan kalkılır. Aslında maksat, sorunlara çözümden ziyade ikindi namaz vaktine kadar zaman geçirmektir. Genellikle ikindi ezanının okunmasıyla sohbet gurupları dağılır. Yarım kalan konuşmalarının devamı ertesi güne kalmıştır.

İkindi serinliğinde park oldukça kalabalıklaşır. Parkın orta yerindeki düzenli, biçimli geniş havuz içerisindeki fıskiyelerden fışkıran sular yukarılarda billur damlalar haline dönüşerek, kulakları okşayan, ruhları dinlendiren masal müzikleri misali şırıltılı sesler çıkararak aşağılara dökülmeye başlamıştır. Bu görüntünün ihtişamına kendisini kaptıran yaşlı, genç bazı şahıslar uygun buldukları yerlere oturup etrafı gözlemlemeye başlarlar. Kısa zaman sonra genellikle zamanı unutup hayallere, hülyalara dalmışlardır. Zaman durmuş, gündelik sıkıntılar unutulmuştur. Belki de doğaçlama olarak yapılan bu davranış yorgun vücutları dinlendirmenin, kaygıları törpüleyip en aza indirebilmenin en kolay yöntemidir. Bu durumun üzerine, sonradan kitap ve kültür merkezine dönüştürülen batı taraftaki tarihi medreseden yayılan mistik müzik parçalarının nameleri yayılmaya başlayınca duygular daha derinleşir, görüntüler rüyamsı güzelliklere dönüşür. Ortalıkta huzurun resmi kendiliğinden çizilmeye başlamıştır…

Alışveriş merkezinden çıkan anneler yanlarında çocuklarıyla birlikte serin gölgeliklere bedenlerini bırakırlar. Ellerindeki dondurma külahını yalayıp bitiren veya gazozunu içen yaramaz ufaklıklar park çerisinde koşuşturmaya, şamatalı bağırışlarla oyunlar oynamaya başlarlar. Annelerinin, çevredeki insanları rahatsız etmemeleri uyarılarına pek aldırış etmezler. Zaten onları izleyen insanlar çocuklara bakıp kendi çocukluk

yıllarındaki hatıralara dalarak daha da huzurlu olmaktadırlar.

Tenha köşelerde başlarını birbirlerine dayayıp sevgilisine aşk sözcükleri fısıldayan üniversiteli âşıkların özene bezene seçmiş oldukları şiirimsi sözler yalnızca ağaçlar tarafından duyularak o anın anısı olarak saklanmakta, bu özel zamanların mutluluğu yalnızca onlar tarafından paylaşılmaktadır. Adeta gökyüzü huzurunu, sükûnetini yalnızca bu muhteşem parkın üzerine yoğunlaştırmıştır. O anda orada bulunan her birey bu huzur ortamından şahsına düşen paydan doyasıya yararlanmaktadır. Yalnızca kuzey kısımdaki Gevher Nesibe Hatun Külliyatı biraz sitemlidir Kayseri halkına. Bünyesinde kurulmuş olan Selçuklu Müzesi'nin ziyaretçilerinin yerli halktan ziyade yabancılardan oluşması, yerli halk tarafından fazla ilgi görmeyişi kendisinde önemsenmediği, farkına varılmadığı gibilerden şimdilik ruhunda

kısa süreli karamsarlık oluşmuştur. Fakat ileri tarihlerde değerinin anlaşılacağına dair umudunu yitirmemiştir.

Bu yoğun tempo içerisinde her gün her yaştan, her cinsten, her memleketten yüzlerce konuğu ağırlayan şehrin yüz aklarından bu parkın ziyaretçileri gün batımına doğru ayrılmaya başlarlar. Genellikle evlerine dönerken içleri huzurlu, gönülleri rahattır. Hava kararır, Güneş başka diyarları aydınlatmak için izin ister Mimarsinan Parkı'nın yerli müdavimlerinden. Bir süre sonra parktaki nebatların yüz hatlarında hafif bir gülümseme belirir. Gökyüzü Güneş Ana'nın vedasından sonra mavimsi rengine bürünür. Yaramaz minik yıldızlar yukarılardan göz kırpmaya başlarlar Kayseri insanına. 'Huzur şehrinde uyuyun, huzur içinde yaşayın,' dercesine...

Işıklar yanar parkın her tarafında, Ay Dede'yi yıldızları kıskandırırcasına. Ağaç yaprakları daha hafif okşayışlarla ellerini yapraklar üzerinde gezdirir. Parlak kısımlarını karşı ağaçlardaki öteki yapraklara göstererek nispet yapar rüzgârın dokunduğu yapraklar. Kendilerinin daha çok önemsendiğini belli etmek isterler. Çıkarmış oldukları mutlu hışırtılarla hayatlarından memnun olduklarını duyururlar. Kötülükleri kapatıp gizlemekle görevli olan koyu karanlık ordusu uğramaz bu parka. Zira onlar bilirler ki, bu huzur şehrinin parklarında, sokaklarında, mesire yerlerinde kötülüklerin barınması imkânsızdır.

Özellikle yaz aylarında park bünyesindeki amfi tiyatroda yapılmakta olan film, konser, şiir dinletisi benzeri kültür etkinliklerine katılan, çoğunluğu ailelerden oluşan kalabalık topluluklar geceleri şenlendirir ortalığı. Heyecanlı bekleyişler gösterinin başlamasıyla yerini coşkulu alkışlara bırakır. Geç saatlere dek süren gösteri sonrası evlerinin yolunu tutan insanlar güzel bir Kayseri gecesi yaşamanın huzuru içindedirler. Dönüş yolunda bir taraftan da izlemiş oldukları gösteri veya dinletinin yorumunu yapmayı ihmal etmezler.

Vakit gece yarısını çoktan geçmiştir. Etrafı enine boyuna kolaçan ettikten sonra kazasız belasız, kimsenin kimseyi incitmediği bir günü tamamlamış olmanın mutluluğunu yaşayan Kocasinan'ın heykeli yorgun bedenini dinlendirmesi için gecenin huzuruna bırakır. Darısı bir sonraki güne diyerek park bitkilerine, ağaçlarına, Kayseri halkına iyi geceler temenni ederek uykuya dalar. ■

Kanatsız Kuşlar Şehri Küllerinden Doğar mı?

Mustafa İbakorkmaz

Destanlar, masallar, efsanelerle büyüyen nesiller, bunları ninelerinden dedelerinden dinlemeden büyüyen nesillerden daha şanslıydı. Çünkü aile büyüklerinin anlattıkları, geriye doğru bir tarihi, bir kültürü işlevsel olarak canlı tutuyordu. Zulümler, yokluklar, fedakarlıklar, kahramanlıklar, zaferler, varoluş mücadeleleri nesilden nesile aktarılıyor, erdemler, bir topluluğu millet yapan değerler çocuklara öğretiliyordu. Gün oldu devran döndü. Acısıyla tatlısıyla bizi biz yapan günler geride kaldı.

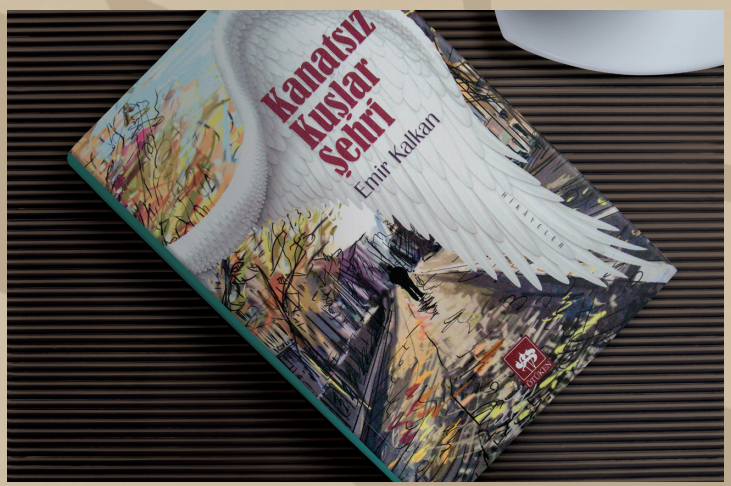

Acı tatlı günlerle birlikte, Emir Kalkan da bu dünyadan göçüp gitti. Emir Kalkan, Kanatsız Kuşlar Şehri'nin sunuşunda "Şehirler insanlara benziyorlar" diyordu. Emir Kalkan, hikayelerinde adeta, şehrin yakın geçmişte nasıl bir insana benzediğini, bilmeyenlere anlatmak, bilenlere hatırlatmak istiyordu. Malumdur, hafızai beşer nisyan ile malüldür deriz. Unutmak gibi bir kusurumuz var. John Berger, "öykü, nisyana karşı kazanılan bir zaferdir." *(O Ana Adanmış, John Berger, Metis yay., sf. 12)* diyor. Emir Kalkan'ın hikayelerini okurken neyi kaybettiğimizi hatırlamak zorunda kalıyor, unuttuklarımızı hatırlayarak ister istemez hayıflanıyoruz. Kanatsız Kuşlar Şehri başta olmak üzere, bütün eserlerinde Emir Kalkan şehrin hafızasında yaşadığı nisyana karşı bir zafer kazanır. Fakat onun hatırlattıkları artık büyük oranda yalnızca nostaljik birer anıdan ibarettir. Zaten Emir Kalkan, Kanatsız Kuşlar Şehri'nin girişinde *"Güler yüzü, sevecen yüzü, rind yüzü kayboldu. Hep koşturan, mekanik, melankolik, birbirine yabancı, tıknefes bir insana döndü."* der Kayseri için. Ardından belki de bu kitabın yazılış nedenlerinden en önemlisi diyebileceğimiz şu sözleri zikreder. *"Çağdaşlık böyle oluyor galiba; kalabalıklar, koşuşturmalar ve sevdasız, cezbesiz, coşkusuz, mekanik bir hayat..."* diyerek modernizmin istilasına uğrayan hayatımıza yönelik serzenişini dile getirir. Kanatsız Kuşlar Şehri'ni oluşturan hikayeler diğer yönleriyle birlikte modernizme yöneltilmiş ciddi bir eleştiridir.

Kanatsız Kuşlar Şehri, Osmanlı'nın son dönemindeki zor ve sıkıntılı günlerden itibaren Kayseri'nin hem merkezinde, hem de çevre köylerinde yaşanan trajedileri, sefaleti, yokluğu anlatır. Hayatın tüm zorluklarına göğüs geren gariban ama gönlü zengin insanlar bu hikayelerin kahramanıdır. Kimi zaman bir türkünün hikayesiyle baş başa kalırız. O türkünün hangi imbikten geçerek yakıldığını öğreniriz. Yeri geldiğinde çocuklar, ağaçlar, kuşlar bu hikayelerde beklenmedik duyarlıklarla karşımıza çıkar. Bazen bir meczup, kimi yerde bir Allah dostu, yeri gelir dürüst bir esnaf, bir bakmışınız yaşlı bir ninenin verdiği hayat dersi. Kanatsız Kuşlar Şehri'ni okurken nasıl bir olayla, nasıl bir insanla karşılaşacağınızı bilemezsiniz. Yeri gelir gülmekten kendinizi alamaz,

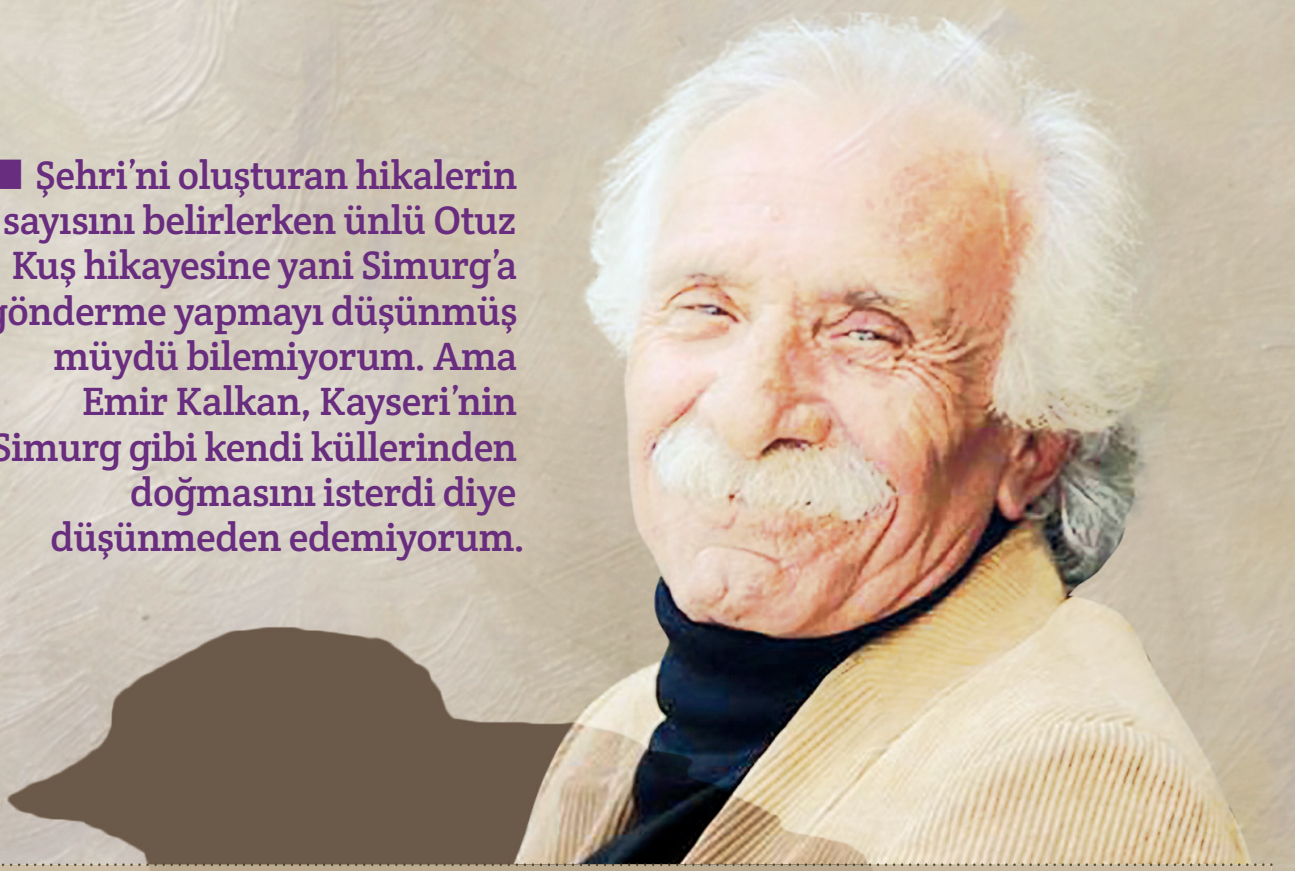

Şehri'ni oluşturan hikalerin sayısını belirlerken ünlü Otuz Kuş hikayesine yani Simurg'a gönderme yapmayı düşünmüş müydü bilemiyorum. Ama Emir Kalkan, Kayseri'nin Simurg gibi kendi küllerinden doğmasını isterdi diye düşünmeden edemiyorum.

yeri gelir göz yaşlarınıza hakim olamazsınız. Üslubuyla ve anlattığı hikaye ile, bir günde yaşanan dört mevsim gibi, halden hale sürükler Emir Kalkan. Emir Kalkan'ı değerli bir yazar yapan özellik, insanı yazıya malzeme yapmak değil de yazıyı insanın meramına alet olarak görmesidir diyebiliriz.

Emir Kalkan'ın anlattığı hikayeler kurmaca değildir. Hikayelerini ve kahramanlarını gerçek hayattan çekip çıkarır. Bu hikayelerin kimini başkalarından duymuş dinlemişizdir. Hatta bizzat tanıdıklarımız vardır. Dikkatli bakarsak halen şehirde Emir Kalkan'ın hikayelerinde dile getirdiği olaylar ve kahramanların benzerleri de bulunabilir. Fakat tam da burada Emir Kalkan'ın üslubunda bir tuzak olduğunu düşünüyorum. Çünkü Emir Kalkan kolay yazılabileceği düşünülen hikayeler yazar ama, başına geçildiğinde hiç de öyle olmadığı hemen anlaşılan hikayelerin yazarıdır. Yani şiirde Yunus Emre'nin yaptığına benzer bir ustalık vardır Emir Kalkan'ın hikayelerinde. Hikayede sehl-i mümteni yapmıştır. Ama bu zorlama bir sanat anlamına gelmemeli. Emir Kalkan bir insan olarak kendisi nasılsa öyle bakmıştır dünyaya. Bir çingene çocuğun çıplak ayağı onun yüreğine basar, kimsenin dönüp bakmayacağı bir meczup onun sohbet arkadaşıdır. Bilen bilir bunları. Kanatsız Kuşlar Şehri otuz hikayeden oluşuyor. Bu hikayelerde hem yazarın çocukluğunda geldiği Kayseri'yi hem kendi köyünü, Afşar ellerini, geleneği, göreneği, hem de anlattığı dönemdeki hayatı ve kültürel ortamı tanıma imkanı buluyoruz. Emir Kalkan, Kanatsız Kuşlar Şehri'ni oluşturan hikalerin sayısını belirlerken ünlü Otuz Kuş hikayesine yani Simurg'a gönderme yapmayı düşünmüş müydü bilemiyorum. Ama Emir Kalkan, Kayseri'nin Simurg gibi kendi küllerinden doğmasını isterdi diye düşünmeden edemiyorum.

Emir Kalkan bu dünyadan göçüp gitti, onun anlattığı şehir modern hayat karşısında gün güne eriyor. Ama Kanatsız Kuşlar Şehri'ni okumak Gülizar Hala, Cemil Emmi, Mitil Osman, Cilet Ali, Dokuz Ömer Emmi, Bayazıtoğlu gibi bir çok hikaye kahramanının bir zamanlar gerçekten bu şehirde yaşadığını gösteriyor bize. Etrafımızda bu tür insanlar halen var mıdır diye şöyle bir dikkat kesiliyoruz. Kaldı ki, böyle bir dikkat şehre ve yaşadığımız hayata karşı bir borcumuzdur. Bunu da Emir Kalkan'dan öğreniyoruz.

Sözü hülasa etmek adına şunları da söylemeden geçmeyelim. Emir Kalkan denemeler yazmamış, derlemeler yapmamış, başka hikayeler yazmamış olsaydı bile Kanatsız Kuşlar Şehri'ni yazarak yaşadığı şehre vefa borcunu fazlasıyla ödemiş olurdu. Ama elbette bütün eserleri, baki kalan bir seda olarak Emir Kalkan'ın sesini yankılandırıyor içimizde. Bir de unutulup geçilmemeli ki, bu kitabın en önemli kahramanlarından biri şüphesiz yazarın kendisi, yani Emir Abi idi... ■

Böbrek Hastalarının Şifası Kayseri'den

INSPRAMED DÜNYAYA HAYAT VERİYOR

Kayseri Serbest Bölge'de faaliyet gösteren bir medikal şirketi Inspramed... 2013 yılından beri üretiminin neredeyse tamamını dünyanın dört bir yanına ihraç eden firma, hemodiyaliz sarf malzemeleri alanında Türkiye'de faaliyet gösteren az sayıda firmadan birisi. Ürün yelpazesinde diyaliz makinelerinin tüm modelleri için uygun İnsprasol hemodiyaliz asidik ve bazik konsantreleri, hemodiyaliz bikarbonat kartuşları, hemodiyaliz bikarbonat torbaları ve hemodiyaliz cihazları için dezenfektan medikalleri var.

Uzman kadrosu ve global ortakları sayesinde Inspramed Medikal, kısa süre içerisinde küresel arenada diyaliz alanında hesaba katılması gereken bir güç haline geldi. Inspramed Medikal, hastaların bakım kalitesini artıracak yeni teknikler araştırmaya devam ederken, aynı zamanda diyaliz uzmanlarının bu bakımı en uygun maliyetle sunabilmelerini sağlıyor.

Inspramed Medikal; Avrupa ve Orta Doğu ülkeleri başta olmak üzere toplamda 28 ülkeye şifa dağıtıyor. Yakın zamanda bir Doğu Avrupa ülkesinde

Necati Tekin: "Bir de bizim en büyük sorunumuz saygı. Saygılı olmalıyız, insana, doğaya, işimize. Bu şekilde bakarsak çözülmeyecek hiçbir sorunumuz yok aslında."

üretim hattı açacak olan şirket, buradan alacağı geri dönüşlere göre Dünyanın değişik bölgelerinde tesisler açmayı hedefliyor. Yönetim Kurulu Başkanı Necati Tekin, sektörün Türkiye'de ciddi sıkıntılarının olduğunu, ihracat yaptıkları için bu sıkıntılardan çok fazla etkilenmediklerini, ancak Devletin spesifik üretim yapan sektörlere daha fazla sahip çıkması gerektiğini düşünüyor. Firmaların, başıboş bir şekilde, aklına geleni ürettiğini ve katma değeri olmayan segmentlerde yığılmalar olduğunu söyleyen Necati Bey "*Devlet; planlama aşamasında, kuruluş aşamasında firmaları yönlendirmeli ve ardından kısmen geri çekilerek ama denetimi de tamamen bırakmadan ekonomiye yön vermelidir. Aksi takdirde, birbirinden kopyalayarak, kalitesiz üretimlerle ve kalitesizliğin doğal sonucu olan fiyat-vade rekabetiyle, aslında kimsenin kazanmadığı, sorunları öteleyerek ayakta kalmaya çalışılan çarpık bir piyasa ortaya çıkıyor. Bugün birçok sektörde bu sıkıntılar yaşanıyor. Fiyat düşürme; malzemeden çalarak, Devletin alacaklarını ödemeyerek, işçinin ve tedarikçinin alacaklarını öteleyerek sağlanmaya çalışılıyor. Oysa maliyet düşürme bilgi birikimi ve yatırım isteyen, akıllıca yönetilmesi gereken bir süreç.*" diye özetliyor durumu.

Kalitesizliğin ve özensizliğin Kayseri algısı üzerinde zaman içerisinde negatif bir etkisi olmasından endişe eden Tekin: "*Kalitesizlik algısı hem Kayseri ekonomisine hem de Türkiye ekonomisine ciddi zarar verir. Şöyle düşünün; biz bir hammaddeyi Türkiye pazarından 100 Euro'ya alırken, Avrupa pazarından 400 Euro'ya alabiliyoruz. Ama yıl sonunda altını çizdiğimizde 4 kat fiyat farkı olmasına rağmen Avrupa'dan daha fazla hammadde aldığımızı görüyoruz. Bu tamamen güven ilişkisinden kaynaklanıyor. Güven duygusundan dolayı 4 kat fiyatı gözümüz kapalı ödemişiz. Kayseri firmaları da bu algıyı oluşturacak bir güven ilişkisi sağlamalı.*" diyor.

Necati Tekin'in dikkat çektiği bir diğer konu da insanımızın kendisini bugünün dünyasına göre yetiştirmesi gerektiği. Firmalardaki bütün idari kadronun en az bir yabancı dil bilmesi gerekiyor. Ancak bu şekilde firmalar günümüz dünyasında birbirlerine entegre olabiliyor diyor ve ekliyor: "*İngilizce bilen o kadar az ki toplumda, sırf dil biliyor diye satış kabiliyeti olmayan hatta eğitimini bile tamamlamış bir insanı yurt dışı satış sorumlusu yapıyor firmalar. Yapmak zorunda kalıyor. Sonuç olarak; daha az siyaset, daha çok ekonomi, daha çok eğitim odaklı olmalıyız. Bir de bizim en büyük sorunumuz saygı. Saygılı olmalıyız, insana, doğaya, işimize. Bu şekilde bakarsak çözülmeyecek hiçbir sorunumuz yok aslında*" ■

yaprak sarması

HAZIRLANIŞI

Asma yaprakları salamura ise birkaç saat öncesinden sıcak suda bekletin. Taze ise limonlu suda sapları kolayca kopacak hale gelinceye kadar haşlayıp süzün. Pirinçleri de ılık suda 20 dakika bekletin.

İç malzemesini hazırlamak için soğanları ince kıyın. Domatesi soyup küp küp doğrayın.

Zeytinyağının yarısını tavada ısıtıp soğanları pembeleştirin. Domatesi ilave edip birkaç dakika kavurun. Pirinç, kuş üzümü, dolmalık fıstık, nane, karabiber, yenibahar, toz şeker, bir tutam tuzu ekleyip kavurun. 2 su bardağı suyu ilave edip karıştırın ve tencerenin kapağını kapatın. Kısık ateşte, pirinç suyunu çekinceye kadar pişirin. Ocaktan alıp kapalı vaziyette ılımaya bırakın.

Yaprakların üzerine iç malzemesinden yerleştirip sıkıca sarın. Sarmaları tencereye dizip 2 bardak sıcak su, 2 çorba kaşığı zeytinyağı, 1 çorba kaşığı limon suyu, 1 çay kaşığı toz şeker ve tuzu ekleyin. Dolmaların açılmalarını önlemek için üzerine büyük bir porselen tabakla ağırlık yapın. Tencerenin kapağını kapatıp orta ateşte 30 dakika pişirin. Soğuduktan sonra servis edin. Dilerseniz sarımsaklı yoğurtla da servis edebilirsiniz. ■

afiyet olsun...

Malzemeler

500 gr. asma yaprağı

2 su bardağı pirinç

3 orta boy soğan

1 su bardağı zeytinyağı

1,5 tatlı kaşığı dolmalık fıstık

1 tatlı kaşığı tuz

1 çay kaşığı karabiber

1 domates

2 tatlı kaşığı toz şeker

1 çay kaşığı yenibahar

1 tatlı kaşığı nane

½ demet maydonoz

1,5 tatlı kaşığı kuş üzümü

2 çorba kaşığı limon suyu

Sosu için

1 kâse yoğurt

2-3 diş sarımsak

1 çay kaşığı tuz

Büyükşehir'den Stratejik Hamle

Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, kısa adı BÜSAM olan Büyükşehir Stratejik Araştırmalar Merkezi ile ilgili bir basın toplantısı yaparak BÜSAM'ı kamuoyuna tanıttı. BÜSAM'ın dört ana başlıkta çalışmalar yapacağını ifade eden Başkan Çelik, "BÜSAM, şehir araştırmaları yaparak şehrin geçmişini anlamaya, bugününü anlamlandırmaya ve geleceğe yönelik projeler çizmeye yarayacak bir organizasyon" dedi.

Başkan Çelik, Büyükşehir Stratejik Araştırmalar Merkezi (BÜSAM) ile ilgili Tarihi Kayseri Lisesi binasında yaptığı toplantıda sık sık planlamanın öneminden bahsettiğini hatırlattı ve "Fiziki işler için planlama önemli; ama asıl önemli olan yönettiğiniz şehrin, ülkenin, dünyanın geleceğini planlamak istiyorsanız stratejik planlama yapmak zorundasınız" dedi. Kayseri'yi 2023'e, 2053'e hazırlamak için gelecek stratejilerini şimdiden hazırlamak gerektiğini vurgulayan Başkan Çelik, BÜSAM'ı bu gerçeklerden hareketle kurduklarını belirtti.

"Düşünen Şehir" Tanıtıldı

BÜSAM, Kayseri'nin somut ve somut olmayan kültürel mirası hakkında araştırmalar yapacak; sosyal, kültürel, sanatsal, ekonomik, tarihi çalıştaylar düzenleyecek; Kayseri'nin değerlerinin tanıtımı konusunda çalışmalar yapacak; Kayseri ile ilgili her türlü verinin toplanması ve verilerin analiz edilerek raporlar hazırlanmasını sağlayacak ve Kayseri'yi ilgilendiren her konuda saha araştırmaları yapacak" dedi.

BÜSAM'ın çalışmalarını dört başlıkta dile getiren Başkan Çelik, "Bunların ilki süreli ve süresiz yayınlar olacak. Bu anlamda ilk çalışma "Şehir Kültür Sanat Dergisi" olmuştur. Bu derginin üç sayısı çıkmış, dördüncü sayısı da hazır hale getirilmiş ve baskıya verilmiştir. Ayrıca "Düşünen Şehir" adıyla yarı akademik bir dergi çıkartıyoruz. Bu dergi çok özel bir dergi olacak. Dergilerimizin yanı sıra yapılacak araştırmalar sonunda çıkacak yayınlar da olacak" diye konuştu.

Şehir Akademi'ye Büyük İlgi

BÜSAM bünyesindeki ikinci çalışmanın Şehir Akademi olacağını dile getiren Başkan Mustafa Çelik, sözlerini şöyle sürdürdü: "Şehir Akademi, şehir felsefesi, şehir tarihi, şehir yönetimi, şehir estetiği, şehir kültürü, şehir mimarisi, şehrin hafızası ve geleceği üzerine düşünce ve araştırma eksenli faaliyetleri amaçlayan bir oluşumdur. Akademinin 3 Mart'tan itibaren başlayacak olan seminerleri için genel bir duyuru yapılmamasına rağmen 550 kişi kayıt yaptırdı. Biz 150-200 kişilik seminerler şeklinde bir çalışma düşünüyoruz. Haftada iki gün seminer çalışmalarımız olacak ve sadece kayıt yaptıranlar gelecek. Ayda bir de herkese açık paneller olacak.

Ayrıca ayda bir yine kayıt yaptıranlara yönelik konferanslar düzenlenecek. Bu çalışmaların yanında akademi bünyesinde ihtisas atölyeleri açacağız. Özel konularda açılacak atölyelerde 30-40 kişilik ekiplerle çalışmalar yapılacak."

BÜSAM'ın ayrıca şehir araştırmaları yapacağını da ifade eden Çelik, "Bu çalışmaları işin uzmanlarına yaptıracağız. İlk ele alacağımız konu göç ve nüfus araştırması olacak. Göçün kent hayatına etkisi, entegrasyonu, eğitimle ilgili getirdiği sorunlar gibi derinlemesine araştırma yapacağız. Araştırmanın sonuçlarını ilgililere ulaştıracağız. Bunun yanı sıra Kayseri sanayicisinin profilini çıkarmak istiyoruz. Gençlik sorunlarının ciddi manada irdelenmesi gerekiyor. Bunlar gibi pek çok konuda araştırmalar yapılacak" dedi.

Gelecek Vadedenler Komisyonu Kurulacak

BÜSAM'ın dördüncü ana fonksiyonunun çalışma komisyonları olacağını ifade eden Başkan Çelik, "Kalıcı olacak olan çalışma komisyonları 12 ay çalışacak. Sanayide, akademide, bürokraside, kültürde ve sanatta gelecek vadeden gençlerimizi Gelecek Vadedenler Komisyonu başlığı altında toplayalım istiyoruz. Bu gençlerin elinden tutup ihtiyaçları nelerse karşılayacağız. Ayrıca, şehirde senelerce yaşamış ve tecrübe deposu haline gelmiş büyüklerimizle ilgili de Kıdemliler Komisyonu kurmak istiyoruz. Bir de sürekli yanımızda olacak Strateji Geliştirme Komisyonumuz olacak. BÜSAM'ın yapacağı çalışmaların tamamını bu komisyon değerlendirip bizlere sunacak" diye konuştu.

Çelik, sözlerinin sonunda şehrimizin geleceğine yön vermek, sadece bugünü değil geleceği de yönetmek ve yönlendirmek için kurdukları BÜSAM'ın iyi işler yapacağına inancını dile getirdi. •

Şehir Akademi İlk Dersini Yaptı

Büyükşehir Belediyesi Stratejik Araştırmalar Merkezi (BÜSAM) bünyesinde kurulan Şehir Akademi ilk dersini yaptı. Akademinin ilk dersi 3 Mart Cuma günü Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu tarafından verildi.

İhsan Fazlıoğlu, son dönemde yaptığı çalışmalarla akademi camiasında ön plana çıkan bir isim. Öte yandan yazdığı kitaplarla akademi dışında da ciddi bir okur kitlesi tarafından ilgi ile yazıları ve kitapları takip ediliyor. Şehir Akademi'nin açılış dersi Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonu'nda verildi. Ders başlamadan salonu dolduran akademi öğrencileri ve diğer misafirlerindeki heyecan, ilgi ve merak dikkat çekiciydi.

Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu gecenin ilerleyen saatlerinde gençlerin yapacakları çok iş varken bu derse katılmalarından duyduğu memnuniyeti onlara teşekkür ederek dile getirdi. Fazlıoğlu, gençlere yönelik

takdirini belirttikten sonra "Şehir Akademi'nin açılışının hayırlara vesile olmasını diliyorum. Cenab-ı Hakk bereketli kılsın inşallah." Diyerek ilk derse başladı.

"İş yapmak, eylemek yanında istikamet çok önemlidir. İstikameti hayırlı olur, sağlam olur ve bu istikametin sonucunda bir hedefe vasıl olur inşallah. Buna emek veren tüm dostlarımıza teşekkür ediyorum. Yirmi yıl önce Davud el-Kayseri sempozyumunda sunum yapmak üzere Kayseri'ye gelmiştim. Dostlar, yirmi yıl önce yine bu salonda sunum yaptığımı hatırlattılar. Yirmi yıl aradan sonra tekrar böyle bir vesileyle aynı salonda sunum yapmak gerçekten heyecan verici." Diyerek sözlerini sürdürdü. Bu sözler vesilesiyle yirmi yıl önce Davud el-Kayseri sempozyumunda İhsan Fazlıoğlu'nu dinleyen seyircilerden bazılarının da yine salonda olduğu ortaya çıktı.

İhsan Fazlıoğlu yaptığı konuşmanın daha başında klasik akademisyen tavrından uzak, sempatik konuşmasıyla salondaki dinleyicilerin nabzını yakaladı. Fazlıoğlu konuşmasının devamında, "Kayseri,

geleneği itibariyla ilmi ve entelektüel bir merkez, özellikle Osmanlı devletinin ve medeniyetinin, Konya ile birlikte kurucu şehirlerinden biri. O açıdan, burada bu tür ilmi faaliyetlerin olmaması esef vericiydi. Bir ayıptı. Bu ayıbı Şehir Akademisi temizledi, temizlemeye başladı onun için de tebrik ediyorum" dedi. Kayseri ile ilgili bu tespitler zaman zaman şehirdeki kimi çevrelerde şikayet konusu olsa da dışardan bir gözle bakıldığında da görülmesi Şehir Akademi düşüncesinin ne kadar isabetli bir karar olduğunu göstermiş oldu.

Fazlıoğlu, saatler boyunca hiç kimseyi sıkmadan bunaltmadan süren konuşması boyunca altı çizilmesi ve üzerine düşünülmesi gereken cümlelerle hitap etti. Konuşmasının devamında "Bugün burada birlikte düşüneceğiz, Benim kanaatim düşünmek, İnsanın kendinden vaz geçmemesi, Kendini terk etmemesi, İnsan olmakta diretmesi ve insan kalmakta direnmesidir. Düşünmekten uzaklaştığımız zaman tüm bu saydıklarımızı da terk etmiş oluruz. Bunun, halife olmak, akil baliğ olmak, mükellef olmak gibi dini boyutuna girmiyorum. Düşünmeye çalışacağız ama nasıl bir düşünme bu?

Genelde hafif, herkesin paylaşabileceği konuları tercih ediyorum. Ama Kayseri'nin toprağı hafif konuşmaları kaldırmaz. Davud el-Kayserî'nin memleketine geliyoruz. Ortalama bir konuşmanın yakışık almayacağını düşündüm. Biraz ağır bir sunum yapmaya çalışacağım. Diyeceksiniz ki niye? Çünkü sadece sizin anlamanızı değil, Hazretleri de düşünerek konuşmam lazım. Dinliyorlar, bizim torunlar meseleyi tahfif etmiş demesinler. O açıdan şimdi kusura bakmayacaksınız" diyerek, Kayseri için özel bir ders hazırladığını dile getirdi.

Gerçekten de okumak fiili üzerinden geliştirdiği konuşması boyunca, Türkçe ve Arapça'da okuma fiilinin ne anlama geldiğinden başladı. Okumadan ilime, bilgiye oradan düşünceye anlama kadar uzanan oldukça şaşırtıcı ve dinleyenlerin zihinlerinde adeta şimşekler çaktıran açıklamalar yaptı. Antik felsefe, dil, tarih, fıkıh usulü, matematik gibi birçok farklı disipline değinen konuşma boyunca, bunlar arasındaki bağlantılara da dikkat çekti.

Babil türü okuma, Yunan türü okumanın ne olduğu, aralarındaki farklar. Okumanın türleri gibi çok değişik konuları birbiriyle bağlantılı bir şekilde dinleyenlere anlattı. Konuları ele alış ve anlatış biçimiyle anlattığı konular arasındaki mantık birlikteliğini takip etmek ise bu dersi kaçıranlar için gerçekten bir kayıptı.

Derse katılamayanlar için Fazlıoğlu'nun sözlerine örnek vermek gerekirse, okumakla ilgili şunları iletmek faydalı olacaktır. "Nedir okumak? Okumak bize neyi sağlıyor. Üç temel kavramı bağlıyor. Bir şeyi okuyabilmek için bilmemiz lazım. Anlamamız lazım. Ve anlamlandırmamız lazım. Üç temel kavram içerisinde okuma yapabilirsiniz. Diyelim ki bir kitaptaki konuyu, dili, terminolojiyi bilmeniz lazım. Dolayısıyla onu anlamanız lazım ve buradan hareket ederek de o olgu ve olayı anlamlandırmanız gerekiyor. Şimdi burada okuma fiiline tekrar geri döndüğümüz zaman ilginç bir şekilde okuma fiili toplama ile alakalıdır. Mesela kara Arapçada, mantıkta istikra konusunu hatırlayın. Yani tümevarım. Bir tür bir araya getirme, toplamayla son derece alakalıdır. Ve alfabenin icadıyla, harfleri bir araya koyarak sözcükleri, kelimeleri bir araya getirerek cümleleri, cümleleri bir araya getirerek paragrafları, paragrafları bir araya getirerek kitabı elde etme, bir tür toplama meselesi. Okumak Türkçedeki ok kelimesiyle de alakalı. Ama oraya girmeyeceğim. Okuma olayında neyi bir araya getiriyoruz? Burası son derece önemli bir nokta. Neyi bir araya getiriyoruz ki bir şeyi okumuş oluyoruz? Neyi bir araya topluyoruz ve bu toplamın mantığı nedir? Gelişi güzel bir toplama olmaması lazım. Belirli bir mantığın olması gerekiyor." Bu sözlerin ardından Türkçedeki bilgi kelimesinin ve Arapçadaki ilim kelimesinin bu mantıksal toplama işlemiyle alakasını anlattı.

İhsan Fazlıoğlu, akademik açıdan alışılmışın dışına çıkan üslubuyla, kulağa küpe edilmesi, hayat boyunca unutulmaması gereken bir çok özlü sözle, yaklaşık üç saat süren ders boyunca, dinleyicinin ilgisini sürekli diri tuttu. Gelenekte başarılan ve günümüzde yeniden ihya edilmesi gereken bir çok hususa konuşması boyunca vurgu yaptı. Zaman zaman gençlerin not alabilmeleri için bu sözleri yavaş yavaş tekrarladı. Bu tür sözlerden biri de şuydu. "Tecrübenin tekrarı ve istikrarı firaseti, ilmin tekrarı ve istikrarı hikmeti ikisinin terkibi irfanı oluşturur."

İhsan Fazlıoğlu konuşması boyunca zaman zaman günümüz akademisyen camiasına yönelik eleştirilerini dile getirdi. Bir başka dikkat çektiği husus ise "kümes teorisi" olarak adlandırdığı İslami kamplaşmalara yönelik eleştirileri ve gençlerin bu tür durumlardan uzak durması gerektiğiydi. "burada bir düşünme faaliyeti yaptık. Başa dönecek olursak, bunu sizle paylaştım. Düşündüm çünkü kendimden vazgeçmeyi göze almıyorum. Kendimi terketmiyorum. İnsan olmakta direniyorum ve insan kalmakta diretiyorum. Medeniyetimden, hayat görüşümden ümidimi kesmiş değilim. Davud el-Kayserî'nin vatanında eğer sürçü lisan ettiysem affola" diyerek dersini sona erdirdi.

Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu dersin sonunda dinleyicilerin sorularını cevaplandırdı. Soru cevap bölümü de tamamlandıktan, ders tamamen bittikten sonra Büyükşehir Belediyesi'nin girişinde bulunan lobide etrafını saran öğrencilerle gecenin ilerleyen saatlerine kadar sohbet etti.•

Şehir Akademi'de İkinci Ders

Şehir Akademi'nin ikinci gününde ise Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Celal Türer «Felsefede Varlık Sorunu» konulu bir ders verdi. Var oluşu anlayabilmek için önce resim yapmak ya da kavramları oluşturmak gerektiğini ifade eden Türer, «Var oluşu kendi kavramlarınızla anlayamıyorsanız o zaman ödünç kavram alıyorsunuz. Kavramlar geliş güzel oluşturulmaz. Birinci sorun o yüzden kavram üretebilmektir. Ödünç kavramlarla gerçekliğe baktığınızda şaşı ya da yamuk görürsünüz. Çünkü kavramlar sizin gözlüğünüzdür. Böyle olunca kadim dünyanın kavramları ile modern dünyanın kavramlarını birbirine karıştırırsınız" dedi. Prof. Dr. Türer, kavramlardan daha büyük resme ulaşma ya da kavramlar arasında ilişkiler kurmanın adının da tefekkür olduğunu ifade etti.

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Cenan Kuvancı ise Teolojik Realizm başlıklı dersinde Varlık ile ilgili felsefi tartışmalar hakkında bilgi verdi. Özellikle gerçeklik tartışmaları üzerinde yoğunlaşan Kuvancı, Anti Realistler üzerinde durdu. Sosyologların ve sosyal bilimcilerin metodolojilerinin tartışılması gerektiğinin altını çizdi. Özellikle işlevselci yaklaşımın eksikliklerini belirterek bunun yeterince tartışılmadığının altını çizdi.

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kamil Cihan İslam Düşüncesinde Varlık konulu dersinde İslam Dünyasındaki Kelam, Felsefe ve Tasavvuf alanındaki tartışmaları ele aldı ve bu tartışmaların birbiri üzerindeki etkisini anlattı. İslam düşünürlerinin Varlık tasavvurunun kendinden önceki Antik Yunan ve kendinden sonraki Rönesans-Modern dönem düşünürleri ile etkileşimlerini ve farklılıklarını ortaya koydu. •

Şehir Akademi'den Bilgi Seminerleri

Büyükşehir Belediyesi Stratejik Araştırma Merkezi (BÜSAM) bünyesindeki Şehir Akademi'de, iki hafta süren Varlık seminerleri tamamlandı. Şehir Akademi'nin eğitim programlarının ikinci başlığı olarak belirlenen Bilgi Seminerleri başladı. Şehir Akademi'de "Bilgi" ile ilgili farklı noktalara temas edildi.

İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Lütfi Sunar, "Dünyanın Bilgisi: Modernitenin Dünya Tarihinde Konumlandırılması" konulu dersiyle Bilgi derslerinin ilkini verdi.

"Dünyanın Bilgisi" konulu dersinde bilginin tarihçesi ve kullanılma biçimiyle ilgili açıklamalarda bulunan Lütfi Sunar, "Yeni bir dünyayı kurmak, yeni bir toplumu inşa etmek; dünyayı tanımayı, dünya hakkında bir yargı sahibi olmayı ve kendinizi dünyada konumlandırmayı gerektirir" dedi. Avrupa'daki yeni bilgi anlayışından da bahseden Doç. Dr. Sunar, Avrupa'nın 17. yüzyılda Müslümanlaşmaması ya da Çin inancından etkilenmemesini bu yeni anlayışa bağladı ve "Bu anlayış Avrupa'nın dönüşmesini engelleyen bir mekanizma oluşturdu" diye konuştu.

Şehir Akademi'de ikinci dersi Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Aydın verdi. "Bilginin Tanımı, Mahiyeti ve Türleri" konulu dersinde sosyal medyadaki paylaşımlara değinerek çarpıcı ifadeler kullanan Mustafa Aydın, "Sosyal medyadaki paylaşımlar bir zeka atışı; ama akşamki bilginin sabaha geçerliliği kayboluyor. Bilgilerimizin mutfaktaki domates kadar ömrü yok. Akşamki bilgi sabaha bayatlıyor. Bu bilgilerin üzerine bir düşünce başlamalı. Şu anda pek az düşünür var. Herkes yazıyor, herkes okuyor; ama bilgi bir malumat olarak bitiyorsa problem var demektir. Ne yazık ki düşünür çıkmıyor. Düşünür çıkmayınca bu süreç böyle devam ederse bilgi de çıkmayacak" dedi. •

Konser

Murat Kekilli Kayserililerle buluştu

70'li yıllarda ortaya çıkan Anadolu Rock müziğin günümüzdeki önemli temsilcilerinden biri olan Murat Kekilli şehrimize gelerek konser verdi. Konser, Kültür sanat etkinlikleri çerçevesinde Kadir Has Kültür ve Sanat Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Murat Kekilli konserine Kayseri halkı adeta akın etti, Kadir Has Kültür ve Sanat Merkezi salonu tıklım tıklım doldu. Yoğun ilgi gösterilen konseri çoğu seyirci ayakta izledi.

İlk şarkısının ardından Kayseri'de bulunmaktan duyduğu mutluluğu dile getiren Murat Kekilli, «Gerçekten sevmek isteyen insanlar Kayseri'ye gelsin» ifadelerini kullandı. Kayseri'nin önyargısız insanların yaşadığı şehir olduğunu dile getiren Kekilli, «Sıcaklığın, muhabbetin, kardeşliğin içten gelerek gerçekten var olduğu şehirdir Kayseri» diye konuştu. Ünlü Sanatçı konser boyunca söylediği şarkılarla hayranlarını coşturdu. •

Orhan Ölmez'den Muhteşem Konser

Kültür sanat etkinlikleri tüm hızıyla devam ediyor. Ünlü Sanatçı Orhan Ölmez'i konser vermek üzere Kayseri'ye geldi. Orhan Ölmez hayranları konser başlamadan önce salonda yerlerini aldılar.

Sanatçı Orhan Ölmez, Büyükşehir Belediyesi Kadir Has Kültür ve Sanat Merkezi'nde sahne aldı. Ünlü Sanatçı duygusal şarkılarla başladığı konserine hareketli parçalarla devam etti. Konser sırasında Kayseri'de ve böylesine coşkulu bir seyirci önünde bulunmaktan duyduğu mutluluğu dile getirdi.

Ünlü Sanatçının konseri büyük bir ilgiyle karşılandı. Müzikseverler salonu tamamen doldurdu. Ölmez'in hayranları, söylenen bazı şarkılara hep bir ağızdan eşlik ettiler. •

Kent Korosu'ndan Müzik Ziyafeti

Büyükşehir Belediyesi Konservatuvarı yine muhteşem bir konser verdi. Şehir Tiyatrosu'nda sahneye çıkan Türk Sanat Müziği Kent Korosu, Türk müziğinin birbirinden güzel eserlerini seslendirdi.

Büyükşehir Belediyesi kültür sanat etkinlikleri Kent Korosu'nun konseri ile devam etti. Büyükşehir Belediyesi Türk Sanat Müziği Korosu "Türkiye'mizi Seviyoruz" vurgusuyla Şehir Tiyatrosu'nda sahneye çıktı.

Şef Mustafa Uyan yönetiminde Türk müziğinin ölümsüz eserlerini seslendiren koroya zaman zaman seyirciler de eşlik etti.•

Ziynet Sali'den Erciyes Konseri

Erciyes'in ikinci kez ev sahipliği yaptığı FIS Snowboard Dünya Kupası etkinlikleri kapsamında ünlü sanatçı Ziynet Sali de bir konser verdi.

Sponsor firmanın davetlisi olarak Kayseri'ye gelen Ziynet Sali'nin konseri 5 Mart Pazar günü saat 14.30'da başladı. Program öncesi, konseri izlemek isteyenler için Büyükşehir Belediyesi Cumhuriyet Meydanından ücretsiz otobüs seferi düzenledi.

Popüler müziğin ünlü ismi Ziynet Sali, Dünya Snowboard Kupası'nın ardından Erciyes'i coşturdu. Ünlü sanatçı tanınmış şarkılarını Erciyes'teki kayak severler için seslendirdi. Konseri binlerce kişi izledi. Sanatçı bazı şarkılarını izleyicileriyle birlikte seslendirdi. •

Yrd. Doç. Dr. Mutlugün'e İngiltere'den Birincilik Ödülü

Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ) Elektrik-Elektronik Mühendisliği Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Evren Mutlugün, Londra'da Kraliyet Mühendislik Akademisi (Royal Academy of Engineering) tarafından düzenlenen programda birincilik ödülüne layık görüldü.

İngiltere ile Türkiye arasında imzalanan Newton-Katip Çelebi Fonu Programı kapsamında, Kraliyet Mühendislik Akademisi tarafından Londra'da düzenlenen "Leaders in Innovation Fellowships" adlı programda TÜBİTAK tarafından seçilen teknoloji firması sahibi öğretim üyelerinin katıldığı 2 haftalık eğitim programı süresince katılımcılara iş planı geliştirme, finans, pazarlama, lisanslama gibi konularda uygulamalı eğitimler verildi.

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2015 yılında Teknogirişim sermayesi desteği alarak firmasını kuran AGÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Evren Mutlugün, katılımcıların gerçekleştirdiği iş fikri sunumlarında iş modeli, yenilikçilik, pazar fırsatları, sunum yetenekleri, toplumsal ve ekonomik katkı kriterleri değerlendirilmesi sonucu birincilik ödülüne layık görüldü. •

'Erciyes' Dünyanın En Büyük Turizm Fuarında Tanıtıldı

Dünya'nın en büyük turizm fuarlarından biri olarak kabul edilen ITB Uluslararası Berlin Turizm Fuarı 8-12 Mart tarihleri arasında Almanya'nın başkenti Berlin'de düzenlendi. Seyahat endüstrisinin dünyadaki en büyük buluşmalarından biri olan Berlin ITB Turizm Fuarı'na 184 ülkeden 10 bin firma katıldı. Fuara, Kayseri ve Türkiye'nin en büyük değerlerinden Erciyes de iştirak etti.

Açılışına Kültür ve Turizm Bakanı Nabi Avcı ile Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun da katıldığı Berlin Fuarı'nda, Erciyes standı büyük bir ilgi gördü. Fuarda, Erciyes'e yapılan yatırımlar, son teknoloji ile donatılan tesisler, toz karı ile ünlü 102 km'lik pistlerimiz tanıtıldı. Dünyanın her yerinden Erciyes'e gelmek isteyenlerin sahip olduğu ulaşım kolaylığı hakkında bilgi verildi. Ayrıca Erciyes'in Kapadokya ile olan yakınlığı gibi konularda dünyanın dört bir yanından gelen turizm profesyonellerine bilgiler aktarıldı.

ITB Uluslararası Berlin Fuarı, iş hacmi alanında dünyanın en verimli turizm fuarı olarak görülüyor. Bu nedenle tur operatörleri ve turizm acenteleri tarafından Erciyes standının ilgi görmesi önem taşıyor.

Fuarda Erciyes standını, Kültür ve Turizm Bakanı Nabi Avcı da ziyaret etti. Standı ziyaret eden Bakan Avcı'ya Erciyes'teki tesisleşme ve turizm faaliyetleri hakkında bilgi verildi, Bakan Avcı Erciyes'e davet edildi. Sabah gazetesi köşe yazarı Yavuz Donat da Erciyes standını ziyaret edenler arasındaydı. •

Bilim Merkezi Anadolu'nun Yeni Gözdesi

Kayseri Bilim Merkezi sadece Kayseri'ye değil tüm Anadolu'ya hitap ediyor. Çevre illerden her gün gruplar halinde öğrenci ve öğretmenler Bilim Merkezi'ni gezmek üzere Kayseri'ye geliyor.

Kayseri Bilim Merkezi, yaklaşık 100 sergi düzeneğiyle 7'den 70'e herkesin hiç sıkılmadan saatlerce gezebileceği bir yer. Bu özelliğiyle şehrimizin yeni cazibe merkezi oluyor. Çevre illerin de ilgi odağı haline gelen Bilim Merkezi için Yozgat ve Sivas'tan gelen öğrenci grupları Merkezi keyifle geziyor.

Sivas'tan gelen öğrenciler Bilim Merkezi'ndeki sergi alanlarından çok etkilendiklerini söylediler. Sivas Yeniçubuk Anadolu Lisesi öğretmenlerinden Bünyamin Köylü, Lise son sınıftan 23 öğrenciyle Kayseri'ye geldi. Bünyamin Köylü, "Öğrencilerimizin hem yeni şeyler öğrenmelerini istedik hem de YGS öncesi stres atmaları için böyle bir gezi planladık. Düzenlediğimiz geziden hem öğrencilerimiz hem de bizler çok memnun kaldık" dedi.

Bilim Merkezi'ni görmek için Kayseri'ye gelenler arasında Yozgat'ın Yeni Fakılı ilçesinden öğrenciler de vardı. Yeni Fakılı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ilçedeki başarılı öğrenciler için Bilim Merkezi'ne bir gezi düzenledi.

Bilim Merkezi gezisi hakkında düşüncelerini ifade eden Yeni Fakılı İlçe Milli Eğitim Müdürü Adem Çete, en büyük yatırımın Ar-Ge'ye olacağı bilinciyle öğrencileri araştırmaya sevk etmek istediklerini vurgulayan Adem Çete, "Bilim Merkezi için emeği geçenlere teşekkür ediyorum" diye konuştu. •

Kore Rüzgarı, Dostluk Dansı

Güney Koreli dansçılar Kayseri'ye geldi. Güney Kore ile Türkiye arasındaki dostluk ilişkilerinin 60'ıncı yılı anısına Büyükşehir Belediyesi'nin daveti üzerine Kayseri'ye gelen İnçon Halk Dansları Derneği dansçıları Şehir Tiyatrosu'nda bir gösteri sundu.

Büyükşehir Belediyesi kültür sanat etkinlikleri kapsamında Kayseri'ye gelen Güney Koreli dansçılar Erciyes Üniversitesi'nde yaptıkları gösterinin ardından Şehir Tiyatrosu'nda da sahneye çıktılar. Güney Kore Dans Ekibi'nin gösterisi ilgiyle izlendi.

Koreli dansçılar geleneksel kıyafetleri ile geleneksel Kore danslarından örnekler verdi.

Kore ekibine sanatseverler de büyük ilgi gösterdi. Kore ekibinin gösterisini izlemek isteyen Kayserililer Şehir Tiyatrosu'nu tamamen doldurdu. •

Fotoğrafçılar Talas'ta

Profesyonel Fotoğraf Eğitimi ve Uygulama Gezisi bu ay Talas'taydı. Fotoğraf eğitimlerine katılan KAYMEK öğrencileri ve diğer katılımcılar her ay şehrimizin eşsiz güzelliğe sahip değerlerini yerinde görüyor. KAYMEK eğitimcileri eşliğinde fotoğraf çekimleri yapan öğrenciler bu gezilerde aldıkları teorik eğitimi fotoğraf çekimleri yaparak pekiştiriyor. Şehrimizde bulunan fotoğraf derneklerinin üyeleri ve diğer fotoğrafçılar da yapılan fotoğraf gezilerine düzenli olarak katılıyor. Bu ay düzenlenen geziye katılan fotoğrafçılar Talas'taki eski evleri, mahalle görüntülerini ve tarihi dokuyu fotoğrafladılar.

Kültür sanat etkinlikleri çerçevesindeki profesyonel fotoğraf eğitimine katılan yaklaşık 200 fotoğrafçı otobüslerle Talas'a gitti. Gezinin ilk durağı Yaman Dede konağıydı. Ardından Talas'taki, tarihi konak ve camiler ziyaret edildi. Uygulama gezisine katılan fotoğrafçılara fotoğrafçılık konusunda uygulamalı eğitim verildi. Talas'taki tarihi evlere ve mimari yapılara ilişkin bilgiler aktarıldı.

Geziye katılanlar, şehrimizin farklı değerlerini görmekten duydukları memnuniyeti dile getirdiler. Kayseri'nin herkes tarafından bilinmeyen güzelliklerini görme ve fotoğraflama fırsatı buldukları için mutlu olduklarını ifade ettiler. •

8. YILIMIZDA DA...

Sağlıkla...

8 yıldır, hayatınıza
mutlulukla ve sağlıkla
devam etmeniz için
her gün çalışmaya
devam ediyoruz.
Tıptaki tüm teknolojileri
yakından takip ediyor;
ilk günkü ilgilimizle
siz ve sevdiklerinizle
olmayı sürdürüyoruz.

ACIBADEM
KAYSERİ

"Kapıları Açmak" Sahnelendi

Mustafa Kutlu, düşünce hayatımızın yapı taşlarından biri sayılabilecek Hareket dergisi ile birlikte anılan önemli isimlerden biridir. Edebiyat okurlarının vazgeçilmez dergilerinden biri olan Dergah da Mustafa Kutlu ile adeta özdeştir. Bu yönleriyle birlikte ülkemizin yetiştirdiği en önemli hikayecilerden Mustafa Kutlu'nun aynı adı taşıyan hikayesinden uyarlanan "Kapıları Açmak" adlı tiyatro oyunu şehrimizde sahnelendi.

"Kapıları Açmak"ta anlatılan hikaye küçük bir Anadolu kasabasında geçiyor. Babasının imamlık yaptığı camide fahri müezzinlik yapan Cihan ile kasabanın güzel kızı Zehra'nın birbirlerine aşkı konu ediliyor. Zehra'nın abisi üzerinden aşıkların hayatı etkileniyor. İstanbul gazinolarında şarkıcılığa kadar uzanan savrulmalar, hikayenin kahramanlarını aşk üzerinden kaderi anlamaya yönelten sorgulamalara itiyor. İzleyici ise hayatta herkesin ikinci bir şansı hak edip etmediği konusunda bir kez daha düşünmeye davet ediliyor.

Kapıları Açmak, Anadolu'da geçen bir gönül hikayesi olma yönüyle izleyiciye tanıdık gelen olaylar zinciriyle örülmüştür. Mustafa Kutlu'nun bakış açısı ise, oyuna yerli ve milli bir mahiyet kazandırıyor. Yönetmen Yaşar Elmas, "yerli ve milli tiyatro açısından Türk tiyatrosunda büyük bir repertuar sıkıntısı var, yerli edebiyatçıların eserlerini sahne diline çevirerek bu sıkıntının aşılabileceğini düşündük. Mustafa Kutlu, bu anlamda müthiş bir kaynak" diyerek, Kapıları Açmak adlı oyunun bu açıdan önemli olduğunu belirtiyor.

Oyunun önemli özelliklerinden biri de geleneksel sanatlarımız olan hat ve ebruyu da kurguya dahil etmesi. Oyun bu yönüyle de gelenek ve yaşadığımız çağ arasındaki ilişkiye vurgu yapıyor.

Kapıları Açmak, daha önce yönetmen Osman Sınav tarafından filmi çekilmiş ve Antalya Film şenliğinde ödüle layık görülmüştü. Kapıları Açmak Kayserili tiyatro severlerin karşısına bu kez bir tiyatro oyunu olarak çıkıyor. Yönetmenliğini Yaşar Elmas'ın üstlendiği Kapıları Açmak, Yaşar Elmas tarafından tiyatroya uyarlanmış. Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu'nda sahnelenen oyun, Mustafa Kutlu okurları ve tiyatro izleyicileri tarafından beğeniyle izlendi.

"Komik-i Şehir Naşit Bey" Kayseri'de Sahnelendi

Türk Tiyatrosu'nun önemli adlarından Naşit Özcan'ın yaşamından kesitler sunan oyun, 19. yüzyıl sonundan 20. yüzyıl ortalarına kadar olan süreçte tiyatromuzun, özellikle de Tuluat Tiyatrosu'nun sıkıntılı dönemlerini, Naşit ve Tiyatrosu'nun yaşadıkları üzerinden aktarıyor. 20. yüzyıl gerçeğinde sinemanın giderek güçlenmesi ve yayılması, Şehir Tiyatroları'nın İstanbul tiyatro yaşamındaki yeri, yaklaşan 2. Dünya Savaşı'nın ülkeye ve sanata yansıyan zorlukları, Tuluat Tiyatrosu'nun yeni yol ayrımlarına girişi, Naşit'in tanıdığı, tanıştığı tiyatromuzun önemli adları, Naşit'in ailesiyle ilişkisi oyunun konusu ve kurgusunda kendine yer buluyor.

Çocukların Tiyatro Keyfi Sürüyor

Hafta sonlarında Kültür sanat etkinlikleri çerçevesinde şehrimizde çeşitli tiyatro oyunları sergileniyor. Çocuk tiyatroları, miniklerin hayal dünyasını zenginleştiriyor. Televizyonlardan tanıdıkları, kitaplardan öykülerini okudukları sevimli kahramanları tiyatro sahnesinde izleme fırsatı buluyorlar. Bunlarla birlikte, özel olarak çocuklar için hazırlanmış tiyatro oyunlarıyla tanışıyor. Oyuncuları sahnede canlı olarak izleyerek televizyon ve bilgisayar dışında eğlenceli bir dünyanın varlığını keşfetmenin zevkini yaşıyorlar. Öte yandan küçük yaştaki izleyiciler tiyatro sevgisiyle tanışıyor. Çocuk oyunları ücretsiz olarak izlenebiliyor.

Çocuk Ülkesi

"Çocuk Ülkesi" adlı oyun Şehir Tiyatrosu'nda sahnelendi. Uygur Çocuk Tiyatrosu oyuncuları tarafından sahneye konulan oyunu Gülen İpek Abalı yazdı, Birol Engeler yönetti.

Tiyatro sever çocuklar bir sonraki gün "Gökkuşağı'nın Altında" adlı oyunu izlediler. Uygur Çocuk Tiyatrosu oyuncuları tarafından iki seans halinde şehir Tiyatrosu'nda sahnelenen oyunu Nilbanu Engindeniz yazdı ve Suha Uygur yönetti.

Levent İle Şirin

Levent ile Şirin'i kitap kahramanı olarak çocuklarımız tanıyordu. Sevilen kahramanlar tiyatro oyunu uyarlamasıyla şehrimizdeki hayranlarıyla buluştu. Oyun, Kadir Has Kültür Merkezi'nde iki seans halinde oynandı.

Şirin ve Festo'nun kamp yerinden uzaklaşmasıyla başlayan macera Levent ve kardeşi Mert'in de kamp yerinden uzaklaşmasıyla ilerler. Ormanda karşılaşan arkadaşların başına gelmeyen kalmaz. Oyun kahramanları ormanda hayatta kalmanın yollarıyla birlikte hayata dair yepyeni bilgiler öğrenirler.

Küçük tiyatro izleyicileri, Levent ve Şirin'le birlikte Kamil, Fisto ve Mert'in kampta yaşadıkları maceraları heyecanla izlediler.

Mavi'nin Rüyası

Çocuklara yönelik eğlenceli tiyatro oyunlarından biri de Mavi'nin Rüyası'ydı. Aylin Önder'in yazıp yönettiği müzikal oyun Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu'nda sahnelendi.

Müzik kutusundaki balerinin ve oyuncaklarının canlanmasını hayal eden Mavi, oyun oynarken uykuya dalar. Rüyasında oyuncakları canlanır.

Bu konu etrafında ilerleyen oyunda, balerin, orkestra şefi, gitarist aynı müzikleri çalıp dans etmekten bunalmıştır. Mavi'nin rüyasıyla, hep birlikte istedikleri gibi müzik yapma imkanı bulurlar. Her çocuğun özel ve kendine has yetenekleri olduğunu vurgulayan oyunda, Mavi de kendi yeteneklerini keşfeder. Mavi arkadaşlarının yardımıyla yeteneğinin yazmak olduğunu anlar ve hep birlikte bir eser oluştururlar.

Mavi'nin Rüyası, Müzikleri ve ilgi çekici konusuyla küçük izleyiciler tarafından beğeni topladı.

Selam Verin Gülümseyin

Büyükşehir Belediyesi Kültür Sanat etkinlikleri çerçevesinde şehrimizde sahnelenen çocuk oyunlarından biri de Selam Verin Gülümseyin adlı müzikli tiyatro oyunuydu. Oyun, 11 Mart Cumartesi saat 12.00 ve 15.00'te iki seans halinde Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu'nda sahnelendi.

Zeynep Necili'nin yazıp yönettiği oyunun müzikleri Yücel Arzen tarafından hazırlanmış. Oyun, geçmişte toplumumuzun sahip olduğu sevgi, saygı, hoşgörü gibi özelliklere vurgu yapıyor. Büyükler için nostaljik değeri olan, herkesin birbirini tanıdığı, akşam gezmeleri yapılan, çekirdek çitilerek sohbet edilen günler anılıyor. Günümüzde kaybedilen değerlere vurgu yapan oyun bu değerlerin genç nesillerce anlaşılması bakımından değer taşıyor.

Küçük tiyatro severlerin ücretsiz izlediği bu oyun öncesinde İllüzyonist Hakan çocuklara küçük bir illüzyon gösterisi yaptı. •

Kemal Sayar'dan İyilik Sohbeti

Akademik kimliği kadar edebiyatçı kişiliğiyle de tanınan, şiir öykü ve denemeleriyle 90'lı yıllardan itibaren edebiyat dergilerinden tanıdığımız Kemal Sayar Kayseri'deydi. Psikiyatrist Prof. Dr. Kemal Sayar "İyilik" konulu söyleşiyle Kayseri'nin misafiri oldu.

Prof. Dr. Kemal Sayar'ın "**Kendimizi ve dünyayı nasıl daha iyi kılabiliriz?**" sorusunun cevabını görsel bir sunum eşliğinde seyirciyle paylaştı. Söyleşi Şehir Tiyatrosu'nda yapıldı. Salonun tamamen dolduğu söyleşide insanın sürekli yaptığı bir hatadan bahseden Sayar, "*Hepimiz dünyayı değiştirmek istiyoruz da çok azımız kendimizi değiştirmeye talip oluyoruz. Hepimiz dışarıdaki dünyada eksikler, kusurlar buluyoruz; ama kendimizde kusur bulmuyoruz. Halbuki dünya biz değişirsek değişir. Biz daha iyi insanlar olursak, biz iyiliğin merhametin adaletin sevdalıları olursak dünyayı da yavaş yavaş değiştiririz. Biz iyiliğin sevdalıları olursak önce aile ilişkimize sirayet eder, aileden mahalleye, mahalleden şehre, şehirlerden ülkeye yayılır. Maalesef insan kendisine kör bir varlık. Kendi hatalarımızla yüzleşmek istemiyoruz*" dedi.

Kayserililerin çok şanslı olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Kemal Sayar, "*En son iki yıl önce Kayseri'ye gelmiştim. İki senede Kayseri'de kültür sanat alanında çok büyük atılımlar gördüm. Şehir kütüphanelerle süsleniyor. Kütüphaneciliğin bir şehrin hayatında bu kadar canlı hale gelmesinden çok büyük gurur ve memnuniyet duydum*" diyerek düşüncelerini dile getirdi. •

!f ² İstanbul Bağımsız Filmler Festivali

Hollywood film endüstrisinin ezici tahakkümüne karşı çıkan, yapımcı, şirket, dağıtımcı ve benzeri gibi her tür dış etkinin yaptırımından uzak durmak isteyen sinemacılar Bağımsız Sinemacılar olarak adlandırılıyor. Yönetmenlerinin itirazcı tutumları nedeniyle dağıtım imkanı bulamayan sinema filmleri festivaller aracılığıyla izleyiciyle buluşabiliyor. Bağımsız sinema filmlerinin gösterimine imkan tanıyan festivallerden biri de !f ² İstanbul Bağımsız Filmler Festivali. Bu festival internet aracılığıyla İstanbul ile aynı anda Kayseri'de Abdullah Gül Üniversitesi'nde (AGÜ) yapıldı. Festivalde gösterimi yapılan filmler, online video platformu ile AGÜ Sümer Kampüsü'nde de sinemaseverlerle buluştu.

Festival, aralarında Kayseri ve AGÜ'nün de bulunduğu, online olarak 32 şehir ve 42 farklı noktada gerçekleştirildi. İstanbul'da aynı anda internet bağlantısıyla birçok film sinema severlerin beğenisine sunuldu.

Sinemaseverler AGÜ İletişim Kulübü ve Gençlik Fabrikası ortaklığıyla festivalde gösterime giren 5 filmi, Sümer Kampüsü'nde izleme fırsatı buldu.

Dünyada ilk kez gerçekleştirilen 'alternatif dağıtım ve paylaşım' projesi olarak bilinen festivalde, gösterimlerin organizasyonu şehirlerdeki üniversiteler, dernekler, sanat inisiyatifleri ve sivil toplum kuruluşlardan sinemaseverler tarafından yapılıyor. •

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KAYSERİ'DE
YAŞAM
DOĞA
KÜLTÜR

DÖRDÜNCÜ ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMASI

ÖDÜLLER

Birincilik: 5000 TL
İkincilik: 4000 TL
Üçüncülük: 3000 TL
Mansiyon (3Adet): 1000 TL
Sergileme Ödülü (50 Adet): 200 TL

SON BAŞVURU

13 MAYIS 2017

Seçici Kurul

Prof.Dr. Sabit Kalfagil / Fotoğraf Sanatçısı
Prof.Dr. Güler Ertan / Fotoğraf Sanatçısı
Reha Bilir / (AFIAP) Fotoğraf Sanatçısı
Dursun Çiçek / Fotoğraf Sanatçısı
Yusuf Kartal / Fotoğraf Sanatçısı
Murat Ziya Öztürk / Fotoğraf Sanatçısı
Salih Özgöncü / Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı
Ömer Gemici / TFSF Temsilcisi

TFSF
TFSF 2017 - 038

Detaylı bilgi için www.kayseri.bel.tr

bilge tasarım atölyesi

KELİME AVI

R	N	İ	L	E	G	I	L	A	Z	O	H	U	O	K	N	W	H	C	M
C	X	R	Y	I	A	Z	C	Z	G	E	L	E	S	S	L	K	Y	E	I
N	D	G	U	R	Y	R	E	V	A	P	G	Z	O	Q	M	D	P	L	D
E	D	I	B	U	R	E	C	T	C	N	D	O	L	P	X	Y	M	Q	R
E	L	F	A	N	A	M	Y	A	H	I	T	L	A	S	A	L	A	T	A
N	E	V	Y	W	V	D	R	O	S	S	J	N	P	A	Y	X	X	E	V
T	Y	E	R	K	İ	L	E	T	G	Ü	Z	E	L	İ	Q	E	X	H	A
H	O	R	O	Z	U	M	U	K	A	Ç	I	R	D	I	L	A	R	X	Y
C	Q	D	J	P	R	F	D	R	I	U	C	G	K	C	F	A	E	X	I
T	F	I	Z	I	C	A	B	A	M	R	I	S	N	D	N	Y	B	D	Ş
F	J	L	V	Q	O	R	I	Y	J	U	Y	J	K	P	H	K	W	F	R
M	P	O	Y	P	Y	B	H	G	Y	R	T	V	S	E	L	I	D	Y	A
I	R	A	L	Ğ	A	B	İ	S	E	G	Q	O	Y	E	G	D	K	W	Ç
R	O	Y	İ	D	İ	G	P	I	Ş	A	M	A	Ş	K	A	O	D	W	E
G	N	U	I	P	I	D	S	I	D	D	S	D	P	A	O	X	S	N	G
S	A	Z	F	A	D	İ	M	E	M	S	Ü	S	L	Ü	G	E	Z	E	R
X	M	T	F	Q	P	Q	D	F	J	K	J	I	P	Z	D	Z	M	L	N
G	R	T	J	F	S	K	S	R	T	K	Y	R	Q	M	Z	F	T	Q	J
M	R	U	L	O	Z	İ	A	M	S	A	B	A	Ş	A	T	B	V	G	D
R	X	B	J	Z	M	H	W	S	H	Q	A	F	N	H	P	M	N	B	V

Harflerin arasına saklanmış Kayseri türkülerini bulabilecek misiniz bakalım?

AKŞAM AŞIP GİDİYOR
HOZALI GELİN
TAŞA BASMA İZ OLUR
GESİ BAĞLARI
ERKİLET GÜZELİ
HOROZUMU KAÇIRDILAR
SIRMA BACI
TALAS ALTI HAYMANA
FADİMEM SÜSLÜ GEZER
ÇARŞIYA VARDIM

BULMACA

Kayseri'yi ne kadar tanıyorsunuz?

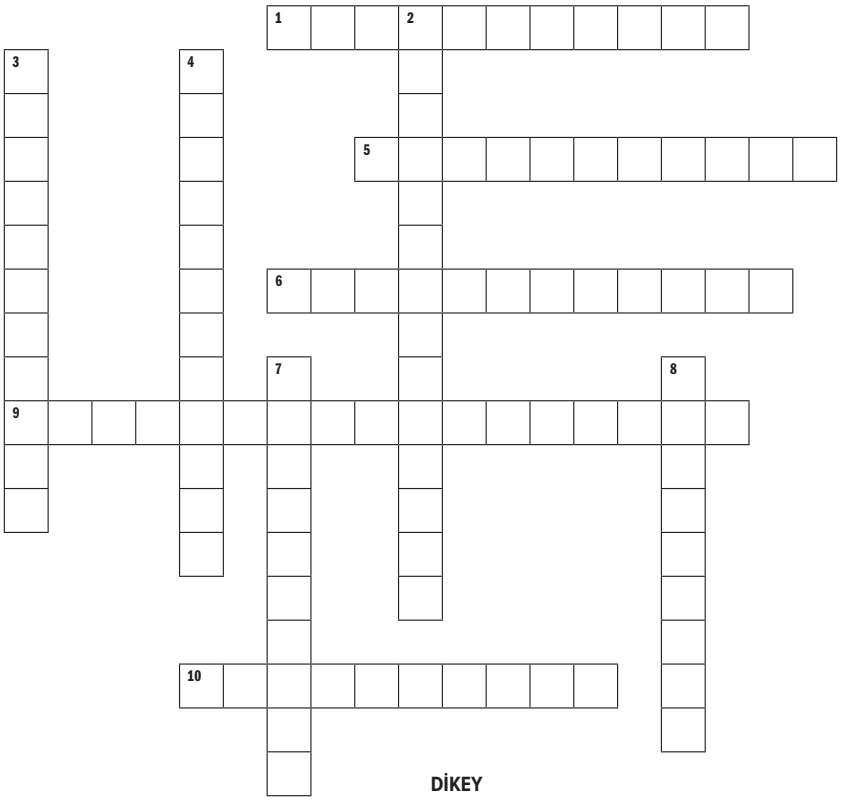

YATAY

1) 1942 yılında Kayseri'de doğan ve 1963-1971 yılları arası Türkiye şampiyonu olmuş boksörümüz. 5 Balkan şampiyonluğu, 1 Avrupa üçüncülüğü, 1 Akdeniz Oyunları şampiyonluğu, Olimpiyat dördüncülüğü dereceleri vardır. Boksör olmasının yanında polistir.

5) 20 Eylül 1963'ten 9 Kasım 1973 tarihine kadar Kayseri Belediye Başkanlığı yapan ve Kayseri'nin gelişmesinde önemli hizmetleri olan siyaset adamı.

6) 1950 - 1954 ve 1954 -1957 tarihleri arasında, iki dönem Kayseri Belediye Başkanlığı yapmış olan Kayserili siyaset adamı. Aynı zamanda "Asmalar da kol uzatmış dallere" gibi birçok Kayseri türküsünü derleyerek, THM repertuvarına girmesini sağlamıştır.

9) 1924 doğumlu Kayserili din alimi. İlk ve orta tahsilini Yozgat'ta yaptı. 1951 yılında Kayseri Müftülüğüne müsevvid tayin olundu. Açılışından 1965 yılına kadar Kayseri İmam-Hatip Okulunda Arapça, kelam, akaid, din dersi ve siyer okuttu.1966 yılında Bursa Müftülüğüne tayin oldu. Daha sonra İzmit ve Kayseri Müftülüklerinde bulundu.

10) Türkiye'de "Jeoloji'nin babası" diye anılan, 1948 yılında Kuzey Anadolu Fay Hattının gerçek yapısını ortaya koymasıyla Dünya jeoloji çevrelerinde ün yapmış olan Kayserili bilim adamı.

DİKEY

2) 5 Mart 1921 yılında Kayseri'nin Endürlük köyünde doğan Türk Halk Müziği sanatçısı, saz üstadı.
Türk Halk Müziği'nde pek çok derlemeler yapmıştır. Gesi Bağları türküsünün ülke çapında yayılmasında kendisi ve TRT sanatçısı eşinin katkıları büyüktür. 9 Şubat 1987 yılında vefat etmiştir.

3) Şeyh Hamîd-i Velî, Hamîd-i Kayserî, Hamîd-i Aksarayî, olarak da bilinen Osmanlı kuruluş dönemi ünlü mutasavvıfı ve alimi. Aynı zamanda Hacı Bayram Veli'nin de hocasıdır.

4) Beşiktaş Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Valide Sultan Sarayı, Nusretiye Camii, Selimiye Kışlası, Darphane-i Amire gibi abidevi Osmanlı eserlerinin Kayseri kökenli mimarı. (D. 1764 - Ö. 1831)

7) 1926, Kayseri doğumlu Türk kütüphaneci, akademisyen, yazar. Türkiye'de kütüphaneciliği yerleştirmiş ilk isimlerden birisidir. İstanbul Üniversitesi Kütüphanecilik bölümünün kuruluşunda yer almış, ilk doktora öğrencilerinden birisi ve Türkiye'de kütüphanecilik alanında ilk kadın profesör olmuştur. Bilim kadını Ayşe Buğra'nın annesidir.

8) Kayseri, Germir kökenli bir Rum ailenin çocuğu olarak İstanbul'un Fener semtinde doğdu. Dört yaşındayken ailesiyle birlikte ABD'ye göç etti. Yale Üniversitesi'nde tiyatro öğrenimi gördü. 1940'larda yönettiği oyunlarla ülke çapında üne kavuştu ve Broadway'in en iyi yönetmenleri arasına girdi. Yönettiği; Rıhtımlar Üzerinde, Cennetin Doğusu, İhtiras Tramvayı gibi filmlerle sinema tarihinde haklı bir yer edindi.

SUDOKU

Sudoku Nasıl Oynanır

Toplamda 9×9=81 kare olan kümelere 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilir. Her bir rakam, her bir satırda ve her bir sütunda sadece bir kez kullanılabilir. Her bir rakam, 3×3=9 kareden oluşan bloklarda da sadece bir kez kullanılabilir. Bulmacayı tamamlamak için tabloyu öyle bir şekilde doldurmalısınız ki dokuz kareden oluşan her satır, her sütun ve her blok 1'den 9'a kadar bütün rakamları içersin, hiçbir rakam tekrarlanmasın ve eksik kalmasın. Bazı rakamlar bulmacaya zaten yerleştirilmiş olacaktır. Bu rakamlar ne kadar artarsa bulmaca o kadar kolaylaşır.

Zorluk: ✪ ✪

					5	2		
1		7	6	4	2	9	8	5
9	2	5		8			6	
3		2		6	7			
5	8				4	7	2	9
		1	8	2		6		3
	5	3	1	9	6	8		7
	1	8			3	5		
		9	4			1	3	

Zorluk: ✪ ✪ ✪ ✪ ✪

		5	9		1		6	3
4		1			8			
						2		
	4		7			3		
	3				4		9	
		7			3		4	
		3	1					
			4			8		2
2	9		8			7		

Cevaplar sayfa 96'da...

NİSAN 2017 KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ

4 NİSAN 2017 SALI
SÖYLEŞİ
PROF. DR. EBUBEKİR SOFUOĞLU
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 14.00

8 NİSAN 2017 CUMARTESİ
ÇOCUK TİYATROSU
KÜL KEDİSİ
Yer: Talas Belediyesi Konferans Salonu
Saat: 14.00

8 NİSAN 2017 CUMARTESİ
TİYATRO
GAZALE
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

9 NİSAN 2017 PAZAR
ÇOCUK TİYATROSU
İBİŞ PEYGAMBERİNİ ÖĞRENİYOR
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

9 NİSAN 2017 PAZAR
DİNLETİ
DOÇ. DR. SÜLEYMAN ERGUNER
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

11 NİSAN 2017 SALI
SAĞLIK SÖYLEŞİSİ
A'DAN Z'YE KALP SAĞLIĞI PROF. DR. ERGÜN SEYFELİ
Yer: Konservatuvar Seminer Salonu
Saat: 14.00

14 NİSAN 2017 CUMA
ÇOCUK SİNEMASI
SMURFS: THE LOST VILLAGE (ŞİRİNLER)
Yer: Kayseri Park Cinemaximum
Bilgi İçin: 232 20 40

14 NİSAN 2017 CUMA
TİYATRO
RESİMLİ OSMANLI TARİHİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

15 NİSAN 2017 CUMARTESİ
ÇOCUK TİYATROSU
ÇİZMELİ KEDİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

18 NİSAN 2017 SALI
KONSER
KONSERVATUVAR TASAVVUF MÜZİĞİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

20 NİSAN 2017 PERŞEMBE
KONSER
KONSERVATUVAR TSM KONSERİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

20 NİSAN 2017 PERŞEMBE
GEZİ
SELÇUKLU MÜZE GEZİSİ
Yer: Selçuklu Müzesi
Bilgi İçin: 232 20 40

21 NİSAN 2017 CUMA
GEZİ
MİLLİ MÜCADELE MÜZE GEZİSİ
Yer: Milli Mücadele Müzesi
Bilgi İçin: 232 20 40

22 NİSAN 2017 CUMARTESİ
ÇOCUK TİYATROSU
SİNBAD VE ADALAR PRENSESİ
Yer: Kadir Has Kültür ve Sanat Merkezi
Saat: 12.00 - 15.00

22 NİSAN 2017 CUMARTESİ
KONSER
GÖKSEL BAKTAGİR
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

23 NİSAN 2017 PAZAR
GEZİ
FOTOĞRAF EĞİTİMİ VE KÜLTÜR YOLU GEZİSİ
Bilgi İçin: 232 20 40

23 NİSAN 2017 PAZAR
ÇOCUK TİYATROSU
SİNDERELLA
Yer: Kadir Has Kültür ve Sanat Merkezi
Saat: 12.00 - 15.00

23 NİSAN 2017 PAZAR
TİYATRO
EN SON HABER
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

24 NİSAN 2017 PAZARTESİ
ÇOCUK TİYATROSU
HOCA NASREDDİN
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 11.00 - 14.00

26 NİSAN 2017 ÇARŞAMBA
SÖYLEŞİ
MUSTAFA ARMAĞAN
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 14.00

27 NİSAN 2017 PERŞEMBE
KONSER
KONSERVATUVAR KENT KOROSU
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

28 NİSAN 2017 CUMA
KONSER
KONSERVATUVAR THM KOROSU
Yer: Hacılar Kültür Merkezi
Saat: 20.00

29 NİSAN 2017 CUMARTESİ
ÇOCUK TİYATROSU
RENKLER ÜLKESİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

29 NİSAN 2017 CUMARTESİ
TİYATRO
AKİDEZADELER
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 20.00

30 NİSAN 2017 PAZAR
ÇOCUK
NEŞELİ HAYVANLAR MÜZİKALİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

30 NİSAN 2017 PAZAR
ANMA GEZİSİ
PROF DR. SUPHİ SAATÇİ'NİN SUNUMUYLA MİMAR SİNAN EVİ GEZİSİ (AĞIRNAS)
Bilgi İçin: 232 20 40

CEVAPLAR

KELİME AVI

R	N	İ	L	E	G	İ	L	A	Z	O	H	U	O	K	N	W	H	C	M
C	X	R	Y	I	A	Z	C	Z	G	E	L	E	S	S	L	K	Y	E	I
N	D	G	U	R	Y	R	E	V	A	P	G	Z	O	Q	M	D	P	L	D
E	D	I	B	U	R	E	C	T	C	N	D	O	L	P	X	Y	M	Q	R
E	L	F	A	N	A	M	Y	A	H	I	T	L	A	S	A	L	A	T	A
N	E	V	Y	W	V	D	R	O	S	S	J	N	P	A	Y	X	X	E	V
T	Y	E	R	K	İ	L	E	T	G	Ü	Z	E	L	İ	Q	E	X	H	A
H	O	R	O	Z	U	M	U	K	A	Ç	I	R	D	I	L	A	R	X	Y
C	Q	D	J	P	R	F	D	R	I	U	C	G	K	C	F	A	E	X	I
T	F	I	Z	I	C	A	B	A	M	R	I	S	N	D	N	Y	B	D	Ş
F	J	L	V	Q	O	R	I	Y	J	U	Y	J	K	P	H	K	W	F	R
M	P	O	Y	P	Y	B	H	G	Y	R	T	V	S	E	L	I	D	Y	A
I	R	A	L	Ğ	A	B	İ	S	E	G	Q	O	Y	E	G	D	K	W	Ç
R	O	Y	İ	D	İ	G	P	I	Ş	A	M	A	Ş	K	A	O	D	W	E
G	N	U	I	P	I	D	S	I	D	D	S	D	P	A	O	X	S	N	G
S	A	Z	F	A	D	İ	M	E	M	S	Ü	S	L	Ü	G	E	Z	E	R
X	M	T	F	Q	P	Q	D	F	J	K	J	I	P	Z	D	Z	M	L	N
G	R	T	J	F	S	K	S	R	T	K	Y	R	Q	M	Z	F	T	Q	J
M	R	U	L	O	Z	İ	A	M	S	A	B	A	Ş	A	T	B	V	G	D
R	X	B	J	Z	M	H	W	S	H	Q	A	F	N	H	P	M	N	B	V

BULMACA

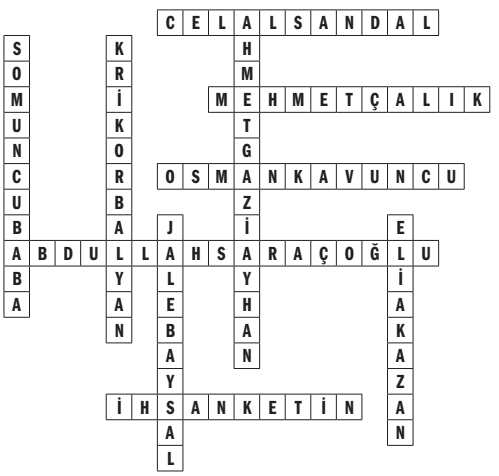

SUDOKU

Zorluk: ✪ ✪

8	6	4	9	3	5	2	7	1
1	3	7	6	4	2	9	8	5
9	2	5	7	8	1	3	6	4
3	9	2	5	6	7	4	1	8
5	8	6	3	1	4	7	2	9
7	4	1	8	2	9	6	5	3
2	5	3	1	9	6	8	4	7
4	1	8	2	7	3	5	9	6
6	7	9	4	5	8	1	3	2

Zorluk: ✪ ✪ ✪ ✪ ✪

8	2	5	9	7	1	4	6	3
4	6	1	3	2	8	5	7	9
3	7	9	5	4	6	2	8	1
6	4	8	7	1	9	3	2	5
5	3	2	6	8	4	1	9	7
9	1	7	2	5	3	6	4	8
7	8	3	1	6	2	9	5	4
1	5	6	4	9	7	8	3	2
2	9	4	8	3	5	7	1	6